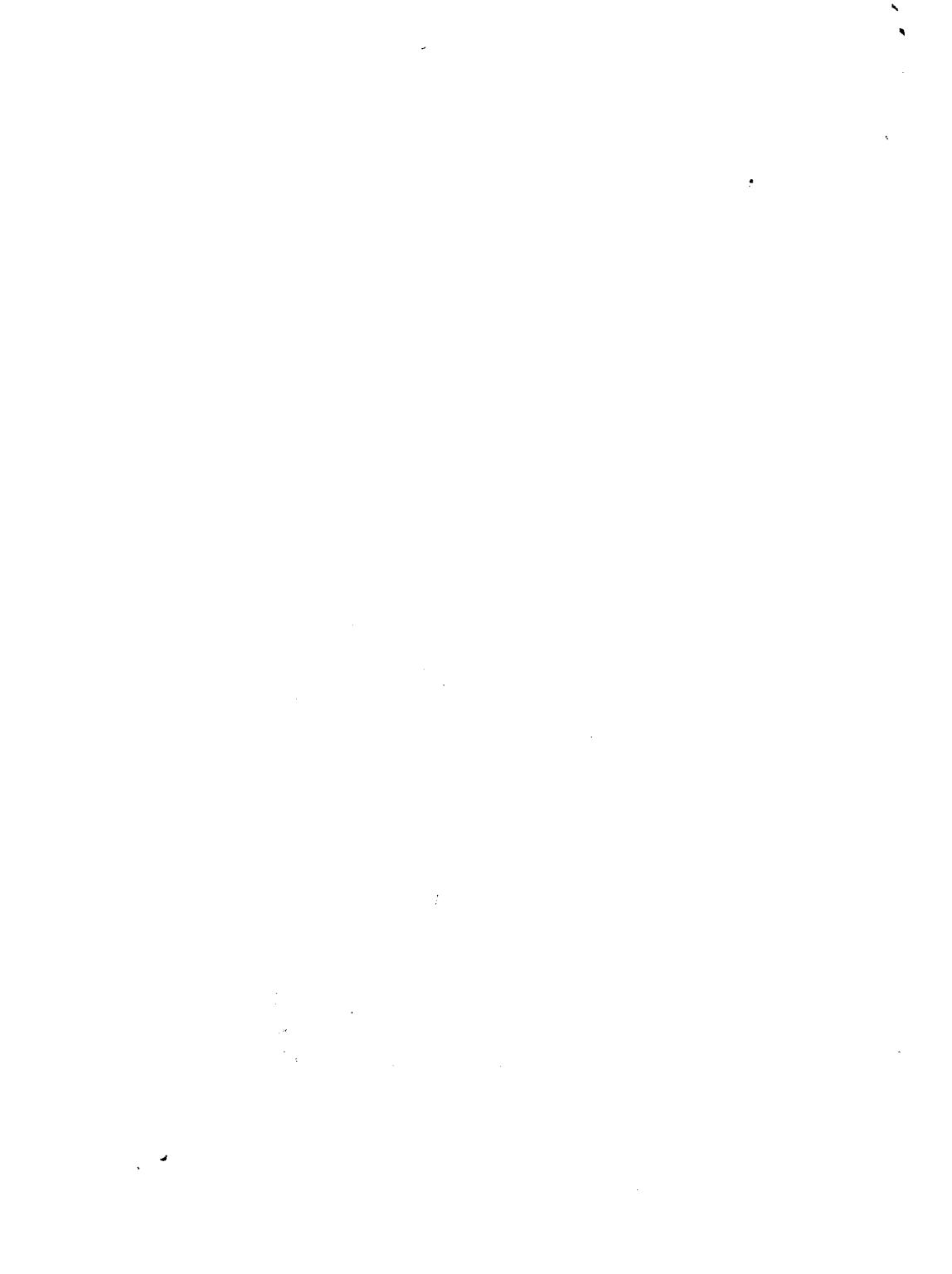

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳ ಬದುಕು ಬರಹ
ಮಾಲಿಕೆ

ಕೆ. ಪ್ರಣ್ಯಾಸ್ವಾಮಿ

ಪ್ರಕಟಣೆ:

ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ಉಲ್ಲೇಖನಾ ಶಾಖೆ,
ಕನಾಂಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆ ಸಚಿವಾಲಯ,
ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 001.

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳ
ಬದುಕು ಬರಹ ಮಾಲಿಕೆ
ಕೆ. ಪೃಥ್ವಿಪ್ಪಾಮೀ

Eminent Parliamentarian Series
K. Puttaswamy

© ಮುದ್ರಣದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ

ರಚನೆ: ಡಾ. ಡಿ.ಎಸ್. ಜಯಪ್ಪಗೌಡ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ
ಮಾರ್ಚ್, 2000 - 1000 ಪ್ರತಿಗಳು

ಮುಖ್ಯಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ
ಸಕಾರಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರಕಟಣೆ
ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ಉಲ್ಲೇಖನಾ ಶಾಖೆ,
ಕನಾಕಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆ ಸಚಿವಾಲಯ
ವಿಧಾನಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 001.

ಪೀಠಿಕೆ

ನಮ್ಮ ದೇಶ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸುವರ್ಚಾ ಮಹೋತ್ಸವನ್ನು ಅಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸುಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿದು ಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ಸಂಸದೀಯಪಟುಗಳಾಗಿ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುವ ಮಹನೀಯರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆಧ್ಯ ಕರ್ತೃವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಲೋಕಸಭಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯದವರು ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯಪಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿ ಹಾಗೂ ಅಂಗ್ಗ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವಿಗಳಲ್ಲಿ ಡಾ: ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಡಾ: ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಮತ್ತು ಶೇಕ್ ಮಹಮದ್ ಅಬ್ದುಲ್ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣ ಮೇನನ್ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಾಹ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಗ್ಗ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿರುವ ಸಂತೋಷಕರ ವಿವರವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಯಸ್ತೇವೆ.

ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸನ್ವಾದ ಸಭಾಪತಿಯವರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿ.ಬಿ. ಕಲ್ಜ್ಞಾಕರ್ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿನ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸನ್ವಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಅವರುಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ಕನಾಟಕದ ಏಳಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯ ಪಟುಗಳಾದ ಅನೇಕ ಮಹನೀಯರ ಕುರಿತು ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳವು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಬಿ. ತಿವಫ್ರನ್‌ವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಉಪಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ವಿದ್ಯಾಂಸರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತೀಗೊಳಿಸಲು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿತು. ಈ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯಪಟುಗಳ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಸರ್ವಶ್ರೀ ಕಿಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯ, ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ, ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡರು, ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸು, ಜಿ.ವಿ. ಹೆಚ್.ಕೇರಿ, ಹೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗ, ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ.ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಮಹನೀಯರ ಕುರಿತ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊರತರಲಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊಡ ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಧ್ಯತ್ಮ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಶಾಸಕರು ಮತ್ತು ಸಚಿವರಾಗಿ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿದ ದಿವಂಗತ ‘ಕ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ’ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತ ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವ ಹೊಕೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿದ್ಯಾಂಸರಾದ ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಡಾ: ಡಿ.ಎಸ್. ಜಯಪ್ರಗಾಡ ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಅವರು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು

ಅಚ್ಛುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ. ಶ್ರೀಯುತರಿಗೆ ನಾವು ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿರುವ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೃತ್ಯಾತ್ಮಕಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಉಪಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಜಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯಪಟುಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಿಗಳು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಂದುಗರಿಗೆ ಸಂಸದೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಚೋಧಪ್ರವಾಗಿದ್ದ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಡಿ.ಬಿ.ಕಲ್ಳಾಕರ್

ಸಭಾಪತಿಗಳು

ಕನಾರಟಕ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು

ಎಂ.ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ,

ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಕನಾರಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

ಅರಿಕೆ

ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ವಿಧಾನಮಂಡಲವು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಸಂಸದೀಯಪಟುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬದುಕು-ಬರಹ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಿರುಹೊತ್ತಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಶಾಖಾನೀಯವಾದ ಕಾರ್ಯ. ಈ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಕೆ. ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿತು.

ಕೆ. ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಕಂಡ ಯಶಸ್ವಿ ರಾಜಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿಬ್ಬರು. ಅವರು ಅವಿರತವಾಗಿ ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಕನಾಟಕದ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿದ ವಿರಳರ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ವಾಗ್ಯಮೂರು ಕಾನೂನು ತಜ್ಞರು ಆಗಿದ್ದು ಅವರು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕಲಾಪದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಶ್ರೀಯುತರ ವಿಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ವಿಷಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಇವು ಮಾದರಿಯಾಗಿವೆ. ಈ ಕಿರುಹೊತ್ತಗೆ ಶಾಸಕರಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಂದಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದರೆ ನನ್ನ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತ ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ದಿವಂಗತ ಕೆ. ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಮಹನೀಯರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಹೊತ್ತಗೆ ರಚನೆಗೆ ಅನುವ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಕನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಮಂಡಳದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಉಪಸಮಿತಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಸುತ್ತೇನೆ ಹಾಗೂ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇಶಣಿಸಿದ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಪ್ರೌ. ಎಸ್. ಎನ್. ಹೆಚ್ ಅವರಿಗೂ ಯಂತೆಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಮೈಸೂರು.
ದಿನಾಂಕ: 30-11-1999

ಡಾ. ಡಿ.ಎಸ್. ಜಯಪ್ರಗಾಡ,
ಕುಪೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ತಿ, ಮೈಸೂರು - 570 006.

ಪ ರಿ ವಿ ದಿ

ಪ್ರಾಟಿ ಸಂಚಯ

ಪೀಠಿಕೆ

ಅರಿಕೆ

ಭಾಗ ೨೦ದು

1) ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ	1
2) ಜೀವನದ ಹೆಚ್ಚೆ ಗುರುತುಗಳು	17

ಭಾಗ ೨೧ದು

ವಿಧಾನ ಶಭಾ ಕಲಾಪದಲ್ಲಿ

1) ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಜಾರಿ ಕುರಿತು - 1952	21
2) ರಾಜ್ಯ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ ಕುರಿತು 1959-60	31
3) ಒಂದು ಶ್ರೀಯಾಲೋಪದ ಬಗ್ಗೆ - 1961	36
4) ಸಹಕಾರ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು - 1966	43
5) ರಾಜ್ಯ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ ಕುರಿತ ಚೆಚ್ಚೆ - 1968-69	54
6) ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಕ ವರ್ಗದ ನೇಮಕ ಕುರಿತು - 1968	74
7) ಭಾಷಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡುವುದು - 1969	81
8) ರಾಜ್ಯ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ ಕುರಿತ ಚೆಚ್ಚೆ -1973-74	87
9) ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನೇರೆಹಾವಳಿ ಕುರಿತು - 1973	96
10) ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುರಿತು - 1973	99
11) ರಾಜ್ಯ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ ಕುರಿತ ಚೆಚ್ಚೆ -1975-76	112
12) ಮೈಸೂರಿನ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಮಿಲಾನ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಘಾಷಣೆ ಕುರಿತು - 1975	136

ಭಾಗ - 1

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪಾಮಿಯವರ
ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ

ಕೆ.ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ

1. ಜೀವನ ಮತ್ತು ಶಾಧನೆ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಅವಿರತವಾದ ಸಂಸದೀಯ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದವರು. ಒಂದು ದಶಕದ ಆವಧಿಗೆ ಸಚಿವರಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ವರ್ಕೇಲರಾಗಿದ್ದ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಮಂಡಳದ ಸ್ವರೂಪದ ಸೂಕ್ತಗ್ರಂಥನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದವರು. ಅವರ ಗಂಭೀರವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸೂಕ್ತಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ತರ್ಕ ಬದ್ದವಾದ ಸಂಘದ - ಇವು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಂಸದೀಯಪಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಪೂರಕವಾದುವು. ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀಯುತರು ಕನಾಟಕದ ಸಂಸದೀಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಅಮೂಲ್ಯ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಜೀವನ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ:-

ಕೆ.ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು 1917ರಲ್ಲಿ ಅರಕೆರೆಯ ಲಿಂಗೇಗೌಡ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಮ್ಮೆದುಪತಿಗಳ ಜೀವ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಾಂಗಿ ಜನಿಸಿದರು. ಅವರ ತಂದೆ ಕಳಸ್ತವಾಡಿ ಲಿಂಗೇಗೌಡರೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಪರಿಚಿತರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಲಿಂಗೇಗೌಡರ ತಂದೆಯವರು ಮೈಸೂರು, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಳಸ್ತವಾಡಿಯವರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅರಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೆಲಸಿದ್ದು, ಮುಂದೆ ಅವರ ಮಗ ಲಿಂಗೇಗೌಡರನ್ನು ಕಳಸ್ತವಾಡಿ ಲಿಂಗೇಗೌಡರೆಂದೇ ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಲಿಂಗೇಗೌಡರ ತಂದೆ ಮನೆ ಆಳಯನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿನಿಂತಿದ್ದರು. ಒಕ್ಕಲಿಗ ರೈತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಲಿಂಗೇಗೌಡರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಂಖ್ಯಾತ ಅನಕ್ಕರಸ್ತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಕ್ಷರ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಲಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವರು. ಸುಸಂಸ್ಫೂತ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ಹವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಪುರಾಣ ಕೇಳುವ ಅಭಿರುಚಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಾಗಾಡಿನ ಜನರು ಭಜನೆ, ಕೀರ್ತನೆ, ಹರಿಕಥೆ ಇವುಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅನಂದಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೇಗೌಡರು ಜ್ಯೋತಿ ಮತ್ತು ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ ಭಾರತವನ್ನು ವಾಚನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾದು ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎಂಬಂತೆ ಮೇಗೂಡಿದ್ದವು. ಇದ್ದ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಕುಟುಂಬದ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಕೆ.ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಅರಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಬಾಲ್ಯದ ಜೀವನ ಪರಿಸರ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅವರ ಮೇಲೆ ವರಿಕಾಮಬೀರಿತು. ಅರಕೆರೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಹೋಬಳಿ ಕೇಂದ್ರ. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ತಟದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಉರಿಗಳ ರಾಜರುಗಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಶ್ರೀರಕ್ಷೇತ್ರ ಇದಿತು. ಚಿಕ್ಕದೇವರಾಯ ನಾಲ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿನ ಗಡ್ಡಗಳಿಗೆ ನೀರುಣಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಉರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತೆ ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ಏತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ನಿಡುಡೂರಲ್ಲೇ ಗಂಗರ ಪ್ರಮಿದ್ದ ರಾಜಧಾನಿ ತಲಕಾಡಿದೆ. ಸೀಯದಲ್ಲಿರುವುದು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಸುಸಾಧಿತವಾಗಿದ್ದ

ಬನ್ನಾರು. ವಿಜಯನಗರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಳೆಯಪಟ್ಟಾಗಿದ್ದ ಶಿವನಸಮುದ್ರ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದರೆ ತೊಣ್ಣಾರು, ಮೇಲುಹೋಟಿಗಳಂತಹ ಹೊಯ್ದಿರ ಕಾಲದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳು. ಪ್ರಚೀನ ಧರ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದ್ದು ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ಥಿತವಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ. ಅದೇ ಈಗಲೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ. ಮೈಸೂರು ನಗರವೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ದೂರದ ಸ್ಥಳವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಇತಿಹಾಸಾರಂಭ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದವರೆಗೂ ನಾಗರಿಕ ಜೀವನದ ಪ್ರಭಾವ ವಲಯದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದದ್ದು ಅರಕೆರೆ. ಅದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಜನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯಹಾಕ್ಯಾಗಿದ್ದವು.

ಅದರೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗಲೀಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ದೂರವಿದ್ದದ್ದು. ಹೊಯ್ದಿರ ವಿಷ್ಣುಪರ್ವತನನು ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದ ಅಷ್ಟ ಗ್ರಾಮಗಳ ದತ್ತಿ ನೀಡಿದನು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮುಂದೆ ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಕಾಲದವರೆಗೂ ಅಷ್ಟಗೂಮ ವಿಭಾಗಪೆಂಬ ಕಂಡಾಯ ವಿಭಾಗವೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದು. ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಬಿಹ್ಯಂಗಾರರು ಇಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನುಗಳ ಒಡೆಯರಾದರು. ಈ ಜಮೀನ್ನಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ರ್ಯಾತಾಪಿ ವರ್ಗ ವಿಧೀಯತೆಯನ್ನು ಮೈಸೂರಿಕೆಂಬು ಅಸ್ವದ ನೀಡಿತು. ರಾಜಿನಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಡ ಶಾಸುಫೋರ್ಗರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಜಕೆ ಇಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದವು. ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೊರತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸವಲತ್ತುಗಳಿಂದ ದೂರವುಳಿದ ಸಮಾಜದ ಭಾಗವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಜೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದಿತು.

ಕಳ್ಳಸ್ವಾದಿ ಲಿಂಗೇಗಾಡರ ಕುಟುಂಬ ದೊಡ್ಡದು. ಅವರಿಗೆ ಹೊದಲನೆ ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆನ್ನಾ ಮಗಳು ನಾಲ್ಕುರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು. ಎರಡನೆ ಪತ್ತಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗ ಇದ್ದರು. ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬದುಕುವದನ್ನು ಎಳೆಯಿದರಲ್ಲೇ ಕಲಿತುಕೊಂಡರು. ಅವರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಅರಕೆರೆಯಲ್ಲೇ ನಡೆಯಿತು. ಬಡತನದ ನಡುವೆಯೂ ಓದುವ ಹಂಬಲ ಅವರದಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ತಂದೆ ಅಲ್ಲಸ್ವಲ್ಪ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತಿದ್ದರಿಂದ ಮಗನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿದರು. ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರನ್ನು ಮೈಸೂರಿನ ಒಕ್ಕಲಿಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಅವರಿವರ ಸಹಕಾರದಿಂದಲೂ ಪ್ರೈಡಶಾಲೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಸಿದರು. ಅವರು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಆಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇಗ್ರಡೆಯಾದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಂದು ಹಂತ ಮುಗಿಯಿತು.

ಕೆ.ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹಂಬಲ ಉಳ್ಳ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಬುದ್ಧಿಷಂಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಪ್ರೌತ್ತಾಹದ ಅಗತ್ಯವಿದಿತು. ಆಗ ಅವರ ಸೆರವಿಗೆ ಬಂದವರು ಅನೇಕರು. ಹಿರಿಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕನದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜು ಸೇರಿದರು. ಮುಂದೆ ಬಿ.ಎ.ಆನರ್ಸ್ ಪದವಿಗಳಿನುವರೆಗೂ ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಅವಿರತವಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ಈ ಅವಧಿ ಅವರ

ಜೀವನದ ಮಹತ್ವದ ಫಲಿವಾಗಿದ್ದಿತು. 1930ರ ದಶಕ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ಧೃಥಿಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದ ಕಾಲ. ಆಗ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಾತ್ರಪೂ ದೊಡ್ಡಿದಿತು. 1938ರಲ್ಲಿ ಶಿವಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದ್ವಿತೀಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವೆ ಏಷಟಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಚರ್ಚಾಗೊಳಿಸಿಗೆಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅನೇಕ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು. ನಿಷ್ಣಾವಂತ ಕರ್ಮನಿಷ್ಟರಾಗಿದ್ದ ದಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಮಾಡಿ ಸಚಿವರಾದ ಹುಡ್ಡಮಾಸ್ತಿಗೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೌದಲಾದವರು ಅವರ ಸಹಪಾರಿಗಳು. ಖವೆಂಪು, ನಾ.ಕೆಸ್ತುರಿಯವರಂತಹ ಧೀಮಂತರು ಅವರ ಗುರುವರು, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣಪ್ರಮಾಣ್ಯ ಅವರು ಆಗಾಗ ಹೋಗಿಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಸಾರ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಹುಕಾರ್ ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ಸಾಧಿಸಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಇಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆ ಭರಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನ ಅವರದಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದು ಅವರಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳುತನೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು.

ಬಿ.ಎ.ಅನರ್ನಾ ಪದವಿಗಳಿಸಿದ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಅಂದು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವೈಶಿಷ್ಟಿ ವನಿಸಿದ್ದ ವರ್ಕೇಲಿಗಿರಿ ಮಾಡುವ ಗುರಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಪದವಿ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದಿತ. ಆಗ ಕಾನೂನು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಹ ಸಾಮಾನ್ಯರ್ಥಕ್ಕೆಟಿಂದಿರಲಿಲ್ಲ; ಪೂನಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅದು ಲಭ್ಯ, ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಮಾರ್ಗ ಎಂಬ ಗಾದೆಯ ಮಾತಿನಂತೆ ಅವರ ದ್ಯುಯಕ್ತಮನುಗಣವಾದ ಸಹಾಯವೂ ದೊರೆಯಿತು. ಅರಕೆರೆ ಸಮೀಪದ ಗ್ರಂಥದ ಕರಿಫಳ್ಳೀಗೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಂಬ ಅನುಕೂಲಸ್ಥರು ಇವರ ನೇರವಿಗೆ ಬಂದರು. ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣಾತ್ಮಕ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವ ಕೆಲವರಲ್ಲಾದರೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವದು. ತಂದೆಯವರ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಕರಿಫಳ್ಳೀಗೊಡರ ಸಹಾಯದಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಪೂನಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕಾನೂನು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. 1942ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇವರ ಕಾನೂನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮುಗಿದು ವ್ಯೇಸಾರಿನಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷೇ ವೈಶಿಷ್ಟಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಯುತರ ಸಮೋದರರಲ್ಲಿಬ್ರಾಹ್ಮದಾದ ಶ್ರೀ. ಕೆ.ಎಲ್. ಶಂಕರಯ್ಯನವರು ವೈಶಿಷ್ಟರಾಗಿದ್ದು ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇವರ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಬಂದರು.

ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಜೀವನ ಮುಗಿದು ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಜೀವನ ಆರಂಭಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯು ಉತ್ತರಂಗ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿತ್ತು. 1942ರ ಕ್ರೀಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳವಳಿ ಪಟ್ಟಣ ಗ್ರಂಥಗಳೆನ್ನದೆ ಎಲ್ಲಿಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಹುಟ್ಟುರಾದ ಅರಕೆರೆ ಆಗಲೇ ಕೆಲವು ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಶಾರು. ಅಲ್ಲಿನ ಯುವಕರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೋಸ ಹೋಸ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ ಅದು. ಅರಕೆರೆಯವರಾಗಿದ್ದ ಐಯ್ಯಂಗಾರ್ ಮನೇಶನದ ಎ. ಚನ್ನಕೇಶವರ್ಯ ಮತ್ತು

ಟಿ. ಚನ್ನಕೇಶವರ್ಯು ಎಂಬುವರು ಆಗ ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಚೀಲರಾಗಿದ್ದರು. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಸಹವಾಗಿದ್ದು ಸುದ್ದೆವರಶಾತ್ ಈಗಲೂ ನಮೋಽದಿಗಿರುವ ಹಿ. ಮಲ್ಲಯುನವರು ಅರಕೆರೆಯವರಾಗಿದ್ದು ಮುಂದೆ ಮಂಡೆದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ವಚೀಲರೂ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನೇತಾರರೂ ಅದರು. ಹಾಲೀ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ತಾಲುಕಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ. ಎ. ಕೆಂಚಯ್ಯನವರು ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಒರಗಿಯವರಾಗಿದ್ದು ಅರಕೆರೆ ಉಳಿನವರು. ಶಾಸಕರಾಗಿದ್ದ ದಿವಂಗತ ಎ.ಜಿ. ಬಂದೀಗೌಡರು, ವಚೀಲರಾಗಿದ್ದ ಎ.ಸಿ. ಭೈರವಪ್ಪನವರು, ಹೈಕೋಟ್‌ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರಾಗಿದ್ದ ಎ.ಜಿ. ಸದಾಶಿವರವರು, ಮಂಡೆ ನಗರ ವಾಸಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎ.ಸಿ. ಮಾದೇಗೌಡರು ಮೊಲಾದವರು ಈ ಕಾಲದ ಉತ್ತಾಷ್ಟಿ ತರುಣರಾಗಿದ್ದ ಜೀವನದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದವರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡವರು, ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರಬೋಸರ ಅಣ್ಣ ಶರತ್ ಚಂದ್ರಬೋಸ್, ನಾರಿಮನ್ ಮೊಲಾದವರ ಭಾಷಣಗಳು ಇವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ಯುವ ತಂಡದ ನಡುವೆ ಬೆಳೆದ ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ತಮ್ಮ ವಾಕ್ಯಪ್ರತ್ಯೇಕಿಂದ ಯುವಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 1942 ಮತ್ತು 1947ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಜ್ಯೇಲುವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಶಿವಮೋಗ್ಗ ಜ್ಯೇಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕಾಲ ಇದ್ದರು. ಇಂತಹ ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟಗಳಿಂದ ಅವರು ಸದ್ಯಧ ದೇಹದೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬೆಳಸಿಕೊಂಡರು. ಮೈಸೂರಿನ ಎಂ.ಎನ್. ಜೋಯಿಸ್, ಹೆಚ್.ಸಿ. ದಾಸಪ್ಪ, ತಿ.ತಾ. ಶರ್ಮ ಮುಂತಾದವರು ಇವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತ್ಮ ತುಂಬಿದರು.

ತಮುಲದ ದಶಕವಾದ 1940ರ ದಶಕವು ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಭಾಗ್ಯ ಬುನಾದಿ ಒದಗಿಸಿದ ದಶಕವಾಯಿತು. ಅವರು 1943ರಲ್ಲಿ ಅರಕೆರೆಯ ಸಮೀಪವಿರುವ ಬನ್ನೂರಿನ ಗೀರೀಗೌಡ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕತಾಯಮ್ಮು ದಂಪತೀಗಳ ಮಗಳು ಕುಮಾರಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಪ್ರಸಾದರನ್ನು ಕೈಪಿದಿದರು. ಈ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತರಾದವರು ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದು ಮುಂದೆ ಶತಾಯಷಿಯಾಗಿ ಬದುಕಿದ ದಿವಂಗತ ಚೋಮ್ಮರಸೇಗೌಡರು. ಈ ಬನ್ನೂರಿನ ಮನೆಗೆ ಸಾಹುಕಾರ್ ಚನ್ನಯ್ಯನವರ ತಂಗಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿತು. ಈ ಕಾರಣವಾಗಿಯೂ ಸಾಹುಕಾರ್ ಚನ್ನಯ್ಯನವರ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಕೆ. ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಬಂದರು. ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಿಂಡರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಪ್ರೌತ್ತಾಹ ದೋರೆತದ್ದು ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಜೀವನದ ಮಹತ್ವದ ಫಟನೆಗಳಲ್ಲಾದಾಯಿತು. ಅವರು 1946ರಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಚೋಟ್ ಬುನಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಿಸಿ ಗೆದ್ದರು. ಮುಂದೆ 1948ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಾಗಿ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾದರು. ಮೂವತ್ತರ ಹರೆಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಶಾಸಕರಾಗಿದ್ದು ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದ ಶುಭಾರಂಭದ ಸೂಚನೆಯಾಗಿದ್ದಿತು.

ವಕೇಲಿ ವ್ಯತ್ಪಿ:-

ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಗಾಂಧಿ ಯುಗದ ಶಿಶು. ಅವರು ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ವಕೇಲಿ ವ್ಯತ್ಪಿಗಳೆರಡನ್ನು ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯಗಳೆಂದು ಬಿಗಿದವರು. ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಪೇಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಯತ್ತಿರಾಜನಾಯ್ದು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣರಾಯರ ಬಳಿ ವಕೇಲಿ ಶಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಪಡೆದರು. ತರುವಾಯ ಆಗಿನ ಹಿರಿಯ ರಾಜಕಾರಿನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಾಗಿದ್ದ ಹೆಚ್.ಸಿ. ದಾಸವೈನವರ ಬಳಿ ಶಿಷ್ಟವ್ಯತ್ಪಿ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಆಗಿನಿಂದ ಅವರ ಕಭೇರಿಯಲ್ಲಿ ದೀಪ್ರಕಾಲ ಇವರ ಪ್ರಾಕ್ತೀಸ್ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ತರುವಾಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಭೇರಿ ತೆರೆದರು. ನಗರದ ಉತ್ತಮ ವಕೇಲರಲ್ಲಿಬ್ಬಾಗಿ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ರೂಪ್ಯೋಂಡರು. ಅವರ ವ್ಯತ್ಪಿಯಿಂದ ಅವರ ವ್ಯತ್ಪಿತ್ವಾ ಮಾವಾರಿಯಾಯಿತು. ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸರಿಯಾದ ಚಿಂತನೆಯ ಅನಂತರ ಪುಟ್ಟಕ್ಕೆಯಿವುವ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಗುಣಾಂಶಗಳು ಅವರಿಗೆ ಕರಗತವಾದವು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಶಾಸನಸಚಿವೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗುವ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲೀ ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಮತ್ತು ವಿನೋದನ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ವಕೇಲಿ ವ್ಯತ್ಪಿಯನ್ನು 1962ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಚಿವರಾಗುವವರೆಗೂ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು.

ಶಾಸಕಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸೋಲರಿಯದ ಸರದಾರ:-

ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು 1952ರ ಮಹಾಬುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ತಾಲುಕಿನಿಂದ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಸ್ವಧಿಕಾರಿಸಿದರು, ಅದರಲ್ಲಿ ಜಯಶ್ರೀಲರಾದರು. ಆಗ ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು. ಆಗ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜವ್ವ, ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ, ಚನ್ನಬಿಸಪ್ಪ, ಟಿ. ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ, ಕೆ.ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂ ಮೊದಲಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸದಸ್ಯರು. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ವರ್ಯಸ್ಥನಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯರಾದರೂ ಚೆಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಸರಿ ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ ಬಿಡುತ್ತಿರಲೀಲ್ಲ. ಆಗ ನಾಮಕಾರ್ ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಿಗುವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದು ತರವಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಾಸಕ ಡಾ. ಸಿ. ಬಂದೀಗೌಡರು ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಅವರನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಕಾಣತೋಡಿದರು.

ಕ್ಷಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಕೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶಾಧ್ಯಂತ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಧೈಯದಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜವ್ವನವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿ ಉಳಿವರಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಶಾಸಕರಾಗಿದ್ದ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮತ್ತು ಮಾಡಿ ಶಾಸಕರಾದ ಡಾ. ಸಿ. ಬಂದೀಗೌಡರು ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ತಾಲುಕಿನ ಗೇಣೇದಾರರ ದುಸ್ಸಿತಿಯನ್ನು ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜವ್ವನವರಲ್ಲಿ

ವಿವರಿಸಿದರು. ಆಗ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ತನಿಖೆಮಾಡಲು ಖುದ್ದಾಗಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿಯೇ ತೆಳಿಸಿ ಬಂದರು. ಜಮೀನ್‌ನಾರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನಾರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯಾಸದಿಂದ ತಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರು. ಈ ಶಾಸಕದ್ವಯರ ಉತ್ತೇಜನದಿಂದಾಗಿ ಗೇಣ ರೈತರು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲೇ ಬಂದರು. ಕಂದಾಯ ಸಚಿವ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವಾಯಿತು. ಅವರು ಹಿಂದಿರುಗಿದವರು ಕೂಡಲೇ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಾರ್ಥಿವಾಗಿ ಗೇಣಶಾಸನ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಡಾ. ಸಿ. ಬಂದೀಗೌಡರ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ದೇಶದಲ್ಲೇ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಯೋಗ. ಇದರಿಂದ ಗೇಣಶಾಸನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದು ಜಮೀನ್‌ನಾರರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಶ್ರೀಮಂತರ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಬಡವರ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ಬದ್ದತೆ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು.

1957ರ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಚುನಾವಣೆ ಬಂದಾಗ ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. ತಾವು ವರ್ಕೆಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಸುತ್ತುವಿದ್ದ ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲಿಕೆನ ಬಾಹುಂದೆಶ್ವರಿ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಸ್ಥಿರಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಿತ್ತು, ಇವರು ಶಾಸಕರಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಅಂದರೆ 1952-53ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ನಗರ ಪುರಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಏರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆದರು. ಇದರಿಂದ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಗಳಿಸಿದ ಜನಬಳಕೆಯೂ ಆವರ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. 1957ರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸುಲಭ ಜಯಗಳಿಸಿದರು.

ಹೀಗೆ ಮೂರನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾದರೂ ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಸಚಿವರಾಗುವ ಅವಕಾಶದೊರೆಯಲ್ಲಿ. ಅದರೆ ಅದರಿಂದ ನಿರಾಶರಾಗದೆ ಅವರು ಶಾಸನ ಸಭಾ ಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಾಪಕದಿಂದ ಪಾಲೆನ್ನಿಳ್ಳಿತ್ತದ್ದರು. 1962ರ ಚುನಾವಣೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು. ಸಾಹುಕಾರ್ ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ಜನತಾ ಪಕ್ಷವೆಂಬ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂದ ಬೇರೆಯಾದರು. ಕೆ. ಪ್ರಭುಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಉಳಿದರು. ಅವರು ಆ ವರ್ಷದ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಯಶಿಲರಾದರು. ಆ ನಂತರ ರಚನೆಯಾದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಸೇರುವ ಅವಕಾಶ ಇವರಿಗೆ ಒದಗಿತು. ಸಾಹುಕಾರ್ ಚನ್ನಯ್ಯನವರಿಲ್ಲದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರನ್ನು ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಸಚಿವ ಸಾನ ಸಿಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂಬುದು ಆಗಿನ ಕಾಲದ ರಾಜಕೀಯ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ಹಿಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೇನೇ ಇರಲಿ ಈ ಅನುಭವ ರಾಜಕಾರಣ ಮುಂದೆ ಸುಮಾರು ಬಂದು ದಶಕದ ಕಾಲ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ವಿವಿಧ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಪ್ರತಿಕ್ಕಾಮಿಯವರು 1962ರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರಾಡಳಿತ ಸಚಿವರಾದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಪುರಸ್ಕಾರ ಅದ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಿದ್ದ ಅವರು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೊನ್ನಿಗಿ ಅರಿತವಾಗಿದ್ದರು. 1965 ರಿಂದ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಸಚಿವರಾದರು. 1967ರ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ನಗರದಿಂದ ಮತ್ತೆ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಆಯ್ದುಹಾದರು, ಆ ನಂತರವೂ ಸಚಿವರಾಗಿಯೇ ಮುಂದುವರಿದರು. ಅರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಶಾಶ್ಯಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. 1968 ರಿಂದ ಕಾನೂನು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಾಯಿಯ ಸಚಿವರಾದರು. 1971ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಏಂಪೀಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಪತನವಾಗುವವರೇಗೂ ಅವರೊಂದಿಗೆದ್ದರು. 1972ರಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರಿ ಈ ವರ್ಕೆರ ವರ್ತಿಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಪ್ರವೇಶಿದರು. ವಿಧಾನ ಸಚಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿನಂತೆಯೇ ಉತ್ತಾಹದಿಂದ ಕಲಾಪದ ಜರ್ಜರ್ಯಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಯೂಫ್ರೆಂಟಿದ್ದರು. 1974ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಡಾಮುರಾಜ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಜಗಟೆವಸರಾಮ್ ರವರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಥಾರ್ ದೆಮಾಕ್ಟ್ ವರ್ಕೆರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯಾಗಿ ಸ್ವಾರ್ಥಿಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೆ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾದರು. ಬಹುಶಃ ಹೀಗೆ ಏಳು ಬಾರಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಜಯಶಿಲರಾಗುತ್ತ ಬಂದವರು. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಮ್ಮೋಬಿಲ್ ಮಾಡಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಡಿ. ದೇವರಾಜು ಅರ್ಥ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ವಿರಳವಾದ ದಾಖಲೆಯೇ ಸರಿ. ಈ ಒಂದು ಅಂಶಪೇ ಅವರು ಎಂತಹ ಯಶಸ್ವಿ ರಾಜಕಾರಣಯಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಿಧಿ ಅವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಜೀವಿಸಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. 1978ರ ಚುನಾವಣೆಯಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 1978ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 30 ರಂದು ಅವರು ಹೃದಯಾಘಾತದಿಂದ ವಿಧಿವಳಿರಾದರು. ಇದೆಂದಾಗಿ ಹಾಸಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದ ದಿಗ್ಜಿಫ್ಯಾಂಡು ಕಣ್ಣಿಯಾದಂತಾಗಿತ್ತು.

ಉತ್ತಮ ಸಂಸದೀಯಪಟ್ಟಿ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಸೀರಿದತ್ತವಾದ ಸಂಸದೀಯ ಜೀವನ ನಡೆಸಿದ ಹೆಗ್ಲಿಕೆಗೆ ವಾತ್ತರಾದವರು. ಈ ಸುಧಿಫ್ರೇ ಅವಧಿಗೆ ಮತ್ತಾರರು ಅವರನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಚುನಾಯಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ವೃಥಾವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನ ಪಡೆಯಲು ಮಾಡಿದ ಹೋರಾಟ, ಕಾನೂನು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪಡೆದ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯಪುತ್ರ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿಂದ ಕಾಳಜಿ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕೆಂಬ ಅವರ ಸಂಕಲ್ಪ ಇವು ಅವರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಶಾಶ್ವತಮು ಸಂಸದೀಯವಟಿಂದಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದು. ಅವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳೆರಡನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದ್ದು ಇದೀ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ಅರಿವು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಖಚಿತತೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರ ಪಕ್ಕೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆಂಬುದು ಸ್ವಷ್ಟ.

ಶ್ರೀಯತ ಪ್ರಭುಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಒಳ್ಳಿಯ ಪಕ್ಷ ಸಂಪರ್ಕನೇ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳಿಯ ಸರ್ಕಾರ ನಮುದ್ದಾಗಬೇಕೆಂಬ ಅಸೇ ಹೊತೆವರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ವಿಧಾನ ಸಚಿಯಲ್ಲಿ

ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಬೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದವರಲ್ಲ. ಅದರೆ ಅವರ ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಹಜ ವಿನಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರೇ ಹೊರತು ಆತ್ಮಪ್ರತಿಪ್ರೇಯನ್ನು ಮೇರೆದವರಲ್ಲ. 1959-60ರ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದ ಚೆರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಈ ಕಳಕಂಡಂತೆ ನಿರ್ವೇದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

“ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರು ನಾವು. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಿಡ್ಡಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚೆನಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನರು ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬುನಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಡಳಿತದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರುವಾಗ ಯಾವುದಾದರೂ ದೋಷವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಹಾರವನ್ನು ನನ್ನ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ”.

ಈ ರೀತಿ ನಯವಾಗಿಯೇ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತಿಂದುವ ದೃಷ್ಟಿ ಅವರಾಗಿದ್ದಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಚಿವರು ಅಗ್ನಾಶ್ಮೀ ತಾಳಿದಾರ್ಭಂದು ಅಥವಾ ಅವಜ್ಞಾಯಿಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವನೆ ಉಂಟಾದಾಗ ಅಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಲೇಪನ ಹಾಕುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದರಿಂದ ನಾನು ಅಂತಹ ಸಂಸುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯೇ ತನ್ನ ಗುರಿಯಿಂದು ಅವರು ಒತ್ತಿಹೋಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂದರ್ಭವಾಕಾಶ ತಮ್ಮಿಂದ ವಿವರೀತಾರ್ಥ ಬರುವ ಮಾತುಗಳು ಹೊರಬಂದವೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಲು ಹಿಂಜರಿಯತ್ತಿರಲ್ಲ. 1961ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶ್ರೀಯಾಲೋಪದ ಬಗ್ಗೆ ಚೆರ್ಚೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ. “ ಸ್ತಾಮಿ ನಾನು ಆಡತಕ್ಕಿಂಥ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಈ ಸಭೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಕ್ಷಮಾಪಣ ಬೇಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೊದಲನೆಯವನು ಎಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ”. ಇದು ಅವರ ಸರ್ವತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಚ್ಚಿಸ್ತಾಮಿ ಅವರು ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಪುರಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದ್ದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಅವರು ತಾವೇ ಪೌರಾಢಿತ್ಯ ಸಚಿವರಾಗಿ ಸಹ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಅಧ್ಯಾಪಕವಂತರು. ಅವರು 1970ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೇಗೆರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರವೇನು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಾಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆ ಹೊಂದಿದ್ದರು. 1973ರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪೌರಾಢಿತ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಚೆರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನೀಡಿದ ಸಲಹೆಗಳು ಅಮೂಲ್ಯವಾಗಿವೆ. ಅವರು ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ (ಅ) ಪುರಸಭೆಗಳು ಅಳ್ವಾಯಿ ರದ್ದಾಯಿತಿಯಿಂದ ಅನುಭವಿಸುವ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕು; (ಆ) ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪುರಸಭೆಗಳನ್ನು ನಗರಪಾಲಿಕೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್‌ಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಶೀಘ್ರವೇ ಕಾಯಿದೆ ರಚಿಸಬೇಕು; (ಇ) ಬೆಳೆಯತ್ತಿರುವ ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ನಗರಾಳಿಪ್ಪದ್ದಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು; (ಈ) ನಗರ ಯೋಜನೆ, ನಗರಾಳಿಪ್ಪದ್ದಿ

ಮತ್ತು ನಗರಪಾಲಿಕೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯಾಪಿತ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಗೊಂದಲಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಲಹೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದ್ದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಾಗೇಯೇ ಪ್ರರಸಭಾ ಚುನಾವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆನಗತ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದುಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ವಿರೋಧವಿದ್ದಿತು. ಹೌಮ ಕಾಲ, ಯುದ್ಧಕಾಲ ಮತ್ತು ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿಯ ಕಾಲಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಚುನಾವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮುಂದುಡಬಾರದೆಂಬುದು ಅವರ ಖಚಿತ ನಿಲುವಾಗಿದ್ದು. ಅವರು ಮೇಲ್ವಿಂದ ಚರ್ಚೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಿಂದರೆ “ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡೆದು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ”. ಇಂತಹ ನಿಷ್ಪಂದಿಗ್ನಿಲುವು ತಳೆದುದು ಕೆ. ಪಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದ ಕನ್ನಡಿಯೇ ಸರಿ.

ಪಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಶೋರಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿಪ್ಪರವಾಗಿಯೇ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ನಿಜವಾದ ಶಾಸಕತ್ವದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅರಿತವರ ಗುಣವೂ ಹೌದು. 1975-76ರ ಸಾಲಿನ ಅಯವ್ಯಾಯ ಪತ್ರದ ಮೇಲೆನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೇನಪುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಹೀಗೆ:-

“ಒಂದು ಕಲ್ಯಾಣಕರವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ವೆಲ್ಲಾಫೇರ್ ಸೇಚ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕಂಡಾಯ ಹಾಕದೇ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಂಡಾಯ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲೇಬೇಕು. ಅದರೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಂಡಾಯವನ್ನು ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನದೂ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಏನು ತರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಹಣ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಅನ್ನಪುದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದಂಧ ಹಣ ಪೋಲು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ತರಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಕಳಿದು ಹೋಗಿದೆ ಅನ್ನಪುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೇರ್ ಲೈಸ್ ಯುವರ್ ಡ್ಯೂಟಿ. ಈ ಹಣ ಎಲಾಂದರೂ ಅವವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ”.

ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ನೈತಿಕ ಧ್ಯೇಯ ಬೇಕು. ಪಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಿತಕೆ ಅಧಿಕಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ನೈತಿಕ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರಿಂದೇ ಅವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು.

ಅವರು ಅದೇ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿದು ಸರ್ಕಾರ ಮುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಕಾಪೋರೇಷನ್ ಅಥವಾ ಸ್ಯಾಯಂಮಾಡಿತ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಮೊಂಡಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಿ ಎಂದು ಕಿರಿಮಾತು ಹೇಳಿದರು.

ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಚೆಚ್ಚಿ ನಡೆಯುವಾಗ ಶಾಕಷ್ಟು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರಬೇಕಿಂದು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ದಿನಾಂಕ 25-2-75ರ ಅವರ ಭಾಷಣದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದೂಂದು ಅರಣ್ಯರೋದನಮಾಗುತ್ತದೆ. ಅಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರವರ ಹಾತೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ನುಸ್ತಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅದು ಪ್ರತಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾರದೆ ಜನರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅನುಭೂವವನ್ನು ನಿರ್ವೇದಿಸಿದರು.

ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೊದಲಿಗರು. ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಮಿಲ್ಲೆನ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುಹುದು. ನಗರದ ನಾಗರಿಕರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರಬಹುದು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಈ ಗುಣ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅವರ ರಾಜಕೀಯದ ಯಶಸ್ವಿಗಳ ದಿಕ್ಷಾಂಚಿಯಾಗಿದ್ದಿಂಬುದು ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಕಲನದ ಮೊದಲ ಕಲಾಪವೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ವಿಷಯ. ಇದು ನಡೆದ್ದು 1952 ರಲ್ಲಿ. ಈ ಚೆಚ್ಚಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಸ್ವಾನಮಾನ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡಿರದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯಾವರು ಶಾಸಕರಾಗಿರಲಿ, ಸಚಿವರಾಗಿರಲಿ ಅವರು ಸಂಸದೀಯಪಟುವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ಒಳಿದಾದ್ದು. ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಅವರು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಇದ್ದ ಕಾಳಜಿಗೆ ದೋತ್ತರುವಾಗಿದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಧುರೀಣರು ಸವ ಅವರ ಸಂಸದೀಯಪಟುವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೊಬ್ಬ ಅವರೂಪದ ಸಂಸದೀಯಪಟುವನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನ

ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದಂತೆಯೇ ವ್ಯೇಯಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಬದುಕಿದರು. ಅವರು ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ

ನೆಲಸಿ ಸಂಸಾರ ಹೂಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಬಂಧುಗಳ ಹಲವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಓದಿಸಿದರು. ಅವರ ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅವರು ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಹನೆ, ಅಕ್ಷರೆ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಸಹಿಷ್ನುತ್ತೇಯಂದ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಾಗಲೂ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ಹೋರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ್ದೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎನ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ರಸಾದರು ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ದಂಪತೀಗಳ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೊಗಳಿಂದೆರಂತೆ. ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದೆ ನೇರವಾದ ಕೀರ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಭತ್ತದೆ.

ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಾವಾಸೆಕವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಮಹಡಾದಶವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದವರು ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಅವರು. ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲದ ಅವಿರತ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದು ವರ್ಕೆಲಿ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲ ನಡೆಸಿದರೂ ಅವರು ಗಳಿಸಿದ್ದ ಅಸ್ತಿ ಗೋಣವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಕಬೀರ್ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ವಿಶಾಲ ನಿರ್ವೇಶನ ಪಡೆದು ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು ಮುಂದಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವನಿಸಿದ್ದು ಕೇವಲ ವಾಸಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವನಿಸಿದ್ದ ಮನೆ. 1949ರಲ್ಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಿಸಿದರು. ಆಗ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದು ಅದರ ಬಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ. ಅದರಲ್ಲೇ ಅವರು ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದರು. ಅವರಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುಕೊಟ್ಟ ಮಾವನವರಿಗೆ ನಾಲ್ಕುರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರವಿದ್ದುದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಾಗ್ನಿ ನೇರವು ದೊರೆಯಿತು. 1960-61 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಆ ಮನೆಗೆ ಈಗಿನ ರೂಪಕೊಟ್ಟರು. ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸುಲಭವಿದ್ದರೂ ಅವರು ಆ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸತ್ಯಸಂಧರಾಗಿ ನಡೆಸುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡ ಅವರೂಪದ ವೃತ್ತಿಗಳ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಅವರು ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಸಜ್ಜನರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. ಅವರು ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ್ದ ಬಳ್ಳಿಯ ಮಿಶ್ರರನ್ನು ಮತ್ತು ಉಳಿಸಿಹೋಗಿದ್ದು ತಮ್ಮಕೆಲಸಗಳನ್ನು. ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷರಯ್ಯ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಕೀರ್ಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಜನತಾ ಬಜಾರ್ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಹೊಂಗಳ್ಳಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನ, ಸಯ್ಯಾಜಿರಾವ್ ರಸ್ತೆಗೆ ಕಾಂಕ್ಷೀಕ್ರಿಯೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಇವರು ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಯುತರ ಪ್ರಯತ್ನಿಲಾತೆ ಇದ್ದಿತು. ಹೆಚ್. ಕೆಂಪೇಗೌಡರು, ಎನ್. ಲಿಂಗಾಜ್ಞಿ, ಬಿ.ಎನ್. ಕೆಂಪೇಗೌಡರು ಮೊದಲಾದವರು ಇವರಿಂದ ಪ್ರೌಢಾರ ಪಡೆದ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಿಂಡರು, ಅವರೆಲ್ಲ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು.

ವಿದ್ಯಾವಧಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ರೂಪಾರಿ:-

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ನಗರಕ್ಕೆ ಬರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನಗರದಲ್ಲೇ ಒಡತನದ ಬತ್ತಡರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶದ ಕೊರತೆ ಇದ್ದಿತು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ

ವಿದ್ಯಾವಂತ ಹಿರಿಯರು ಸೇರಿ ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕಡಿಮೆ ಅಂಕಗಳಿಸಿ ತೇಗ್ರಡೆಯಾಗುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮಹಾದೋಧೀಶದಿಂದ ವಿದ್ಯಾವರ್ಥಕ ಸಂಭವೆಂಬ ಒಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು, ಒಂದ ಹೊಸತರಲ್ಲಿ 1949 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅದರ ವರ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ತರೆದರು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಿನ್ಹಣೆಗಳನ್ನು ನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು. ಕೆ. ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ನಾ. ಭದ್ರಯ್ಯನವರು ಸ್ಥಾಪಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದರು. ಈ ಶಾಲೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಗಾರೆ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮಿಯಾಚಾರರ ಭತ್ತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಭತ್ತವನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಹಾಣಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಈ ಶಾಲೆ ರ್ಯಾಲ್ಸೀ ನಿಲ್ದಾಣದ ಸಮೀಪವಿದ್ದ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರವಾಯಿತು. ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನವಿದ್ಯಾಗ್ರಾಹಿಗಳಿಗೆ ರಚೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸುನಂದ ಅಗರಬತ್ತಿಯ ಮಾಲೀಕರಾಗಿದ್ದ ರಾಮಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ಎಂ.ಬಿ. ಬಿಸಂಯ್ಯ, ಬಿ.ಸಿ. ಲಿಂಗಯ್ಯ ಮುಂತಾದವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು. ಬಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ, ಎಸ್. ಲಿಂಗಾಳರಂತರ ಗಣ್ಯರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದರು. ಕೆ. ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ರಾಜಕೀಯ ಚಿಟ್ಟವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಬಿಡುವು ಪಡೆಯದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸದಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಪೋಷಕರಾಗಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು.

ವಿದ್ಯಾವರ್ಥಕ ಸಂಭಾವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಪುರೋಭಿವ್ಯಾದಿಗೆ ಬಂದಿತು. ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ ಕಟ್ಟಡದ ಸಮೀಪದ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳ ಈ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗೆ ನಿರೇಶನವಾಗಿ ದೊರೆಯಿತು. ತರುವಾಯ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಿರಿಯ ಕಾಲೇಜು, ಕಾನೂನು ಕಾಲೇಜು, ಪದವಿ ಕಾಲೇಜುಗಳು, ವಾರ್ಷಿಕ್ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಕೆ. ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕಾನೂನು ಕಾಲೇಜಿನ ತಿನಿಪಾಲರಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಈಗ ಈ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಯು ನಗರದ ಪ್ರಮುಖ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಉಂಡಾಗಿದೆ. ಕಾನೂನು ಕಾಲೇಜಿನ ತಿನಿಪಾಲರಾಗಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾವರ್ಥಕ ಸಂಭಾವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವಾಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ಹೇ. ಪಿ.ಎಂ. ಚಿಕ್ಕಮೋರಯ್ಯನವರು ಹಾಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಗುರಿ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಗೋಕುಲ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅನಂದಬಾಯಿ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ “ ಬಾಪ್ಪಾಜಿ ಚೆಲುನ್ನ ಹೋಂ ” ಎಂಬ ಅನಾಧಾರ್ಮಕಮಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ನೇರವು ನೀಡಿದರು. ಅದೇ ಗೋಕುಲ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿವಾಸ ಅಧವಾ ರೆಸಿಡನ್ಸಿಯಲ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಕನಸಾಗಿದ್ದತ್ತ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿರೇಶನ ಪಡೆದು ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವರ್ಥಕ ಸಂಭಾವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅದರ ಸ್ಥಾಪಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು. ಮೊದಲಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಯಾರಿಕಾ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರು ತಾನೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅದರ್ಶ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. 1978ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಹಲೋಕ ತ್ಯಜಿಸಿದಾಗ ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಂತ್ಯತ್ಯಿಯ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್

ಕಾಲೇಜು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಶಿಶುವಿಹಾರವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾಫಿಸಿದ ಪ್ರೋಥಾಲೆಗೆ ದಿವಂಗತ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ನಾಮಿ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ನಾಮಿಯವರು ತಮ್ಮ ಮುತ್ತಳಿತನವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಜನಕಲ್ಯಾಣಕಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಕೇರಿಕೆಗೆ ಪರಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜೀವಿ.

ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ನಾಮಿ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳು. ಮೊದಲನೆಯವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮಿಳೆ, ಎರಡನೆಯವರು ಡಾ. ಪಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್. ವ್ಯಾದ್ಯರಾಗಿ ಕೊಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೆಯವರು ಶ್ರೀ ಶಿ. ವಿಶ್ವನಾಥ್, ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವಿ ಪಡೆದು ಕ್ರೊರಕೊಳ್ಳುವಿಗಳಾಗಿದ್ದು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮೈಸೂರು ನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಮೇಯರ್ (1983-84) ಆಗಿದ್ದರು. ಹಾಲಿ ವಿದ್ಯಾವಧಕ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪುಟ್ಟಸ್ನಾಮಿಯವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು ಉದ್ದಾತ್ತವಾಗಿದ್ದ ಕನಾರಟಕದ ಸಂಸದೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಅಮೋಫ್‌ವೆನ್ಸ್‌ವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದವರು

- 1) ಶ್ರೀ ಚಿ. ಮಲ್ಲಯ್ಯನವರು, ದಕ್ಷಿಳರು, ಸುಭಾಷನಗರ, ಮಂಡ್ಯ.
- 2) ಶ್ರೀ ಎ.ಸಿ. ಬಂದಿಗೌಡರು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಳರು, ಸುಭಾಷನಗರ, ಮಂಡ್ಯ.
- 3) ಶ್ರೀ ಎ. ಕೆಂಚಯ್ಯ, ಆಡ್ಯಾಪ್ಪರು, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಳರ ಸಂತಕ, ಮಂಡ್ಯ.
- 4) ಡಾ. ಸಿ. ಬಂದಿಗೌಡರು, ವಾಜೀನಾಥರೆ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ.
- 5) ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಕೆಂಗೌಡರು, ಮಾಜಿ ಲಾಖೆಪು, ಪ್ರೇಸ್‌ಗಳನ್ನು.
- 6) ಹೆ. ಪ್ರಶ್ನಪ್ಪಾಮಿ ಅವರೆ ಕುಟುಂಬದವರು.

2. ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿಯವರ ಜೀವನದ ಹೆಚ್ಚೆ ಗುರುತುಗಳು

1. ಕನರ್ಫರೆಟ್ ರಾಜ್ಯದ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಆಲೂಕಿನ ಅರಕೆರೆಯಲ್ಲಿ 1917ರಲ್ಲಿ ಜನನ.
2. 1938 - ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿ.
3. 1939 ಪದವಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ತೇಗೆದೆ (ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ)
4. 1940 ಪೂನಾದ ಕಾನೂನು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಾಸೆಂಗ ಮಾಡಿ ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಪದವಿ ಪಡೆದಿದ್ದು.
5. 1941 - ವರ್ಕೇಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಪಾದಾರ್ಥಕೌಶಿಲ್ಯ.
6. 1942 - ಕ್ಷೀರ್ತ್ಯಾ ಇಂಡಿಯಾ ಚೆಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರ.
7. 1943 - ವಿವಾಹ.
8. 1946 - ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ಬೋರ್ಡ್ ಸದಸ್ಯ.
9. 1947 - ಆರಮನೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿ - ಸರೇವಾಸ.
10. 1948 - ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ನಾಮಾನ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಆಯ್ದು.
11. 1949 - ವಿದ್ಯಾವಧನಕ ಸಂಘರ್ಷ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
12. 1952 - ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಆಯ್ದು.
13. 1954 - 55 ಮೈಸೂರು ನಗರ ಸಭೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.
14. 1957 - ಮೈಸೂರು ನಗರದ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆಯ್ದು.
15. 1962 - ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಪುನರಾಯ್ದು.
16. 1962-67 ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಪೊರಾಡಳಿತ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಖಾತೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ.
17. 1967 - ಮೈಸೂರು ನಗರದಿಂದ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಆಯ್ದು.
18. 1967-70 ಸಚಿವರಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವಸತಿ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಖಾತೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ.
19. 1972 - ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಮುಂಡೆಶ್ವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಮತ್ತೆ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತರು.
20. 1974 - ವಿದ್ಯಾವಧನಕ ಸಂಘರ್ಷ ಕಾನೂನು ಕಾಲೇಜಿನ ವ್ಯಾಂತಿಪಾಲರು.
21. 1978 - ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಉಮರಾಜ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಏಳನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಪ್ರವೇಶ.
22. 1978ರ ಏಪ್ರಿಲ್, 30 - ನಿಧನ.

ಭಾಗ - 2

ವಿಧಾನ ಸಚಿ ಕಲಾಪದ್ರೀ

1. ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಜಾರಿ ಕುರಿತು - 1952.*

K. PUTTASWAMY:-

Will the Government be pleased to state:-

(a) The measures that they have taken last year to see that the Regional language become the common medium of instruction in high schools in the State; if any step was taken, what was the effect of such a step;

(b) the step that they are going to take next year for that purpose?

A - The Hon'ble Sri R. CHENNIGARAMIAH (Minister for Local Self Government):-

(a) The question of medium of instruction was discussed at the meeting of the Standing Committee for Education held on 14th June 1951 and as per recommendation of the committee, it was directed in Government Order No.E.2495, dated 18th June 1951, that so far as the single section High Schools are concerned option may be given to have either Kannada or English as the medium of instruction, that in High Schools having more than one section, one section may be reserved for English medium and in the other sections, the medium should be Kannada and that, if more sections are to be reserved for the English medium for the benefit of pupils whose mother-tongue is not Kannada and or who have not studied Kannada at the Middle School stage, the benefit of pupils the same may be done with the permission of the Director of Public Instruction, these rules being applied to Aided High Schools also, as far as possible. It is reported that as this is a transition period, the Government Order could not be strictly enforced.

---

*(ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕಲ್ಯಾಂಪು ದಿನಾಂಕ: 22-3-1952)

(b) The Government Order No.E.2495, dated 18th June 1951, will be enforced strictly during the year 1952-53.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು:-

18-6-1951ನೇಯ ತಾರೀಖಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಏನು ಅಡಚೇಣಿಯತ್ತು?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗಾರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಅದರೆ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಜಾರಿ ಕೊಡಲು ಕಾಲವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri K. PUTTASWAMY:-

To what extent was it enforced?

The Hon'ble Sri R. CHENNIGARAMIAH:

It cannot be measured. It was extended to the extent possible.

Sri K. PUTTASWAMY:-

I want to know what is the extent to which it was enforced?

The Hon'ble Sri R. CHENNIGARAMIAH:-

It cannot be measured.

Sri K. PUTTASWAMY:

Is it not a fact, that it was not at all enforced?

The Hon'ble Sri R. CHENNIGARAMIAH:

No. it is not a fact it was circularised.

Sri K. PUTTASWAMY:-

Is 'circularising enough to term it as enforced'?

The Hon'ble Sri R. CHENNIGARAMIAH:-

SINCE IT IS NOT ENOUGH? IT IS GOING to be enforced this time.

Sri K. PUTTASWAMY:-

What are the steps that you intend taking for the next year?

The Hon'ble Sri R. CHENNIGARAMIAH:-

Enforcing this order.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಷ್ಠಾಪಿತವರು:-

ಹೇಳಿದ ವರ್ಷದ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಾಗಾಯಿತೆ? ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗಾರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಆ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೀವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಷ್ಠಾಪಿತವರು:-

ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗಾರಾಮಯ್ಯನವರು:

ಅವಕ್ಕೆ ಕೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀವೆ.

Sri K. PUTTASWAMY:-

Was it not a fact that the Standing Committee met much earlier to devise the steps that are to be taken for the next year?

The Hon'ble Sri R. CHENNIGARAMIAH:-

The Standing Committee met earlier to discuss the subject and on the decision of the Standing Committee a separate circular was issued.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿಯವರು:-

18-6-1951ರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞೇಯಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ಸಾಯಿಸಮಿತಿ ಸೇರಿದ್ದಾಗ 1952-53ನೇಯ ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಪಡ್ಡಿಲ್ಲವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿಯವರು:-

ಅಲ್ಲಿಂದಿಚೆಗೆ ಸಾಯಿಸಮಿತಿ ಸೇರಿತೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಇಲಾಜೆಯವರು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿಯವರು:-

ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಸಾಯಿಸಮಿತಿ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಡೈರಕ್ಟರವರ ಸಂಗಡ ಚೆರೀಕೆಮಾಡಿ ಈ ವರ್ಷ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿಯವರು:

ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:

ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿಯವರು:

ಕನ್ನಡ ಬೋಧಕ ಭಾಷೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ನಾರಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಒತ್ತಾಯ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಕೆಲ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಚುಕ್ಕಾಮಿಯವರು:-

ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನ ಪರಿಹಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗ್ರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಲ್ಲಿ ಹೊಣಿದೆ. ಎರಡು ಸೇಕ್ಕೆನ್ಸ್‌ಗಳಿರುವ ಕಡೆ ಒಂದು ಸೇಕ್ಕೆನ್ಸ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಡ್ಯಮ, ಇನ್ನೊಂದು ಕನ್ನಡ ಮಾಡ್ಯಮ ಇಟ್ಟುಹೊಳ್ಳಬೇಕು, ಒಂದೇ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಚುಕ್ಕಾಮಿಯವರು:-

ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗ್ರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಯಾವಾಗ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಆಗ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜ.ಎ. ಆಚಾರ್ಯರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ):

ತಕ್ಷಣವೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಕಿರುಹಾಕಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಡ್ಯಮವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗ್ರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಇಲ್ಲ, ಅಷ್ಟು ತಕ್ಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ):-

ಆ ಮಧ್ಯಕಾಲ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗ್ರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಫೂತ್ರೀಯಾಗಿ ಜಾರಿ ಕೊಡಲು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲಪೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು:-

ಆ ಪರ್ವತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಹುಕುಮುಗಳ್ಳಾವುದನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಕೊಡದೆಂದು ಏನಾದರೂ ನಿಯಮವಿದೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಅಂಥ ನಿಯಮಗಳ್ಯಾವುವೂ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಆಗೇ ಅಗುತ್ತೇ ಅಂತೂ ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಎಂ. ಸಿದ್ದರ್ಯಯ್ಯನವರು:-

ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಡಿ ಕೊಡಿ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ನಾವು ಮಾಡುವವ್ಯಾಸನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭಿಮಪ್ಪನಾಯಕರು (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ):-

ಕನ್ನಡ ಮಾರ್ದುಮಂಬನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಲು ತಮಗೆ ಏನೇನೂ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಎಲ್ಲ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಸುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ವಾಂಡಿತ್ಯವಿರುವ ತರ್ಕಾರ್ಮಾರಣರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಇತರೇ ಎಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿರಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಏನೇನು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಆವಶ್ಯಕವೋ ಅವಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭಿಮಪ್ಪನಾಯಕರು:-

ಹಾಗೆ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಿರಿ? ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕ ತರ್ಕಾರ್ಮಾ ಮಾಡಿಸಲು ಪಂಡಿತರನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ತಹಲ್ಲಾವರಗೆ ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತೇರಿ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಇರತಕ್ಕ ಪಂಡಿತರುಗಳೇ ನಮಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಲು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗೆ ಈ ವರ್ತ್ಯ ಪ್ರಸ್ತುತಗೀಂದಲೇನೂ ಅಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯೋದಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಇತರ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇ, ಅದರೆ, ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಏಡಿಯಂ ಇರಲೇಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಸ್ತುಲ್ಪ ಅವರನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ವಿಳಾರದಲ್ಲಿ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪಾಯಕರು:-

ಈಗ ಹಾಲಿ ಹೈಸ್ಕ್ವೆಲ್ಸಲ್ಲಿ ಪಾರೆ ಪ್ರವಚನ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪರ್ಯಾ ಪ್ರಸ್ತಕಗಳ ವೈಕಿ ಯಾವ ಯಾವವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಿರಿ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಭಾಗೋಳ, ಚರಿತ್ರೆ, ಗರ್ಭ ಮತ್ತು ಸೈನ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಜ್ರುಮೆ ಮಾಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪಾಯಕರು:-

ಹಾಗಾದರೆ ಪರ್ಯಾ ಪ್ರಸ್ತಕಗಳು ತಜ್ರುಮೆಯಾಗದ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಲು ತೊಂದರೆಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿಜವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅದೇ ಕಾರಣವೆಂದು ನಾನೇನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪಾಯಕರು:-

ಹಾಗಾದರೆ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ತೊಂದರೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲವೋ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಜಾರಿಗೆ ತಾರದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪಾಯಕರು:-

ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂತಿಂದ ತೊಂದರೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕ ಹೇಳಬಾರದು?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಮಾಡ್ಯಮ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ 18-6-51ರ ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಜಾರಿ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತೇದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪಣಾಯಕರು:-

ಹೀಗೆ ತಾವು ಇದನ್ನು ಅರ್ಥಂಬಧ ಜಾರಿ ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ಹೈಸ್ಕ್ವಾಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಂತರ ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯರ್‌ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಕಮಿಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ಅಂಶ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

Mr. SPEAKER:-

That does not arise.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮುಖ್ಯಾಯರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ):-

ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಒಂದೇ ಒಂದು ಶಾಖೆ ಇರತಕ್ಕ ಹೈಸ್ಕ್ವಾಲುಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗೌರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ನೋಟೀಸ್.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮುಖ್ಯಾಯರು:-

ಒಂದೇ ಒಂದು ತರಗತಿ ಇರತಕ್ಕ ಹೈಸ್ಕ್ವಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ್ನು ಮಾಡುವುವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟೆ ಏತಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗೌರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಅವರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿಲ್ಲದಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದಲ್ಲಿ ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಇಲಾಖೆ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗೌರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ವಿದ್ಯಾಜಿಲಾಖೆ ದೈರ್ಕರು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಮಾಡುವಂತೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲಾಗಿದೆ, ದೈರ್ಕರು ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಡಾಪ್ತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ ಮಂಜವ್ಯನವರು (ಶಿವಮೋಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ):-

ತನ್ನ ದೇಶ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರದೇಶದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಡುವನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ದೇಶಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಯಾವುದಾರೂ ಇವೆಯೇ?

Mr. SPEAKER:-

That does not arise.

Sri H.M. CHANNABASAPPA (Mysore District-General):-

What is the policy of the Government in regard to this matter?

The Hon'ble Sri. R. CHENNIGARAMIAH:

The policy of the Government is quite clear. The policy is the want to introduce Kannada medium in all classes. If possible.

Sri H.M. CHANNABASAPPA:-

Have the Government taken any in that direction?

The Hon'ble Sri R. CHENNIGARAMIAH:-

Yes.

Sri H.M. CHANNABASAPPA:-

Have the Government any plan action in order to reach the goal?

The Hon'ble Sri R. CHENNIGARAMIAH:-

Yes.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು:-

ತಾವು ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಬೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವಾಗಳು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು:

ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಿರಿ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಬೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:

ಎಷ್ಟು ಬೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅಷ್ಟು ಬೇಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು:-

ಆದರೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧಾರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚಿನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸೇಕ್ಕನ್ ಇದೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆ ವಾತ್ಯಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಒಂದೇ ಇರತಕ್ಕವರಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಒಂದನ್ನೇ ಇಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತಲೂ, ಹಾಗೆ ಮಾತ್ರಭಾಷೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವ ಕಡೆ 2-3 ಸೇಕ್ಕನ್ನುಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಇರಬಹುದೆಂದೂ ಉಳಿದ ಕಡೆ ಡೇರಕ್ಟರ್ ಅನುವಾತ ಇರಬಹುದೆಂದೂ ಉಳಿದ ಡೇರಕ್ಟರ್ ಅನುವಾತ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯಬಹುದೆಂದೂ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು:-

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ತಾವು ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೀರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚಿನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಹೊದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಸಿ. ಶಿವಾನಂದಶರ್ಮನವರು (ಚಿಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ):-

ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಅಥವಾ ಅವರ ದೇಶ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ತಾವೇನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚಿನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು:-

ಅವರವರ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ನಾವೂ ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

2. ರಾಜ್ಯ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ ಕುರಿತು - 1959-60.*

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ದಿವ್ಯಾಂಡಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರಗಳನ್ನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ (ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಲೋಯೆನ್) ಇದವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಹೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಪ್ರಾರ್ಥಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನಾರ್ಥಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಲಿಖನ್‌ನ್ನು ಖೋತ್ತಾ ಮಾಡಿಹೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎನ್ನವುದನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಬದು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿ ಹಣವನ್ನೊಂದಿಗಿಸಿದೆ. ಸಂಸಾನದ ಅಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯ ವಿರೋದ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಆಕ್ಷೇಪಣಗೆ, ನಿಂದನೆಗೆ, ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಬದು ಲಕ್ಷ್ಯ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಟ್ಟಿವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ನಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ಅದರೆ ಟೀಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಬದು ಲಕ್ಷ್ಯ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಳತ್ತೆಮಾಡಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಖೋತ್ತಾ ಮಾಡಿಹೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಕೋಚವೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಟೀಕೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ವೈಕ್ರಿಕ್ಯಾಗಲೀ, ಅವರ ಮೇಲಿನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಎಂದಾಗಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬಾರದೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಹೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯವರು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಂದಲೇ ಅವರ ಸಾಧನಮಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕಡೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಖೋತ್ತಾ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳಿಯದೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ಸೂಚಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ, ಸಭೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೇರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದರೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಖೋದ ವರ್ಷ 1957-58 ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಸಭೀಮುಂಟರಿ ದಿವ್ಯಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಈ ವಿಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದ ಪಟ್ಟಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಾಗಿ ಖೋದವು. ನನಗೆ ಜಾಹ್ವಾಕೆವಿರುವ ಹಾಗೆ 1955 ರಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತೋ ಪನೂ ಆಗಿದ್ದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು. 1950 ರಲ್ಲಿ ಆದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ವಿಶಾಲ ಮೈಸೂರು ಆದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಾದಕ್ಕೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಈ ತಪ್ಪಾವರೆಗೂ ಕೂಡ ಪಟ್ಟಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಖೋದ ವರ್ಷ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲ, ಸಭೆಯ ಆಧ್ಯಕ್ಷರು ಪಟ್ಟಿಕ್

* (ಬಿಧಾನ ಸಭಾ ಕಲಾಪ ದಿನಾಂಕ: 8-3-1959)

ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಸಮಿತಿಗೆ ಬೇರೆ ಒಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅವರಿಂದ ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸತಕ್ಕ ಜವಾಹಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಈ ಸಭೆಯವರೇ ಆಗಲಿ, ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಪಟ್ಟಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರದ ಇದ್ದರೆ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಂಬುದನ್ನು ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಜಾಪುನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:-

ಅವರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ವರದಿಯ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಪಟ್ಟಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಎಂ‌ಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಈ ಎರಡು ಕಮಿಟಿಗಳ ವರದಿಗಳೂ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಈ ಸಭೆಯು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಹಣ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖಚಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ, ಅದು ದುವ್ಯತಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಸದ್ಯನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ವರದಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ಎರಡು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಸಮಿತಿಗಳು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನು ಆಕ್ಷೇಪಕೊಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೋ ಅದು ಎಸ್‌ಎಂ‌ಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಅನ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಸ್‌ಎಂ‌ಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿ 1955-56ನೇಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದಿಚೆಗೆ ನಾವು ಒದಗಿಸಿದಂಥ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆಯೇ, ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಎಂ‌ಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ನಮಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ ಕೊಡಲೇ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೋ ಎರಡು ಸಮಿತಿಗಳ ವರದಿಗಳೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬಂದಮೇಲೇ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಕಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:-

ಈಗ ಪಟ್ಟಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಅದರ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ದಿವಸವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಅನೇಕ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗಳು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಏನೋ ಬಂದು ರೀತಿಯ ಡೈಪಾರಿಕವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಟಿ ವರದಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಿನ್ನೇಯ ದಿನ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆಂಜಪ್ಪನವರು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ

ತಂದರು. ಪಟ್ಟಿಕ್ ಅಕ್ಷೇಂಟ್, ಕಮಿಟಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಸಾಲೀನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅವರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿನಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಅದರ ಕರ್ತವ್ಯ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರತಕ್ಕ ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರಿಯೋ? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಕಾನ್ ಸ್ಟಿಟ್‌ಲ್ಯಾಫ್‌ನ್‌ ಅಭಿಗ್ರಾಹನ್‌ ಇದೆ. ಪಟ್ಟಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ ಕಮಿಷನ್‌ರವರು ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಥಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಏನು ಹಿಡಿತ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಡಿ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಾನು 1955-56ರ ಪಟ್ಟಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ ಬಗ್ಗೆ ಚೆಚ್ಚೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ತಮಗೆ ಒಂದು ನೋಟಿಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನು. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಚೆಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಪಟ್ಟಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ ಚೆಚ್ಚೆ ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಪಟ್ಟಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೇಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಬ್ಬೆಂಬೆಕು ಎನ್ನುವ ಏಢಾಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನಾಯಿಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುಪ್ರಾದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಖಚಿತವಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ನಿರಾಕರಿಸುದುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಠಾರ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಪಟ್ಟಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಏನೂ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ನಾಯಿ ಎಂದು ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಕೂಡ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದ್ದನ್ನಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಪಟ್ಟಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಸಲಹ ಮಾಡಿದರು ನಾವು ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿದೆವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬರತಕ್ಕ ಅರೋಪಣೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಹೇಳಿ ಪಟ್ಟಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಅವರು ಅನುಸರಿಸಿದ ನೀತಿ ಸರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆದರಿ ನಿಸ್ಪಾತಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪುನರ್ ವಿಂಗಡನೆ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಅಂತಿಂಶಗಳಿವೆ, ಅದರಂತೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕುತೂಹಲವಿದ್ದರೂ ನಾನು ನಿಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳತ್ತು ಇರುವುದು ಪಟ್ಟಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಈ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರ ಮೊನ್ಯೆನನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ನಮ್ಮ ಉರಿನ ನಯನಜ ಜಾತಿಯ ಒಬ್ಬ ಹುದುಗು ಹಲವಾರು ವರ್ಷ ಮುದ್ದಲ್ಲಾ ಹೆಡೊಮಾಸ್ಟರಾಗಿ ತಾತ್ತ್ವಾಲಿಕ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಆತ ಆ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅಜ್ಞ ಹಾಕಿದೆ. ಆತನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ, ದೇವಾಂಗ ಜಾತಿಯ ಒಬ್ಬ ಹುದುಗನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟರು. ಹೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಕ್ಕೆವಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರು ಜಾತಿಯ ಗ್ರಂಥ ಇದೆ. ನಯನಜ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಲದ ಹುದ್ದೆ ಮೂರು ಜಾತಿಗಳಿಗೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿವರಣೆ ಸಹ ದೊರೆಯಿತು.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪನಿಸಿತು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಟ್ಟಣ ಮಾಸಿಗಳಾಗಿರುವ ನಯನಜ ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಾಕಿ ಇರುವವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾ ಕೂಡ ಹೆಡ್ಯೂಲ್ ನವರಿಗಿಂತ ಮೇಲು ದಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಬಿ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಬಿ.ಇ.ಡಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಹೆಡ್ಪ್ರೋ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುಪುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಮುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಯಾವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಆವಶ್ಯಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಪಟ್ಟಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೆಮಿಷನ್ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಚಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯಲೋಪ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ರಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಅದೇ ಅಂತರಿಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಪುನರುಕ್ತಿ ದೋಷಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಜಿಲ್ಲಾದಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಜಿಲ್ಲಾದಿಕಾರಿಗಳು ಸುಮಾರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 25 ದಿನ ಹೇಡ್ ಕ್ಕಾರ್ಡರ್ಸನಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಸ್ವಾರ್ಥ ಅವರು ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿದೆ. ಈಚಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಹಳ ದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಜನರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಒಹಳ ಆಡಂಜಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ವಿತ್ತಿ ಬರೀ ಜಿಲ್ಲಾದಿಕಾರಿಗಳು ಒಬ್ಬರದೇ ಅಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ, ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸ್ವಾಧಾರಿಸಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೂ ಕಂಡು ಒಂದು ವಾರದಿಂದ ಮುಡುಪುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಸ್ವಾಮಿ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರು ನಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಿಡ್ಡಿದೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಿನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನರು ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಚಿನಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಡಳಿತದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೋರುವಾಗ ಯಾವುದಾದರೂ ದೋಷ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನನ್ನ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣ:-

ಒಹುವಾಗಿ ಮಾನ ತೆಗೆಯಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಚ್ಚಾದ್ವಾಯಿ:-

ಮಾನ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಇರುವುದಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾವು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕ್ಷೀಷ್ಟ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಕಾಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅಡಚಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಮಾಣಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಆವಶ್ಯಕ. ಅವರು ಹೋಗಿ ಸ್ಥಳದ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಆವಶ್ಯಕ. ಆವಶ್ಯಕವಾದಂಥ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಬರೀ ಹೆಚ್ಚು ಅಡಳಿತಕ್ಕ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಿಸಲೇನಿಯರ್ ಹೆಡ್ಡಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಏಳಿಂಟು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿದ್ದದ್ದು ಎಂದರೆ ಹೋದ ವರ್ಷದ ರಿವೇಜ್ ಎಸ್ಸಿಮೇಟನಲ್ಲಿ 3.35 ಇದ್ದದ್ದು ಈ ಹೊಸದಾಗಿರುವ ಬಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ 9.00 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಒಂಭತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣವನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಪುಟ 51ರಲ್ಲಿ, ಬಡ್ಡಿನ ಮೇರಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ:

"(i) Miscellaneous:

(q) Miscellaneous: The expenditure connected with Dasara Festivities and expenditure on other Miscellaneous items is debited to this minor head". ನನಗೆ ಇದನ್ನು ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಮಿಸಲೇನಿಯರ್ ಹೆಡ್ಡಿಂಗನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ದಸರಾಕ್ಕೇನೆ ಖಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರೇ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಆವರಿಗೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿ ಹೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇಷ್ಟ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಡಿಮಾಂಡನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

3. ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾ ಲೋಪದ ಬಗ್ಗೆ - 1961.*

ಡಾ. ಬಿ.ಕೆ. ನಾಗುರ್ಜಾ:-

ನಾನು ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೋಧುತ್ವದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಎಷ್ಟೇ ಸಾರಿ ನನಗೆ ಚಾನ್ನೊಮೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು:-

ಒಂದು ವಿಧಿಲೋಪ ಇರುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧಿ ಲೋಪ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ?

Sri K. Puttaswamy:-

On a point of order.

Sri .C.J. Muckannappa:-

Sri Narayanaswamy wanted to raise a point of order. You have not allowed him to have his say.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು:-

ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತುವುದೇನೋ ಸರಿ ಆದರೆ ಅವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟರು. ಆದಕ್ಕೆ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಅವರು ಏಳಿಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ:-

ತಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ.

Sri. Y. Veerappa:-

When the Speaker assured the Honourable Member, he kept quiet.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು:-

ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ನಾನು ಈ ಸಚ್ಚೆಯನ್ನು ಮಂಡಿತವಾಗಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹುಕ್ಕೆಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಸಿ:-

On a point of order: ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಅನ್ವಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಮತ್ತು ರಾಲಿಂಗಾಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಬೇಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಳೋಟಿಗೆ ತರದೇ ಹೋದರೆ, ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಫಾನ್‌ಟೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು...

Sri C.J. Muckannappa:-

What is the point of order involved? He cannot sarcastically make remarks. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮೀಂದ ಪಾರ ಕಲಿಯಬೇಕು ಅವರು ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರಾಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಧ್ವನಿರು:-

ಈ ರೀತಿ ಆತಂಕವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಸಿ:-

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮೀಂದ ಪಾರ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಪಾರ ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ನಾನೇನು ಜಗ್ಗಿಬನ್ನಲ್ಲ.

Sri. Y. Veerappa:-

I want him not to utter such words on the floor of the House. He must have regard for sanctity and procedure.

Sri M. Ramappa:-

Why should he make observations of an unwarranted character? He is making a big speech, Making allegations.

Sri C.J. Muckannappa:-

I want to know what is the point of order involved.

Mr. Deputy Speaker:-

I have allowed him to speak and will give him a chance to defend himself.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ:-

ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಆಡತಕ್ಕಿಂಥ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಈ ಸಭೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಕ್ಷಮಾಪಕೆ ಬೇಡಪುರಾಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇಯವನು ಎಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಹೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಫಳತೆ ಕಾವಾಡುವ ವಿಳಿರವನ್ನು ಅವರಿಂದ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರಿಂದ ನಾವು ಪಾಠ ಕಲಿತರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri C.J. Muckannappa:-

Sir, I want to know whether this is the point of order he has raised? He is alleging all sorts of things against the opposition.

Sri J.B. Mallaradhy:-

Sir, if this is the way he is provoking every member on this side, it would not be right. He must state his point of order, if any.

Sri M. Ramappa:-

Mr. Speaker, I submit that there should be a point of order on some rules of procedure of this house and not make a categorical statement like this alleging us.

Mr. Deputy Speaker:-

Sri Puttaswamy, will please explain his point of order.

Sri C.M. Arumugham:-

Sir, You are allowing him to make all sorts of allegations against us. He has not raised any point of order at all, but he is indulging in alleging against the opposition members.

ದಾ. ಬಿ.ಕೆ. ನಾಗೂರ್:-

ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ತರಹ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ಬರುತ್ತದೆ.

Mr. Deputy Speaker:-

Sri Arumugham, will please listen to what he says first.

Sri H.M. Channabasappa(Minister for Home):-

Sir, it is not in fitness of things.....

Sri J.B. Mallaradhy:-

Sir, I stood up earlier and I am on my legs, but you have allowed the Hon'ble Minister to speak.

Sri K. Puttaswamy:-

Sir, if Mr. Mallaradhy wanted me to yield I would have definitely yielded. Now, I have yielded to Mr. Channabasappa.

Sri H.M. Channabasappa:-

Sir, I wish to submit, what ever may be the provocation. It is better to wait till the Hon'ble member completes his remarks. If there is really any objectionable statement it is open to any Member to seek protection through you.

Sri C.M. Arumugham:-

Sir, Mr. B.L. Narayanaswamy raised a point of order. When the Speaker stood up, he sat down, but in the meanwhile you allowed Mr. Puttaswamy to raise a point of order.

Mr. Deputy Speaker:-

Sri Arumugham, has begun to finds fault with every thing; it is not right; this will not do; he finds fault with anything and everything.

Sri C.M. Arumugham:-

When the procedure is not followed properly, I have to raise objection.

Mr. Deputy Speaker:-

How to decide when every member stands up and begins to speak? He should leave it to me.

Sri B.L. Narayanaswamy:-

Sir, I had raised a point of order and that is not decided.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು:-

ಎಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ನಿಂತುಹೊಂದರೆ, ತೀಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ? ಪ್ರಬ್ಲಷ್ಟಾಮಿಯವರು ಅವರ ವಿಧಿ ಲೋಪವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಚುರ್ಯಾಂಶಿ:-

ನಾನು ಎತ್ತಿದಂಥ ಶ್ರೀಯಾಲೋಪ ಬಹಳ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದು, ತಾವು ತಮ್ಮ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಆದಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡ್ಟರೆ ಅದು ತಮಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರ. ತಮ್ಮ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರ್ಮೈಂದು ಅದ್ದಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಿವರಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಅದ್ದಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೆ ತಕ್ಷದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಕುಂದುಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತರಹ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನಾನು ಎತ್ತಿದ ಶ್ರೀಯಾಲೋಪ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು:-

ಶ್ರೀ ಬೋಮೇಗೌಡರನ್ನು ಕರೆದದ್ದು ನಿಜ. ವೆಂಟಿರೆಡ್ಡಿಯವರು ಅದ್ದಿಮಾಡಿದರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಪರೋಸಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆದಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಂತುಹೊಂದರು. ಅವರಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಮರ್ಮಾದೆ ಬೇಕೆಂದು ಹರಮಾಡಿದರು. ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಯ ತೀಮಾನಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಯಾವ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆದಿರುತ್ತದೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದ ನಿಯಮಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಚ್ಯಾಟಿ ಉಂಟಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯ್ದ ಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಅದ್ದಿ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಲೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಚರ್ ಮೆಂಬರುಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯಮಾದುರ್ಲು. ಪ್ರಜಾಪಭೂತ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆ ಒಂದು ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾವಾಡತಕ್ಕಂಡಾದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆವೇಶನೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಬಿಂದಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮತದಾರರು ತಾವು ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯ ನಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಸಬ್ಜೆ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ತರಹಮಾಡುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಬೋಮೇಗೌಡರು ಈಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ.

Sri J.B. Mallaradhyaa:-

I rise to a point of order.

ಉತ್ತಾಧ್ಯಕ್ಷರು:

ನಾನು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೋಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಈ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ವಿಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಯಾಲೋಪವನ್ನುತ್ತಪ್ಪದು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri J.B. Mallaradhyaa:-

When a member raised point of order.....

Mr. Deputy Speaker:-

No. No.

Sri J.B. Mallaradhyaa:-

Sir, I obey to the decision of the Chair, But, without knowing what my point of order is, it would not be fair to say, there is no point of order... You please here me fully.

Mr. Deputy Speaker:-

Sri Mallaradhyaa is no doubt an Hon'ble member of this House.

Sri J.B. Mallaradhyaa:-

You have not heard me fully.

ಉತ್ತಾಧ್ಯಕ್ಷರು:-

ನಾನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ. ನಾನು ನಿಂತಾಚೊಂಡಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಅವರು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ?..... ಮಲ್ಲಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೀಗೆ ನಿಂತಾಚೊಂಡೇ ಇರುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಬಹಳ ವ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ..... ಮತ್ತೆ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ನಿಂತಾಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅವುಗಳೆಲ್ಲ ಈ ತರಹ ಮಾಡಬಾರದು. ನಾನು ಕಾಗಾಗೆಯೇ ಈ ಬಿಂಬಿರುತ್ತಿರುತ್ತಿರುವುದನ್ನೇ ಓದುಮೇಲೆ ಕಾಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಯಾಲೋಪದ ಏಕಾದ ನಿರ್ದಾರಣಾರೂಪಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯಃ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಮ್ಮ ಶಿರ್ಮಾನದ್ವೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶಿರಸಾವಹಿ ತಲೋಬಾಗುತ್ತೇವೆ. ತಮ್ಮ ಶಿರ್ಮಾನವನ್ನು ನಾವೆಂದೂ ವಿರೋಧಿಸತಕ್ಕವರಲ್ಲ. We respect the chair. Please do not mistake us. We have certainly highest respect to the Chair, whatever be the decision you give. My friend Sri Narayanaswamy raised a point of order earlier than Sri Puttaswamy. Before you ask Bomme Gowda to speak, give Sri Narayanaswamy a hearing.

Mr. Deputy Speaker:

The matter was decided.

Sri J.B. Mallaradhy:

That is my point. You have not heard Sri Narayanaswamy explain his point. You give him a chance and then give a ruling.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ:

ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಅಥ ಅಡೆರ್ ಇಷ್ಟೇ.

Mr. Deputy Speaker:

The matter has already been decided..... (several members rose).

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ:

ನನ್ನ ಪಾಯಿಂಟ್ ಅಥ ಅಡೆರ್ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂಬುದನ್ನೇ ಕೇಳದೆ.....

Mr. Deputy Speaker:

I will admit provided Sri Narayanaswamy does not connect it with the other point of order already disposed of.

4. ಸಹಕಾರ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳು-1966.*

*Q-96. Sri V. SRINIVASA SHETTY (Graduates, Constituency) on behalf of Sri G.V. ANJANAPPA (Graduates, Constituency).

Will the Minister for Co-operation and Housing be pleased to state:-

- The total money invested by Government in Co-operative Societies in the State;
- the total number of cases of defalcations, Embezzlements, misappropriation detected so far;
- the total amount involved in those cases;
- the steps taken by Government to recover the money?

A.-Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Co-operation and Housing).

- Rs. 9,22,87,277-00.
- 393.
- Rs. 28,39,670-74.
- Civil and Criminal actions are taken.

Sri V. SRINIVASA SHETTY:-

You have stated that total number of cases of defalcations is 393 and the total amount involved in these cases is Rs. 28,39,670. I want to know out of 393 cases, in how many cases, civil action has been instituted and in how many cases criminal action has been instituted?.

Sri K. PUTTASWAMY:-

In all these cases criminal law has been set in motion. In most of the cases civil action has also been taken.

Sri V. SRINIVASA SHETTY:-

Are there any convictions in the criminal cases so far disposed of?

Sri K. PUTTASWAMY:-

So far 15 cases have ended in conviction and in 33 cases, the accused has been acquitted and there are six cases in which 'B' report has been submitted and in 11 cases in which 'C' report has been submitted, in three cases, they have been discharged and in two cases they have been released by the Court on probation. In all 70 cases have been disposed of.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಪಂಚಟಪ್ಪೆ:-

ಕೇಸನ್ ಹಾಕದೇ ಇರುವುದು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ, ಅಲ್ಲವೇ ಸ್ಥಾಪಿತಾಗಿದೆ?

Sri K. PUTTASWAMY:-

There may be a few cases in which criminal action may not have been set in motion because even after a complaint is received, we will have to hold enquiry and satisfy ourselves whether there is any *prima facie* case before we put the matter in the hands of the Police.

Sri M.P.L. SASTRY:-

May I know how many are urban societies and how many are rural societies and what is the number of people involved in these 393 cases?

Sri K. PUTTASWAMY:-

I think that definitely deserves a separate question.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಲಿ.ಸಾ. ಚಿನ್ನಪ್ಪೆ:-

ಈ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡಿ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಇಲಾಖೆಯವರ ಸರಿಯಾದ ನಿಗಾವಕೆ ಆವುಗಳ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೇ, ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬೊಳ್ಳುತ್ತೇರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪೃಥ್ವಿಸ್ವಾಮಿ:-

ಆ ಇಲಾಖೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರಾವರೆ ಇಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಅಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೇಟ್ಟಿ:-

28,39,670,74 ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು?

Sri K. PUTTASWAMY:-

Out of this amount, Rs.5,60,507 and 2 paise has been recovered and yet an amount of Rs. 22,79,163 and 72 paise is remaining out of it.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೇಟ್ಟಿ:-

393 ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ, ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪೃಥ್ವಿಸ್ವಾಮಿ:-

ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಮನಾಪಲಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟಮ್ಮೆ ಆಗಿದೆ. In Belgaum, according to figures with me, subject to correction, Rs. 3,14,673-11 has been involved and that seems to be the highest.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಬಿ. ಮಲ್ಹಾರಾಧ್ಯಾ:-

ಸೌಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ 393 ಚುನಾವನೆ ಕೇಸುಗಳು ಏನು ಇವೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇರು ಬಂಡವಾಳ ಒದಗಿಸಿರುವಂಥಾದ್ದು ಎಷ್ಟು?

Sri K. PUTTASWAMY:-

I require notice.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಗೋವಧನರಾವ್:-

ಸಾಲ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗದಂತೆ ಏನಾದರೂ ಆಧಾರ ಇದೆಯೇ?

Sri K. PUTTASWAMY:-

In most of these cases, the amount can be recovered,

because we have taken civil action and got the properties of the delinquents attached.

ಶ್ರೀ ಜ.ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯಾ:-

ಈ 393 ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹೋ-ಅಪರೇಟೇವ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದರೆ?

Sri K. PUTTASWAMY:-

Again, the Hon'ble member may be aware of Government having their nominee in only certain types of societies and for only such societies, if they ask we give our personnel from the Department to serve as secretaries.

ಶ್ರೀ ಜ.ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯಾ:-

ನಾನು ಕೇಳುವುದು ಇಷ್ಟು: ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದು ಹಣಿದ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಕಾರಣಾರಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ಕಾರಣಿಯ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿರಾ?

2.45 ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ:-

393 ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನೋಟೀಸ್ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಗೋವಧನನರಾವ್:-

ಡಿಟೆಕ್ಟರ್ ಕೇಸ್ಸ್ 393. ಅನ್ನಾಡಿಟೆಕ್ಟರ್ ಕೇಸ್ಸ್ ಒಹಳ್ಳ ಇರಬಹುದು ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ:-

ಅದು ಅವರವರ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಟಿ. ಶಾಮಯ್ಯಗೌಡ:-

28,39,670-74 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲೆಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ : ಇನ್ನೂ ಒಹಳ್ಳ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಡಿಪಾಟ್‌ಎಂಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಉದ್ದಾಹಿನತೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಅದು ಶಾಹಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಟಿ. ಶಾಮಯ್ಯಗೌಡ:-

ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಶೀಕ್ಷೆ ಆಗಿದೆ? ಯಾರಿಗಾದರೂ ಶೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದಿರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

15 ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಾರ್ವಿಕ್ಷನ್ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಟಿ. ಶಾಮಯ್ಯಗೌಡ:-

ಇವರ ಪೈಕಿ ಸರ್ಕಾರ ನೋಕರರು ಇದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಈಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ:-

ಈ ರೀತಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಿರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಹಾರ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ 9 ಹೊಟಿ 22 ಲಕ್ಷ ಹಣವನ್ನು ತನ್ನ ಪಾಲು ಬಂಡವಾಳ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರಗ್ರ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಾವಣೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎಸ್. ಮಹಾಂತೆಷ್ಟಿ:-

ಬೆಳಗಾಮ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 3 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಿಸಾ ಅಪ್ಪ್ರೋಪಿಯೇಷನ್ ಆಗಿದೆ, ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಯಾವ ಯಾವ ಸೊಸೆಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ? ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ:-

ಅದು ಇಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲ ತೀವೆಯೊಂದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವೇಕ್ಷಿಪಟ್ಟರೇ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri V. SRINIVASA SHETTY:-

In all these 393 cases has any action been taken against officials concerned with these societies?

Sri K. PUTTASWAMY:-

In some of these cases, officials are also involved and while setting criminal law or civil law, we do not take into consideration whether he is an official or non-official. The law is no respector of persons. We do set any law into motion against officials and non-officials whoever have committed mistake.

Sri V. SRINIVASA SHETTY:-

May I take that in these 393 cases there are a number of officials who are accused?

Sri K. PUTTASWAMY:-

There are a few officials.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಫ್. ಬೆನ್ನಪ್ಪ:-

4-6 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಅಗದೆ ಲೆಕ್ಕಾಪತ್ರ ಪರಿಶೀಲನದೆ ಇರುವ ಸೌಸ್ಯೇತಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಏಷ್ಟು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ:-

ಕೆಲವು ಈ ರೀತಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗತಕ್ಕಿಂಥ ಸೌಸ್ಯೇತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯತಕ್ಕ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ನಡೆಯದ ಹೀಗೆ ಅಗುವುದು ಉಂಟು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿಅಂಶ ಶೋಧಬೇಕು ಎಂದರೆ ಹೊಸ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡಬಹುದು.

Sri JIVARAJ HIRACHAND SHAH:-

What is the percentage of principal that has been invested or is involved in these societies?

Sri K. PUTTASWAMY:-

If a rough calculation is relied upon, it is about 2 percent.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಬಿ. ಮಲ್ಹಾರಾಧ್ಯಾ:-

ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ದುರುಪರ್ಯೋಜನೆಗಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಈಸು ದಾಖಿಲು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ತು ಒಂದಿಗೆ ವಿನ್ಮುಕ್ತದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಏವರೊಳನ್ನು ದೊಡ್ಡಳಕ್ಕೊಳ್ಳೋಣ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೇಳಿನಿಂದೆಯೂ ಇಂಥಂತೆ ತಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಬಿ. ಮಲ್ಹಾರಾಧ್ಯಾ:-

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಚಿಂಧವಟಟ್ಟಿಲ್ಲ ಇಂತಹ ನಿದರ್ಶನಗಳು ತಮ್ಮಗೆ ಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆಂಬೇ? ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಆರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಒಂದೆರಡು ಕೇಸುಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ನನಪು ಇರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾವ ಕೇಸುಗಳಿಂದಲೂ ಹಣ ವಾಪಸ್ತು ತಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ.ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ಪ:-

ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಆಕ್ರಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಡೆದಿರುವುದು 393 ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದು ಇದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇವರ ಶೀಕಡಾವಾರು ಎಷ್ಟು ಬದಲಬಹುದು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 18 ಸಾವಿರದಿಂದ 19 ಸಾವಿರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ

ಸಂಶ್ಯೇ ಇದೆ. ಅದರ ಶೇಕಡವಾರು ಎಷ್ಟು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ಗುಣಾಕಾರ ಅಥವಾ ಭಾಗಾಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶೀ ಕೆ.ಟಿ. ಶಾಮಯಗೌಡ:-

ಅಕ್ರಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಪತ್ತೆಯಾಗುವುದು ಅಡಿಟರ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಮೇಲೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರವರ ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು 2-3 ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟರೋಳಗೆ ಇಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡ ಭವಾವಕೆಯಾಗಿರುವುದರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೇ? ಅಥವಾ ಇದಕ್ಕಿನುಗುಣವಾದ ಒಂದು ಕಾನೂನು ತರುವುದು ಅಗತ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ಶೀ ಕ. ಪ್ರತ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ:-

ಹೊಸದಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲೇ ಈಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೇ ಇನ್ನಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹತೋಟಿಗೆ ತರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರವರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿವಿಜನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಯಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ಗಳಿಧ್ಯಾರೆ ಹಾಗೂ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ಗಳಿಧ್ಯಾರೆ ಇವರುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ:-

ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇರು ಹಣ ಮಾತ್ರವೇ ಅಥವಾ ಸಾಲದ ಹಣವೂ ಸೇರಿದೆಯೋ?

ಶೀ ಕ. ಪ್ರತ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ:-

ಸಾಲದ ಹಣ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇರು ಹಣ ಮಾತ್ರ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ.

ಶೀಮತಿ ಎಂ.ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀ:-

ಗುಣಾಕಾರ ಹಾಗೂ ಭಾಗಾಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 45 ಸಹಕಾರ ಸಂಖೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಖೆದಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಇದರ ಶೇಕಡವಾರು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಿಗಿಯಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅಕ್ರಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಬೇಕಾದರೆ ಕಾನೂನನ್ನೂ ತಿದ್ದುವಡಿ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಪಾಣಿಮಿ:-

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುವಾಟು ಮಾಡುವ ಆವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇದೆ. ಇವರುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆವರಿಗೇ ಸಲಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು ಎಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತಪ್ಪುಗಳಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಆಡಿಟ್ಟು ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳು ಅಪ್ಪಣಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದ ಮುಂಚೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂಪ್ಯರು ಎಂದರೆ ಬೆಳಗಾಂ ಸದಸ್ಯರು ಎಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಇದರ ವಿವರಗಳು ಹೀಗಿದೆ: ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋಟಿಪರೇಟೀವ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಹುಕ್ಕೇರಿ ಅರ್ಬನ್ ಕೋಟಿಪರೇಟೀವ್ ಬ್ಯಾಂಕನಲ್ಲಿ 1,40,909 ರೂಪಾಯಿಗಳ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯುದು ಬೆಳಗಾಂ ಮುಸ್ಸಿಂ ಅರ್ಬನ್ ಬ್ಯಾಂಕನಲ್ಲಿ 21,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಕೇತ್ತರ ಅರ್ಬನ್ ಕೋಟಿಪರೇಟೀವ್ ಬ್ಯಾಂಕನಲ್ಲಿ 50,500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇವ್ವು ಇಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ.

Sri V. SREEVIVASA SHETTY:-

Sir, in view of this notable performance by the Co-operative Societies, Do Government believe that these Co-operative Societies are a successful thing?

Sri K. PUTTASWAMY:-

Government firmly believe that the movement of co-operation is resulting in success.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಗೋವಧನರಾಜ್:-

ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಹಕಾರ ತತ್ವವನ್ನು ಚಿನ್ನಾಗಿ ವಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಿಕರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರದ ಪ್ರಗತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಪಾಣಿಮಿ:-

ಒಟ್ಟು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮೂಲದಲನೇ ಸಾನಾದಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಎರಡನೆಯದಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ನಿ. ನೇಂಡೆಹಿನ್ನೆ-

ಉಳ್ಳೇಖಸ್ವೀಲ್ ಕುರಿತೆಯೇವೇ ಸೀಲನ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಒಂದೆನಾಳಬ್ಬಿ ಅರ್ಥಾರ ಸಂಪನ್ಮಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದುಂಟಿರುತ್ತಿದೆ. ಅದುಂಟಿರುತ್ತಿದೆ. ಅದುಂಟಿರುತ್ತಿದೆ. ಅದುಂಟಿರುತ್ತಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರೆ-

ಇದು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದಲ್ಲ, ಇದೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸೂಚಿಸುವ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

Sri KESHAVA RAO NITTURKAR:-

In view of the total money invested by government at what rate of interest are we getting by return and what is the advantage to the State revenues per year?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರೆ-

ಏ ಕ್ವಾನೋಟ್‌ ಟೀಎ ಎನ್ ಇಂಟರೆಸ್‌ ಪ್ರಮ್ ಕೊಆಪರೇಟೀವ್ ಸೂಚಿಸೇಂ. ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ವಾಲು ಬಂಡವಾಳಕ್ಕಿಲ್ಲ, ನಾವು ಕೊಡುವ ಹಣಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಬರುವ ಉತ್ತಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಡ್ಟಿ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳೊಳ್ಳುವ ಎಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗ ಅಭರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಅರೂಪಲು ಪರ್ಸಂಟಿನಪ್ಪು ಡಿವಿಡೆಂಪ್ಸ್ ಮಂಬಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದು. ಅಡಕ್ಟ್ರಿತ ದಚ್ಚೆಗೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಸೂಚನ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡಾ ಆರೂಪಲು ಪರ್ಸಂಟಿನಪ್ಪು ಡಿವಿಡೆಂಪ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಆರೂಪಲು ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದು ಇದ್ದರೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ದುಡ್ಡಿನ ಸಷ್ಟುಪಷ್ಟು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಬಿಡ್ಡಿ ಸುರೋಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕೆ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ.ಹಂಚ್. ಶಿವಾನಂದರಾಜ್-

ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ 393 ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ತಪ್ಪಣಿಸ್ತು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೋ? ಇಲ್ಲವೇ ಬೇರೆ ಜನರಿಂದ ದೂರುಗಳು ಬಂದು ಅದನ್ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರೆ-

ಅಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಹೊರಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ 393 ಕೆಸುಗಳಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೀಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಜನ ಇದರಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri KESHAVA RAO NITTURKAR:-

Shall we take it that the total money that is invested in Co-operative Societies is a non earning investment?

Sri K. PUTTASWAMY:-

Definitely not.

Mr. CHAIRMAN:-

Since the Hon'ble Minister for Home is engaged in the other House, he has requested that question No. 139 may be taken up tomorrow. It will be taken up tomorrow. Now Short Notice Question No.

5. ರಾಜ್ಯ ಅಯವ್ಯಯ ವಶ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆ - 1968-69.*

ಸ್ವಾಮಿ, ನೇನೈಯಂದ ವೆದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಜನಾರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ನಾನು ಒಹಳ ಕೃತಜ್ಞಾನಿಗೆಂದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನಾನಾ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಸ್ತ್ರೀಗಳ ನಿಕಟ ಪರಿಚಯ ಹೇಗೆ ಇದೆಯೋ ನಂಗೂ ಅಷ್ಟೇಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಸಚಿವನಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಅಸ್ತ್ರೀಗಳಿಗೆ ರೋಗಿಯಾಗಿ ಹೋದಾಗ, ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತು ಇರತಕ್ಕ ಸ್ವಾತ ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಾ ನಿಜವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧಾಗಿಲ್ಲ, ಒಬ್ಬಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯಾಂಶ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಬ್ಬಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಅಸ್ತ್ರೀಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದ್ವಾರ್ಪಿಯಿಂದ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಯದರೂ ಏಂ ವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ವ್ಯಾದಯವನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮಾರುಕ್ಷಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವ ವಸ್ತುವಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೋಧಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಈ ರೀತಿ ಬೋಧಿಸತಕ್ಕವರಿಗೇನೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ವೆದ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕವರು, ವೆದ್ಯಕೀಯ ಸಿಭ್ರಂದಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ತಮ್ಮ ಹಾಗೇಯೇ ಪಾರಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಕಲೀತಿರುವವರು. ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಬಡವರನ್ನು ಕಂಡಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕಂಪವನ್ನು ತೋರಿಸತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪಾರ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅನುಕಂಪ ಬರುವುದು ಪೂರ್ವಜನ್ಮ ಸುಕೃತ ಫಲದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಏನಾ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ ಆದರೆ, ಅದು ಬರಿಯ ಭೂಂತಿ. ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಅದು ಸರಿಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ? ನಾನು ನೆನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗ್ಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಕ್ಷಾರಕ್ರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಎಲ್ಲಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರಲ್ಲಾ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಲೋಪ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಅತ್ಯಂತ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿ ರೋಗರುಜಿನಗಳಿಂದ ಒಳಿಲತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ವೆದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ನಮಗೆಲ್ಲಾರಿಗೂ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಈ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನ ನಮಗೆಲ್ಲಾರಿಗೂ ರಕ್ತ ಬಂಧುಗಳು, ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದರು, ಗ್ರಾಮಾಂತರದಿಂದ ಒಂದಂತಹ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿಲ್ಲ, ಅವರು ಮುಡಿಕಲ್ಲಾ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸೇರಿ ಪದವಿಧರರಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂದು, ಅದು ಸರಿಯಾದ ಭಾವನೆಯಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ವಿಚ್ಛೇರಿಯಾ ಅಸ್ತ್ರೀ, ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಅಸ್ತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 90 ಜನ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಒಂದವರೇ ನಮಗೆ ಪರಿಚಯದವರಿದ್ದಾರೆ, ನಮಗೆ ಒಂದುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ

* (ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕಲ್ಪಾಪ ದಿನಾಂಕ: 15-3-1968)

ఆస్ట్రోయల్ దొరెయతక్క చింతలే ఆత్మతమ మట్టదల్లిదే, తైఫ్టికరవాగిదే ఎందు నాను వాద మాడుత్తు ఇల్ల. ఆదన్న ఉత్తమపడిసువుదక్కే నమ్మ జవాబ్దారి ఇదే ఎందు నాను ఒప్పికోళ్చుతేనే. నిన్న ఆదంతక చచ్చిగే ఎల్లదశ్వు ప్రత్యేకపాగి వివరవాగి ఉత్తర కోడువుదక్కే సాధ్యవాగలారదు. కారణ 6-7 గంటే చచ్చియాగిద్దక్కే కేవల ఒందు ఒండవరే గంటేయ కాలదల్లి ప్రతియోండవు ఉత్తర కోడువుదక్కే సాధ్యవాగలారదు. నాను ఎల్లవన్నూ గురుతుకూచోండిరుతేనే. ఆదల్లదే తాపు హేళిద్దు ఎల్లూ ఈ సబియ నడవళికేయ వరదియల్లి ప్రయిత్త మాడుతేనే. కోనెయల్లీ మాతనాడింతక సద్గురు, శ్రీ కలమంకర్ ప్రస్తావ మాడిద విచారవన్ను మొదలు ప్రస్తావ మాడలు బయస్తేనే. కారణమేందరే, ఈ విచార ఒహళ మట్టగే ప్రకటకేయ అవకాశవన్న పడేయుత్తిదే. ఇదు ప్రజావాణి పత్రికేయల్లి 5-3-68రల్లి ఒందిత్తు. ఒండకొడలే "Please obtain a report from the District Surgeon immediately. This question may be raised in the Legislature. Information may be collected on phone", ఎందు బరేద. ఏకెందరే ఇదన్న యావాగలాదరూ ఈ సబియల్లి కేళిబహుదు ఎంబ భావసేయింద పూవ్ భావియాగి విచారవన్ను తెలుగుచోబ్బికేందు మాణితయన్న తరిసిదే. ఎల్లూ వివరగళు ఒందివే. ఆదు సుమారు 3-4 పుటగళమ్మ ఇచే. ఆదల్లవన్నూ సబియ ముందిట్టు తమ్మ ఆమూల్య కాలవన్న వ్యయమాడువుదక్కే నాను ఇష్టపడువదిల్ల. సరస్వతి ఎస్సుతక్షంతవరు 3-3-68రల్లి మధ్యరాత్రి ఎరదు గంటియ హోత్తినల్లి ఆస్ట్రోగే డాబిలేయాదరే ఆ వేళిగే అవరు చేయోందు ఖాసగీ ఆస్ట్రోయల్లిద్దు, ఇల్లిగే ఒందిద్దవరు. అవరిగే చింతలే ఎష్టు కోట్టరూ శూడ, ఆ రాత్రియే అవరు ద్వేవతరాదరు. ఆ వాడోసినల్లిద్దంతక వేళియల్లీ అవర కడెయి సంబంధి ఒభ్యిలు అల్లే ఇద్దరు. ద్వేవాధినరాద మేలే, శవవన్న తేగెదుకోండు మోద మేలే, బెళిగ్గే 11 గంటిగే ఒందు మంగళ సూత్ర హోగిదే ఎందు దూరు కోట్టరు. డిస్ట్రిక్టు సజన్ ఆ అవరు సంబంధపట్టవరన్న కరెదు కేళిదరు. శ్రీమతి సరస్వతియవరు ఆస్ట్రోయల్లిద్ద వేళియల్లీ అవర కడెయివరు ఒభ్యరు ఇద్దరు ఎన్నువ విచారవన్ను అవరిగే తిళిసిదరు. అవరు ఆ విచారదల్లి సమాధానపట్టుకోండు హోదరు. పోలీసోరిగొ దూరు కోట్టిదే ఎందు హేళిదరు. ననగే ఒంద వరది ప్రకార పోలీసరిగే యావ దూరన్న కోట్టిల్ల. ఆద్దరింద ఇదక్కే హేళిన ప్రకటకే శోడతక్కున్న సరహోగువుదిల్ల ఎందు నాను హేళితేనే. కెలవు విచారగళు హేళిన ప్రకటకేయన్న పడేయువుదు స్వాభావిక. విధానపరిషత్తినల్లి మాన్య సదస్యరోబ్బరు ఒందు విచారవన్ను హేళిదరు. ఆదన్న తమ్మ గమనక్కే తరబియసుతేనే. యారోఇ ఒబ్బ డాక్టరు రాజీనామే కోట్టడన్న వాపస్సు పడకోండు ఆవరిగే 61 రింద 67 రవరిగే ఒట్టు 35 సాపిర రూపాయియన్న కోట్టబిట్టిద్దార ఎందు హేళిదరు. ఇదు పత్రికేయల్లి దోడ్డ దోడ్డ ఆక్షరదల్లి ఒంతు. ఆ మేలే నాను విధాన పరిషత్తినల్లి ఒందు హేళికేయన్న కోట్టే. సుమారు 55 జనరిగే సంబంధపట్టంతే రాజ్య

ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಸಾಧನಮಾನಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಇತ್ತು. ಅವರ ವಾದ ಕಾಣ್ಣು 3 ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸರ್ಕಾರಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಕಾಣ್ಣು 2 ಆಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಈಳಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ 56 ರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣ್ಣು 2 ಆಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ 56 ರಿಂದ ಹಾಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಎಮಾನ ಮಾಡಿತು. ಈ ಮಣ್ಣ ಒಬ್ಬರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ವಾಪಸ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತ್ತೇನೆಂದು ಅಜ್ಞ ಹಾಕಿದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವ್ಯೇದ್ಯರ ಅಭಾವ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ನಾವು ವಾಪಸ್ತು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸರ್ವಿಸಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೋ, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ರಜ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಆ ರಜವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡತಕ್ಕಿದ್ದು. ರಜ ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ, ಲೀವ್ ವಿಧಾರ್ತಿ ಅಲೋವನ್ನೇ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವಿಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ 1956ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ 1961ರ ವರೆಗೆ ಅವರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆನ್ನು ಬಾಕಿ ಬರಬೇಕೋ ಒಂದು ಸಾವಿರಫೋ ಎರಡು ಅಥವಾ ಬಿದು ಸಾವಿರಫೋ ಅದೇನಾಗುತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ವಿಸಿಗೆ ಈಗ ಬಾರದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವ ಬಾಕಿ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಪ್ರತಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ 35 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹೇಳ್ತೇ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಈಗಾಗಲೇ ಓದಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎನ್.ಎನ್. ಶೆಟ್ಟರ್ಂ:-

ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಕೊಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

1956ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ 1961ರ ವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಪಾರ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜಾತ್ರೀ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ರವರು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಡುವಾಗ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ರೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟೆ ಎಂದರೆ, ಇಂತಹ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಕೇಳಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಹೇಳಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಜನಕ್ಕೆ ಇದರ ವ್ಯವಹಾರ ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರತಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಸತ್ಯದ ಮಾತುಗಳು ಪ್ರತಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನೂ ಎಲ್ಲರೂ ಓದಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ತಪ್ಪ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಜನ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯ ಎಂದು ಮತ್ತು ಉಚಿತವು ಹೇಳು ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕಲಣ್ಣಕರವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಅನರರಿ ಸಿಸ್ಟಂನ್ಸ್ ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಅನರರಿ ಸಿಸ್ಟಂನ್ಸ್ ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅನರರಿ ಸಿಸ್ಟಂ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಖಾಸಿಗಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಜೀಸುಗಳು ಇರುವ ಕಡೆ ಅನರರಿ ಸಿಸ್ಟಂ ಇರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅನರರಿ ಸಿಸ್ಟಂ ರದ್ದುಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗೆಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಸರಕಾರದ ನೀತಿ. ಈಗ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ತೆಿಳಿದುಕೊಂಡು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಅನರರಿ ಸಿಸ್ಟಂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಹಳ ಚೆಣ್ಣಿಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಚೆಣ್ಣಿಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೊಂದು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುದೇ ಇರಬಹುದು. ಈಗ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟಿ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಚೆಣ್ಣಿಗಿ ಅಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅನರರಿ ಪದ್ದತಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ತರುಣ ಸದಸ್ಯರು ಹಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದು ಎಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟದಾಸರವರು ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆಯು ಕಾಲ ವಾತಾನಾದಿದರು. ಅವರು ಸ್ತುತಿಗಳ ವೇದಿಕಲ್ಲೋ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆಸ್ತ್ರೋಗಳಲ್ಲಿರತ್ತಕ್ಕಿನಿಕಲ್ಲೋ ಸ್ವರ್ದಾನಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷದ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದುತ್ತೀರುವುದರಿಂದ ದಿನವೇ ಆಸ್ತ್ರೋಗಳಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅಂದರ ಅನುಭವವೂ ಅವರಿಗೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತನೆ ಅಲಗಳೆಯವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದಾರ್ಥ:-

ಒಂದು ಅಕ್ಷರದಷ್ಟು ತಪ್ಪ ಇಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪೂರ್ಣಸ್ವಾಮಿ:-

ಅವರು ಮಾತನಾಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅವರಷ್ಟು ಮೇಧಾವಿಯಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೇನೋ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ನಿನ್ನ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಇಂದು ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ವಿಚಾರಗಳು ತಿಳಿಯದೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಬಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ತು ಆದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಪೆಂಟೆಡ್ ಸಲಫಾ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಗ್ ಗುಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೆಂಟೆಡ್ ಸಲಫಾ ಇಲ್ಲದೆ ಬೀರೆ ಎಷ್ಟೋ ಓಷಣಿಗಳೂ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾದಾಸಃ:-

ಅಸ್ತ್ರೇಗಳಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಸೈಫಲ್ ಮೆಡಿಸನ್‌ನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮಿ:-

ಸೈಫಲ್ ಮೆಡಿಸನ್ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ರೀ ಇಂಬ್‌ಎಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಜೈವಧಿ ಇಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಬೇರೆ ಜೈವಧಿಗಳು ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜೈವಧಿಗಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಅಸ್ತ್ರೇಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಧಿಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನಿಮಿಕ್ ಹೇಷಂಟ್‌ಗಳೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಪೆಂಟೆಡ್ ಸಲಫಾ ನಮ್ಮ ಅಸ್ತ್ರೇಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬೇರೆ ಜೈವಧಿಗಳೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾದಾಸಃ:-

ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಂಟೆಡ್ ಸಲಫಾ ಎನ್ನುವುದರ ಕ್ರಿಯೆ ಏನು ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮಿ:-

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದೀರ್ಘ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ವಕೀಲನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಪರಿಣತರನ್ನು ಅನುಭವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಇತ್ತು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಕೋಟ್ಯುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪರಿಣತರನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ವಕೀಲನಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಪಡೆಯುವಾಗ ಪರಿಣತರ ಬಾಯಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಮಾತುಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ನಮಗೆ ಇತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಕ್ರಿಯೆ ಏನು, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೇಜ್‌ಹೇಡ್:-

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾದಾಸ್‌ರವರು ಸ್ವತಃ ಎಕ್ಸ್‌ಪೀರಿಯನ್‌ನಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ಮತ್ತು ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ನಾಯಂಟು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಆವರು ಏನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮೆಡಲ್‌ನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಡಿಪಾಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಏನು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಆದರ ಮೇಲೆ ಎ.ಬಿ.ಸಿ. ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಏನೂ ತಮಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಾದರೆ ಎ ಟು ಜಡ್‌ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವವನ್ನು ಅನುಭವವಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಾಸ್ತವವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಮಜ್ಜಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರು ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇರುವುದರ ದೇಸೆಯಿಂದ ಜನರು ಶತ್ತಿ ಹೀನರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ಮಾಲ್ಯನ್ಯಾಟ್ರಿಫ್ರೆನ್‌ಗೆ ಇದೇ ಕಾರಣ ಎಂದು. ಬಡ್ಡಿಪ್ಪನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಇದರೆ ಮಾಲ್ಯನ್ಯಾಟ್ರಿಫ್ರೆನ್‌ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬಾರದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಷ್ಟಿಕರವಾದ ಆಹಾರ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾರೂ ತೋಂದರೆಪಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ 1951 ರಿಂದ 1965ರ ವರೆಗೆ ಎಂದರೆ 15 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಂದಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿರುವ ಅಂತಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ ಸಮಾರು 17 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಕೊಡುವಾಗ ಒಬ್ಬರಿಗೆ 12.8 ಜೈಸ್‌ನ್ಯಾಗಳಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಇಂದು 12.4 ಜೈಸ್‌ನ್ಯಾಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರಣವೇನು ಎಂದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 14 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. 15 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೂ ಕೂಡ ಆಗ ಮೊದಲಿಗೆ 12.8 ಜೈಸ್‌ನ್ಯಾಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಇಂದು 12.4 ಜೈಸ್‌ನ್ಯಾಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹೊಳೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ ದೇಶದ ಆಹಾರದ ಉತ್ಪನ್ನ ಇದುವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಹದಿನ್ಯೇದು ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಇದ್ದು ಇಂದು 17 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ನ್ಯಾಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಮಾತ್ರ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ಎಂದರೆ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುವ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಆಹಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರಕಾರ ತಪ್ಪಮಾಡಿದೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ತಪ್ಪ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಕಾ ಸಂಖ್ಯೆ 14 ಕೋಟಿ ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಯಿತು ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಕಾರಣ? 15 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 14 ಕೋಟಿ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೋ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA:-

It is a novel theory.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಆದು ಹೇಗೆ ನಾವೇಲ್ ಧಿಯರಿ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಸಾವ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1921ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಧ್ರೋ ರೇಟ್ ರೇಟ್ 49.2 ಹಾಗೂ ಡೆಥ್ ರೇಟ್ 48.6 ಇತ್ತು. 20 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅಂದರೆ 1941ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬಧ್ರೋ ರೇಟ್ 45.2 ಡೆಥ್ ರೇಟ್ 31.2.1961ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬಧ್ರೋ ರೇಟ್ 41.7 ಡೆಥ್ ರೇಟ್ 22.8 ಇದೆ.

1966 ರಲ್ಲಿ ಬಧ್ರೋ ರೇಟ್ 41 ಇದ್ದರೆ ಡೆಫ್ರೋ ರೇಟ್ 16 ಇದೆ. ಈ ಜನನ ಮರಣ ಅಂತಿ ಅಂಶಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿರುವ ತಪ್ಪಿಗೆ ಜನಾರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಹೊಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಪ್ರೀರಪ್ಪ:-

ಅದು ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಚ್ಚಿಷ್ಟಾಮಿ:-

ನಾನು ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ 1921ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಡೆಫ್ರೋ ರೇಟ್ 48 ಪರೋಸೆಂಟ್^೧ ಇದ್ದುದು 1966ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅದು 16 ಪರೋಸೆಂಟ್^೨ಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಜನಾರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜನರ ಅರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿ ಸಾವಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಳಿಮುಖವಾಗಿದೆ. ಇದು ಇನ್ನೂ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿ ಡಾಕ್ತರರುಗಳು ಸಹ ಕಾರಣಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದರೆ ಖಾಸಗಿ ಡಾಕ್ತರರನ್ನು ಸಹ ನಾವೇ ತಯಾರಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೂಡ ನಾವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನು. ಪ್ರೇರಣೆ ಡಾಕ್ತರರುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೃರೇಟಿವ್ ಸೈರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಜನಾರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಪ್ರೀರಪ್ಪ:-

ಮಲೇರಿಯಾ ಇರಾಡಿಕೇಶನ್ ಅದುದು ಹೇಗೆ? ಪ್ರೇಗ್ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಇದನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಚ್ಚಿಷ್ಟಾಮಿ:-

ಸರಕಾರ ಸಾಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. 1921ನೇ ಇಸವಿಯಂದ ಇರತಕ್ಕ ಅಂತಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಾನು ಅಲ್ಲ ನೀವು ಅಲ್ಲ, ನಮಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಜನಾರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ಹೋದುವು, ಪ್ಲೇಗ್, ಕಾಲರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹತೋಟಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಮೊದಲು ಮಲೇರಿಯಾ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಮಲೇರಿಯಾದ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಮೊನ್ಯೆ ತಾನೆ ನಾನು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಗಡ್ಡೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಭೇಟಿಯಾದರು. ಅವರಿಗೆ ಸುಮಾರು 60 ವರ್ಷ ಇರಬಹುದು. 20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು ಇಲ್ಲ. ಏರಡು ಮೂರು ಸಲ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭ ಇತ್ತು. ಮಲೇರಿಯಾದಿನ ಜನ ಸಾಯುವುದು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಇಂದು ಅವರು ಇಂಥ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯವನೇ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು

ನೋಡಿ ಕಷ್ಟದಿಂದ ನಾನು ಸಂಕಟಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಏದು ಹತ್ತು ಮೈಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಮಲೇರಿಯಾದಿಂದ ಜನರು ನರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಚಿತ್ರ ನನ್ನ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಾಗೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಣ್ಣಮಾಸ್ತಿಗೌಡ:-

ಕಳಿದ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ವ್ಯಾದಕೀಯ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನ ಆಯುಷ್ಯ ಮಿತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಅಕ್ಷೇಪಣಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿದರೆ ಸಭೆಯ ಕಾಲ ಉಳಿಯತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದಪೀಠಪ್ಪ:-

ಸರಕಾರ ಕೊಡುವ ಹಣಸರಿಯಾಗಿ ಖಚಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಪ್ತಿಸ್ವಾಮಿ:-

ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ವಿಪ್ರ ಅವರು ನಾನು ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಿಂದ ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದವರು 20 ವರ್ಷದಿಂದ ವಿಪ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಏನಾದರೂ ಕೂಡ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥವರಿಂದ ತಮ್ಮ ಪಾಯಿಂಟ್ ಗೇನ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು ಆತಂಕ ಮಾಡುವುದು ಬೆಣ್ಣಾಗಿ ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಮನದಕ್ಷಿಂತಿರುವ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ವಿತವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಅವಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಧ್ಯ ಆತಂಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಓದುವಾಗ ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಸ್ವೇಹಿತರು ಇದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಉಂಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಭಯ. ಉಂಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಮಲೇರಿಯಾ ಬರುತ್ತದೋ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಭಯ. ಆದರೆ ಇಂದು ಜನರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಇದು ಸಂಶೋಧಕರು. ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಮಿನ ಪ್ರಮಾಣ 16 ಪರಸೆಂಟಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯಾಸ್ಯ ಪ್ರಮಾಣ 52 ವರ್ಷ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣ 60 ವರ್ಷ 70 ವರ್ಷ ಇರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಆಗಬಹುದು. ಆಗ್ನೇಯದಾಷ್ಟದ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಿಸಿದಂತೆ ಜನರಲ್ಲಿ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಬೇಳಿದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬೇರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಕಳಿದ 15 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ 14 ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೇಳೆಯುತ್ತು ಇರುವುದು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜನನ ಸಂಖ್ಯೆ 2 ಕೋಟಿ 10 ಲಕ್ಷ ಇದ್ದರೆ ಸಾಮಿನ ಸಂಖ್ಯೆ 80 ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1 ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪಃ:-

ರಷ್ಟಿಯಾ ಚೈನಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಇನ್ನಾಸೆಂಟಿವ್ ಕೂಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವಿಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಎಂದು ನೀವು ಈ ದರಿದ್ರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದ್ದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ನಿಮಗೆ ಈ ಬಿಸಿ ತಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹತ್ತು ಜನ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ 6-7 ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮೆ ಹಿರೇಮರತಃ:-

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬಳಿ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಮೀಸೆ ಹೊತ್ತ ಗಂಡಸರು ಅಗೋರವದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪಃ:-

ನಿಮಗೆ ಅಗೋರವ ಮಾಡಬೇಕು ಬಳಿ ತೊಟ್ಟಿವರು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮಾತನ್ನು ಅವರ ಮಗನೇ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪಃ:-

ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಂಬೇಡರ್ ಎಷ್ಟನೇ ಮಗ, ಸ್ತ್ರೀಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಎಷ್ಟನೇ ಮಗ, ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರಬೋಸರು ಎಷ್ಟನೇ ಮಗ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮೆ ಎಷ್ಟನೇ ಮಗ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ನಾನು ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವವನು. ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಬೇಡ. ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮೆ ಎಂಟನೇ ಮಗ. ಆಗ ಈ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟಮ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮಟ್ಟುತ್ತಿರಲ್ಲಿ ಎಂದು ಅವರ ಶಂಕೆ ಉರಬಹುದು. ಆ ಭಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನಂಬಿಕೆ ಇರುವವನು. ಅಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಂಟನೇ ಶಿಶುವಾಗಿ ಅವಶರಿಸುವಂಥ ಭಗವಂತ ಮೊದಲನೇ ಶಿಶುವಾಗಿ ಅವಶರಿಸುತ್ತಿದ್ದು. ಆದುದರಿಂದ ಏನೂ ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಈ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಒಂದೂವರೆ ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ ಒಂದು ಮಗು, ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 55 ಸಾವಿರ ಮಕ್ಕಳು ಮಟ್ಟಿಡ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೇಶದಮೇಲೆ ಭಾರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎರಡು ವರ್ಷಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಹೈಸೂರು ದೇಶ ನಿಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಬೇಳೆಯತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಬೇಳೆಯತ್ತಿರುವ ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯ, ಶಾರೀ, ಕಾಲೇಜು, ಆಸ್ಕೆಟ್, ಅವರಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ, ಆಹಾರ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒದಗಿಸತಕ್ಕದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ

ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವುವ ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದೆ. ಒಂದನೆಯದು ವ್ಯವಸಾಯ, ಎರಡನೆಯದು ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ. ಇವರಡೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನೆಗಳು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ತಮ್ಮರ್ಯಾ:-

ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಲಾಭ ದೊರಕವುದಕ್ಕೆ ಮದುವೆ ಆಗುವವರ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲಪಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪೃಷ್ಟಾಂಶುಮಾ:-

ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗ ಸರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಏಧಾದ ಉಪಾಯಗಳಿವೆ, ಆ ಉಪಾಯಗಳು ಎಂದರೆ, ಆವರವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ, ಆವರವರ ಮನೋ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಬಹುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು 25 ವರ್ಷವಾದರೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಯಾರೂ ಕೂಡ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆತುರವದುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆರಿತುಕೊಂಡು ನಾವು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಯಸ್ಸು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲನೇ ಮಗನಿಗೆ ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಯಿತು, ಎರಡನೇ ಮಗನಿಗೆ ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಯಿತು, ಹೊನೇ ಮಗನಿಗೆ ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೇ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಉತ್ತಮವಾದುದು, ಯೋಗ್ಯವಾದುದು, ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಸ್ತುರಿಸತಕ್ಕದು, ಮಾನ್ಯ ಮಾಡತಕ್ಕದು, ಒಷ್ಣತಕ್ಕದೂ ಆಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಹಾತ್ಮ್ರ ಬೋಧಿಸಿದ್ದು ಸಂಯಮ. ಆದುರಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ನಮ್ಮ ಜನರ ಹೈಕ್ಕಿ ಮಹನೀಯರು ಸಂಯಮದಿಂದಲೇ ಸಂತಾನ ನಿಯಂತ್ರಣಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಯಾರೂ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವ್ಯಾಸ್ಕೆಮಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಸ್ಕೆಮಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಂಯಮದಿಂದ ಸಂತಾನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಆದುರಿಂದ ಒಂದು ಸಂಯಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಅಧವಾ ನಮಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದಪ್ರೀರಘ್ರಾ:-

ಅದು ಜನರ ನೈತಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಸಾಮು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಷ್ಟಾಂಶಾಮಿ:-

ಈ ಸ್ವೇತಿಕತೆ ವಿಚಾರ ಪುನಃ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಈ ಸಾಧನಗಳೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾಗಿಲೂ ಮೋರೇಲ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟಕೊಂಡಿರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಟ್ಟಕೊಳ್ಳನೆ ಇರುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪಜ್ಞಾನಿ:-

ಕೆಲವು ಕಾಲೀಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಟಿಸ್‌ಟಿಕ್‌ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಷ್ಟಾಂಶಾಮಿ:-

ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯ ಈ ಅರೇಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು, ಈ ಸಾಧನಗಳೆಲ್ಲ 25 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು. ಮತ್ತೆ ಇವೆಲ್ಲ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಪ್ಪು ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಕೃಟಿ ಹಂಚಿತ್ತಿರಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬೇಕಾದವರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಾಧನಗಳು ಬಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮೋರೇಲ್ ಇಳಿಮುಖಿವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಷ್ಟಿಸಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಮೇಗೌಡ (ದೊಡ್ಡಬಳಾಪ್ಪರ):-

ಆಗ ಮನಸ್ಸಿನ ಹತೋಟಿ ಇತ್ತು, ಈಗ ಸಾಧನಗಳು ಬಂದವು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಷ್ಟಾಂಶಾಮಿ:-

ಹಿಂದೆ ನಡೆದಂಥ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ವೆನಸೆನ್ಸ್ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗುವ ಜನ ಎಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ, ಆಗದೆ ಇರುವವರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆ.

ಈಗ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಒಳ್ಳಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮಿಶನ್‌ಗೊಳಿಸತಕ್ಕದು. ಸಂತಾನವನ್ನು ಮಿಶನ್‌ಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನಗಳೆಲ್ಲ ಇವೆ. ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವೇಕ್ಷಿಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಯಶಸ್ವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತೇನೆ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಷ್ಟಾಂಶಾಮಿ:-

ನಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ.

ಪೋಸ್ಟ್‌ಗ್ರಾಜ್ಯಯೇಚ್ ರಿಸಚ್‌ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು, ನಾನು ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಬಿನ್ನು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೇತಾವಾಸೆಯಾದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ರಿಸಚ್‌ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆದರೆ, ಅದು ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಳವಾಗಿ ರಿಸಚ್‌ ಮಾಡದಂತಹ ಪ್ರಯೋಗ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟಿನನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಜ್ಫರಾದ ವೈದ್ಯರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಒಳ್ಳೆಯ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗ್ರಾಜ್ಯಯೇಚ್ ರಿಸಚ್‌ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಕಲ್ಪ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೆ ಈ ಒಂದು ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು, ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನೊಂದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರಕೆ ಏಕೆ ವಿಚಾರಣೆ ಕರುಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು? ಆ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗ್ರಾಜ್ಯಯೇಚ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಹೋಸ್‌ಫೀದ್ ಅವಧಿ ಮೂರು ವರ್ಷ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಬಹುದು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ರೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಏನು ಎಂಬುದೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮುಂಗೈ ಹುಣಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಯೇಕೆ ಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಒಂದು ನಿಜವಾದ ರಿಸಚ್‌ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೂ ನಾವು ಒಂದು ಮಹತ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಂತೆಯೇ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ಅನುತ್ತರ ತಾಪ್ತ ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಾದರೂ ಮತ್ತೆ ಇದೇ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನೀವೇನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವಾಗಲಿ ಬೀಜ ನೆಟ್ಟು, ಅದು ಚಿಗುರಿ ಮರವಾಗಿ ಫಲ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಬೇಕು. ಇನ್ನು ಅದೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಲೈಫ್ ಡ್ರಗ್ಸ್ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಲೈಫ್ ಡ್ರಗ್ಸ್‌ನಿನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಬಗೆಯ ಲೈಫ್ ಡ್ರಗ್ಸ್ ಡ್ರಗ್ಸ್‌ಗಳು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಆದು ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವರು ಬಯಸಿದ್ದ ಲೈಫ್ ಡ್ರಗ್ಸ್ ಡ್ರಗ್ಸ್ ಆ ಅಸ್ತ್ರೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಗ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ - ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಪ್ರತ್ಯಾದಾಸ್ ರವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಸ್ತ್ರೇಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಭಾಗ ನೋಡಿ ಆ ಒಂದು ಕಡೆ ಕಂಡ ಚಿತ್ರವೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪೂರ್ವ ಚಿತ್ರ ಹಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಗೂ ಜನಸೇವೆಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಅವರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಅಸ್ತ್ರೇಟಿಗಳಿಗೆ ಹೊಡತಕ್ಕ ಹೊಂದಷ್ಟು ಎಂದು ಕೇಳಿಂದಿರ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರುಲೀರತಕ್ಕ ವಿಕೇಷ್ಟೀರಿಯಾ ಅಸ್ತ್ರೇಟೆಗೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಸ್ತ್ರೇಟೆಗೆ 23 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಸ್ತ್ರೇಟೆಗೆ 23 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖಚಿಸುವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೇ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ

ಕ.ಎಂ.ಸಿ.ಕಾಲೇಜಿಗೆ 22-23 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಜನರ ಅರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖಚು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಧಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಜನಾರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇವೆಯೋ ನನಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ರಸಂಗರು ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲೇ ಖಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹ್ಯಾಯಲ್ಲೇ ಹಟ್ಟಿದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದವೇಲೇ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಮರೆತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸರಿಯಾದ ಮಾತ್ರಲ್ಲ; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಸಬಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಸ್ತ್ರೇಗಳು ಆಯಾ ಶಾರಿನ ಜನರ ಸ್ತುತಿಲ್ಲ. ಅವು ಕೇವಲ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗಾಗೇ ಮಾಡಿದವುಗಳಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮೆದುಳು ಅಸ್ತ್ರೇಯಲ್ಲಿ ಹಾಲೀ ಇರತಕ್ಕ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಯಾರೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನವರೇ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೋಗಿಗಳು ಇಡೀ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದಿರಿಂದ ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಸ್ತ್ರೇಗಳು ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೇ ಮೀಸಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ 90 ಜನ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ನೆಸಿಂಗ್ ಹೋಮೆಗಳು ಅನೇಕ ಇವೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೋಗ ಉಲ್ಲಣಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ನೆಸಿಂಗ್ ಹೋಮೆಗಳ ಸೌಕರ್ಯ ಚಿನ್ನಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೋಡರು ಕ್ಷಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಅಸ್ತ್ರೇಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಿ. ಡಿ.ಎ.ಯನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ಪೇಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಹಾಕತ್ತಲೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಪ್ರೈಮರಿ ಹೆಲ್ಪ್ ಸಂಖರುಗಳಿಗೂ ಅದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಕ್ಷಯರೋಗ ಬಂದರೆ ಜ.ಆರ್ ಬಹಳ ಹೆಡರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದಿವಸ ಆ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಳೆನ್ನಿಳ್ಳಿ ಜೀವಧಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಈ ರೋಗವನ್ನು ಒವಳ ನುಳಬಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದು ವಾಸಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಈ ದಿವಸ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದುದಿರಿಂದ ಕ್ಷಯದಾಸ್ತ್ರೇಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂದ್ವಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಅಸ್ತ್ರೇಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿಸತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟದಾಸ್ ಅವರು ಜನನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸ್ವಿರಿಟ್ ಸಹಾ ಅನೇಕ ಅಸ್ತ್ರೇಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟದಾಸ್ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಆ ಗ್ರೇನೋಕಾಲಜಿಯಲ್ಲಿ ತೇಗೆದೆ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಓಟಿರಾಯಿಕಾಲದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಅದರಲ್ಲಿ

ಒಹಳ ಮಾಡರನ್ ಜೈವಧಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಈ ದಿವಸ ಡೇಟಾಲ್ ಅನ್ನವುದರ ಹೆಸರು ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ? ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಿಸಾಗಿ ತೊಳೆಯಲು ಈ ಡೇಟಾಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟದಾಸ್ ರವರು ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೇಳ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚೀಲಿರತಕ್ಕ ಬೇಳಕಾಗಿ ಆವರಿಗೆ ನನ್ನ ಶಾಖಾನೆಂಬುಂಟು. ಅವರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಂದು ಪ್ರಖಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತನಾಡದೆ ಅತ್ಯಕ್ಷದೆ ಜನರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನವನ್ನು ಸೇಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ, ಶೈಕ್ಷಿಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೈಕಟ್ಟಿ ಪುಳಿತುಹೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಆ ಭಾವನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದಾಗಿ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೇ ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರಿಗೆ ಬಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗಾಗಲೀ ಅವರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬೋಧ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಆ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ. ಅಂಥ ಬಂದು ತಪ್ಪ ಭಾವನೆ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಬಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಿ ನಾನು ಆ ಕೇಣನ್ನು ರುಚಿಸಾತು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ 16-17 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ವರಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಎಂದೂ ಇವರು ಕೇಳತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಜುಡಿಸಿಯಲ್ಲ ಎನ್ನೆಕ್ಕೆರಿ ಆದುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ:-

ಆದೇಕೆ ಇದೇ ವಿಧಾನಸಭಾ ಕಟ್ಟಡದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ:-

ಹಿಂದೆ ಈ ಖಾತೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸನಾತ್ಸರು ಲೆಕ್ಕರರೊಬ್ಬರನ್ನು ರೀಡರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ 6 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಂಚವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಸವಿನಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೇ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ:-

ತಾವು ಅದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಜವಲ್ಲ ಬಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ:-

ಯಾವುದಾದರೂ ಬಂದು ವಿಚಾರ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಹಿಂದೆ ಗೃಹಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಆದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು

ಒಂದು ಪ್ರೇಮಾಭೇಸಿ ಕೇಸ್ ಎಸ್‌ಪಿಬಿಎಂ ಆಗಬೇಕು. ಮೊದಲು ಅಂಥ ಒಂದು ಪ್ರೇಮಾಭೇಸಿ ಕೇಸ್ ಎಸ್‌ಪಿಬಿಎಂ ಆಗಲ ಆಸಂತರ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡೋಣ. ಒಂದು ಮೇಡಿಕಲ್ ಎಗ್ಜಿಮ್ ನೇಡಣ್.....

Sri H.N. NANJE GOWDA:-

For two years, the previous Health Minister did not implement the teaching cadre and recruitment rules. Don't you agree with it? What was the secret behind it?

ಶ್ರೀ ಕ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಿ:-

ಶ್ರೀಮಾನ್ ನುಜೀಗೌಡರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಮಧಾನರಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಿ, ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಲಿ. ಆಗ ಆ ರಾಲ್ನ್ಯಾನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಾರದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿದ್ದವು.....

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಅಯುವೇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಅಯುವೇದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್.ಎಸ್. ಶಿಟ್ಟರು ಹೇಳಿದರು. ಇಂಟಿರ್‌ಟೆಡ್ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಟಿರ್‌ಟೆಡ್ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಿಳ್ಳೆ. ಇಂಟಿರ್‌ಟೆಡ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಬಂದರ್ಮೇಲೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಲಾಭ ಆಧಿಕಾರಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಟಿರ್‌ಟೆಡ್ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥೀಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು, ಅಂಟಿಬಯಾಟಿಕ್, ಇಂಡಕ್ಸ್‌ನಾಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಲು ನಮಗೆ ಅವಕಾಶಬೇಕು ಎಂದು ಈಗ ಅಯುವೇದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲದೆ, ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಆ ವ್ಯಾದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ಒಂದು ಅಂಟಿಬಯಾಟಿಕ್, ಇಂಡಕ್ಸ್‌ನ್ಯಾನ್ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಅರಿತು ಆದನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಅದು ಪ್ರಾರ್ಥಣಕ್ಕೆ ಕಂಟಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಿದೆ ಅಥವಾ ಅಯುವೇದವಾಗಲೀ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯತಕ್ಕ ಸಾಧನೆ ಅಥವಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಒಂದೇ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೂ

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಸ್. ಶಿಟ್ಟರ್:-

ಅಲೋಪಥಿಯಾಗಲೀ, ಹೋಮಿಯೋಪಥಿಯಾಗಲೀ ಆಧಿಕಾರಿ ಅಯುವೇದವಾಗಲೀ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯತಕ್ಕ ಸಾಧನೆ ಅಥವಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಒಂದೇ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನೂ

ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಡಾಕ್ಟರು ಖಾಯಿಲೆಯನ್ನು ದಯಾಗನ್ನೇಜ್ ಮಾಡಿ, ಅಲೋಪಧಿಯಾಗಲೇ ಆಯುವೇದವಾಗಲೇ ಯಾವುದೇ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದಾಗಲೇ ಖಾಯಿಲೆಯನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ:-

ನಿಜ ಖಾಯಿಲೆಯನ್ನು ದರ್ಶಾಗನ್ನೇಜ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಲ್ಕು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು 5 ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ವೈದ್ಯರಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವವರು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಲೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ವೈದ್ಯವೈತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಲಿ. ಶುದ್ಧ ಆಯುವೇದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಆಯುವೇದದಲ್ಲಿ ನಾನೇನು ತೆಜ್ಞನೂ ಅಲ್ಲ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಾಚಿಖಾನ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ನಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅದರೆ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಆಯುವೇದ ಪದ್ಧತಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಡಾಕ್ಟರು ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಆವರು ಖಾಯಿಲೆಗೆ ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಕೊಂಡಿ ಹೊಡುತ್ತಾರೆ, ಭಸ್ತು ಹೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಅನುಭವ ಇರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಆಯುವೇದ ಡಾಕ್ಟರು ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಜ್ಞರು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅನ್ನ ತಿನ್ನ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಯುವೇದ ವೈದ್ಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯದು ಪದ್ಧ ಇರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಯುವೇದ ಡಾಕ್ಟರರಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾನಾ ತರಹ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಪೂರ್ವಾಂಗ ಶಾಪಯೋಗಿಸುವದರಿಂದ ಕಾಮಾಲೆ ರೋಗ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದೇ ಅಲೋಪಧಿ ವೈದ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಣವನ್ನು ಖಚಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇಂಥಾದ್ದು ವೈದ್ಯವಿಧಾನ ಇದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಯುವೇದ ವೈದ್ಯಕ್ಕೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೆ ತರಬೇಕು, ಅದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಶಾಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಯುವೇದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಕಲ್ಪ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಶುದ್ಧ ಆಯುವೇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು 1964ರಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಆಯುವೇದ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಹೋಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಆಯುವೇದ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತರೆದರು. ಇಂಟಿಗ್ರೇಡ್‌ಡ್ರೋ ಸಿಸ್ಟಂ ಆಯುವೇದವನ್ನು ಕಲಿತಿರುವವರಿಗೆ ಶುದ್ಧ ಆಯುವೇದ ಎಂದರೆ ಕೋಪ. ಆವರು ಆಯುವೇದ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯನ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನವರು ಈ ಆಯುವೇದ ಡಿಗ್ರಿ ಕೋಸ್‌ನ್ನು ಬಿ.ಎಸ್.ಬಿ.ಎಂ. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಬಿ.ಎಸ್.ಎ.ಎಂ. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಯೂನಿವೆರ್ಸಿಟಿಯವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಆಯುವೇದ ಕಲಿಸುವುದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶುದ್ಧ ಆಯುವೇದವನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಶುದ್ಧ ಆಯುವೇದ ವಿನಾ ಬೇರೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಈ ಕೋಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶುದ್ಧ

ಆಯುವೇದವನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆಂದು ಬಂದು ಅಸಂತರ ತಕರಾಯ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆಯುವೇದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರಕಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಆಯುವೇದ ಕಾಲೇಜನ್ನು ತರೆಯಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸಹ ರಚಿಸಿದೆ. ಯಾರು ಡಿಪ್ಯೂಟ್ ಓದುವುದಕ್ಕೆ 1964 ರಿಂದ 1967ರ ವರೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅವಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಈ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಬಂದು ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ನಮಗಿರಿತಕ್ಕಂಥ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ನ್ ಮರಯಬಾರದು. ನಮಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ತಜ್ಜರ್ವ ಮತ್ತು ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡೆಮೆಯಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 1908 ರಿಂದಲೂ ಆಯುವೇದದ ಪ್ರದ್ಯಕ್ಷೀಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕಾಲೇಜು ಆಯುವೇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇವೆ. ಈ ಎರಡು ಕಾಲೇಜಗಳಿಗೆ ತಜ್ಜರ್ವಾದಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಟಿರ್‌ಟೆಕ್ ಕೋಸ್‌ನ್ ನಡೆಸುವುದಾದರೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಇನ್‌ಟಿರ್‌ಫ್ರಾಂಚಿಸ್ ಕೋಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಾಲೇಜಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂಬುದು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಆಯುವೇದದ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 250 ಬೆಂಡಾಗಳು ಇರುವಂಥ ಬಂದು ಸುಸಜ್ಜಿತವಾದಂಥ ಆಸ್ತ್ರಿತ್ಯಾಯಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಸ್ಪಿಲ್ ಇದೆ. 6-8 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖಿಚು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿರುವಂಥ ಬಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಥಾರ್ಮಸಿಯಿದೆ. ಹಬ್ಸಿಲ್ ಗಾಡನ್ ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಧಾನಿಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಮುಂದೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಇನ್‌ಟಿರ್‌ಫ್ರಾಂಚಿಸ್ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆಯುವೇದದ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟೇಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳಿಧರ್ಥ ಬಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ವರಾಡ ಬಹುದೇ ಹೊರತು, ಕೇವಲ ಬೆಂಚ್ ಮತ್ತು ಕುಚಿಕ್ ಗಳಿಧರ್ಥ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿಟ್ಟರ್ ಅವರು ಕೇಳಿದರು. ಕನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲೇಜಗಳಿಲ್ಲ ಖಾಸಗಿಯವು. ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆಸುವ ಕಾಲೇಜಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತ್ತಃ ಕೆಲವು ಸಲಕರಣಗಳನ್ನು, ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಸಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಒಳ್ಳಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುವುದಾದರೆ ಬಂದು ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಬಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯವರಿಗೆ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಆಶೇಯಿದೆಯೋ ಅಂಥವರು

ಅಫಿಲಿಯೇಷನ್‌ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆಯವರ ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕನಾರ್ಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಅಧಿನೇತರ್ಲೀರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಿವಿವಾಲರುಗಳಿಗೂ ಈ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಬೇಕಾದರೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಆತಂಕವೆಂದರೆ ನುರಿತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಫೆಸ್ಸ್‌ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಚ್‌ ಇನ್‌ಟಿಟ್ಯೂಟನ್‌ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಸಿಗಬಹುದು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಯುವೇದದ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕಾಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಒಲ್ಲಿಂ ಕರಿಬಸಪ್ಪನವರು ಬಳ್ಳಾರಿಯ ತಾರಾನಾಥ್ ಆಯುವೇದ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಣದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬುದಕ್ಕೆ ಅವೇಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏನಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಹ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆಸ್ತ್ರೋಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ದೋಷಗಳನ್ನು, ನೂಕನೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಲೇಖಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಪರಿಚಯವಿರುವಂಥ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು, ಏನೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಲೇಖಿ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ 30 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಉರಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, "there is a conflict between my sympathy and duty" ನಿಜ, ನನ್ನ ಮಗಳೇ ಅಥವಾ ನನ್ನ ತಂಗಿಯೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇದೇ ರೀತಿ ಹೇಳಬೇಕಿದ್ದೆ. ಮದುವೆಯಾಗದ ಹುಡುಗಿಯರಾದರೆ ಏನೋ ಅನುಕಂಪನ ತೋರಿಸಬಹುದು, ಏಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬರೇ ದೂರದ ಉರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಜನರ ಪರಿಚಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮದುವೆಯಾದವರು ಏತಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದೇರಪ್ಪೆ:-

ಪೋಸ್ಟ್‌ಗ್ರಾಮ ಮಾಡುವಾಗ, ವರ್ಗಾವರ್ಗ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಕಾನೂನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ನಾವು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಕೊಡ ತಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಮಾಡದೇ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗಿವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಬಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಷ್ಟು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರವೇ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು. ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಡುವುದಾದರೆ, ಮೆಜಿಷಿಯನ್ ಮತ್ತೊಬ್ಬಿರ ಮೇಲೆ ಕ್ಯಾರ್ಡ್‌ಹೋಸ್ತುದಂತ, ನಾವು ಕೋಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸಾಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ ಇಂತಹ ತಾರೀವಿನ್ನು ನಮಗೆ ಹಾಳಿಕೊಡಿ ಏಂದು ಕೇಳಿದರೆ ತಕರಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದೇ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಯಾವ ತಾರೀವಿನ್ನು ಕೇಳಿದರೂ ಸಹ ಹೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಸಹಾಸ್ಯಭೂತಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಭ್ರಮಿಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಕ್ರಿತಿದಲ್ಲಿ 71 ಇನ್ ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿಹೋಗ್ನುತ್ತಾರೆ. ಏನಾದರು ದೂರದ ಉಂಗಿ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಅಥವಾ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಹೊಡಿ, ಆ ನಂತರ ದೂರದ ಉಂಗಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಒಳ್ಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ.....

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದೇರಪ್ಪೆ:-

ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಈ ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು 400-500 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆನಂತರ ಬೇರೆ ಉಂಗಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಇವೆಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ನಾವು ನೋವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಈ ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಆ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಲೇಬೇಕಂದುಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಭ್ರಮಿಲ್ಲಿ ಇವರು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಇವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಬಂದು ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ 30 ಮೈಲಿ ದೂರದ ಉಂಗಿ ಹಾಕಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲಗಳಿದ್ದರೂ ಸಹ ಒಬ್ಬಳನ್ನೇ ಹೇಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಎಂದು ಒಂತೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಹೇಳಿದರು: ಇನ್ನು 4-5 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ಹೊಡಿಸಿ, ಅವಳು ಪುಲ್ ಬೈಟ್ ಸ್ಟೂಲ್‌ರ್ ಷಿಪ್‌ಗೆ ಅಜೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ, ಅದು ಮಂಜೂರಾದ ತಕ್ಷಣ ಯು.ಎ.ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಗೆ

ಎಂದು. 30 ಮೇಲಿಗೆ ದೂರದ ಉಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಇವರು 6,000 ಮೇಲಿಗೆ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಉಲಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅದೂ ಒಬ್ಬಳ್ಳಿಗೇ ರಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷ. ನಮ್ಮ ಜನರ ಮನೋಭಾವನೆ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ನಾನಾದರೂ ತೀವ್ರಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬು ಲೇಡಿ ಡ್ಯಾಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದೇನೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಧವಾದಂಥ ಭರದಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇವರಿಗೆ ಹಣ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಬಹುದು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರಿಂಥ 265 ಪ್ರೈಮರಿ ಹೇಲ್‌ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಿಗೂ 265 ಜನ ಮಹಿಳಾ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಷ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀದೂತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮೆ ಹಿರೇಮರಿ:-

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಈಗ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಎಪ್ಪು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಮುದುಗಿಯಿರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬು ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಆಶೀರ್ಯನ್ನು ಎಪ್ಪು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಸಂಬಂಧುದು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪೃಷ್ಟಾನ್ವಯಿ:-

ಈ ಹೇಳಿವುವುಕ್ಕಾಗಿ ವಿಜಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನೂ ಕೊಡುವೇಹಾಬ್ದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮೇರಿಟ್‌ನಿಂದ ಬೇಕಾದವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು 256 ಪ್ರೈಮರಿ ಹೇಲ್‌ಸೆಂಟರಿಗೆ ಘ್ರಾಮಲಿ ಘ್ರಾಮಿಗ್ ಸ್ಕೂಲನಲ್ಲಿ ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದೇವೆ. 90 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಕೇವಲ 10 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮರಾಠಿಪ್ಪನಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರೈಮರಿ ಹೇಲ್‌ಸೆಂಟರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವ್ಯಾದಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಪರ್‌ದವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಮಾತು ಕೊನೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ವ್ಯಾದಿರನ್ನಾದರೂ ಒದಗಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ನಮಗೆ ಬಂದರೆ, ನಾವು ಕೃತ್ಯಕೃತ್ಯರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

6. ಹೈದ್ರಾಯ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಕ ವರ್ಗದ ನೇಮಕ ಕುರಿತು-1968.*

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್:-

ಪೋನ್ನೆ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸಭೆಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೊನ್ನೆ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಿರಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಸಭೆಕ್ಕುನ್ನೂ ‘ಒಂಬೆಲ್ರೂಡ್ಯೂಸ್’ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್:-

ಬೌರಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟನ್ನು ಯಾವಾಗ ಹೊನ್ನೆ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟಾಗಿ ಮಾಡಲಾಯ್ದು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಎರಡು ಪರ್ಫರ್ಮನ್ಸ್ ಹಿಂದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್:-

35 ಹೈಫೆಸರುಗಳು, 78 ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ ಹೈಫೆಸರುಗಳು, 17 ರೀಡರುಗಳು, 27 ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಹೈಫೆಸರುಗಳು, 79 ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ ಹೈಫೆಸರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂದು (ಬಿ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇವರನ್ನು ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರಿಕ್ಲೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಹೊಸದಾಗಿ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರಿಕ್ಲೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರಿಗೆ ಕ್ರಮಬುದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ:-

ಬೌರಿಂಗ್ ಆಸ್ಟ್ರೇಯಲ್ ಹೊನ್ನೆ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಕೋರ್ಸನ್ನು ಓವನ್ ಮಾಡಲು ಮಂಜೂರಾತಿ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಪರ್ಫರ್ಮವಾದರೂ ಹೈಫೆಸರು ಮುಂತಾದವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಘುರಂಭಿಸದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

*(ಎಧಾನ ಸಭಾ ಕಲಾಪ ದಿನಾಂಕ: 22-3-1968)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ:-

ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆ ಬೇಕು. ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಪ್ರತ್ಯಾದಾವಾ:-

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾವ ಉಪಕರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ರಿಸರ್ಚ್ ಐನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಸ್ಯಾಮಿ:-

ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಹುತ್ತಿ ಕೆಲವು ಕಾಲದೊಳಗಾಗಿ ಮೇಡಿಸಿನ್, ಸರ್જರಿ ಮತ್ತು ಹೆಥಾಲಜಿ ಈ ಮೂರರ ಬಗ್ಗೆ ಕೋರ್ಸ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಈ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ಇದೆ.

Sri J.P. SARWESH:-

In answer to (d) it is stated that information is not readily available. Does this not show negligence on the part of officers in not collecting information regarding the Scheduled Castes and Scheduled Tribes and is not most disgraceful and violation of the constitutional provisions?

Sri. K. PUTTASWAMY:-

The Hon'ble member is rather using strong words. Every medical graduate is eligible to enter educational cadre as lecturer. The Scheduled Castes and Scheduled tribes medical graduates are entitled to enter service. Therefore there is no negligence. There are thousands of medical graduates in the country and among them several hundreds belong to Scheduled Castes and Tribes and they are all eligible.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪಾ:-

ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೆಕ್ಕರ್ಲ್ಯಾ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರೋಫೆಸರ್ಲ್ಯಾ, ಪ್ರೋಫೆಸರ್ಲ್ಯಾ, ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ ಪ್ರೋಫೆಸರ್ಲ್ಯಾ ಈ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಅರ್ಮಾಗ್ನಿಮಂತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಗ್ಡೆಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ.

ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ ಪ್ರೈವೇಸರ್ ಆಗಿದ್ದ ನಮಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ನಮಗಿಂತ ಜಾನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಸೀನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿದ್ದಿರಾ?

Sri K. PUTTASWAMY:-

Time and again I have refuted such allegations. Ad hoc appointments were made temporarily and now rules are being framed. Under the rules all the appointees who had requisite qualifications are being absorbed in the educational cadre.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಪಿ.ಆರ್. ರಂಗನಾಥ್:-

ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ (ಸಿ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ತಾವು ನೇಮಕ ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು 16 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಫೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಲ್ಲಿ ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನೀತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆಯೋ? ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಆ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರಿ?

Sri K. PUTTASWAMY:-

I do concede that they are not adequately represented. The step that Government have taken to secure adequate representation is through direct recruitment and I wish to refer to the Gazette notification wherein we have called for applications for about 100 posts of Assistant Professors, Assistant Associate Professors and Lecturers.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಪಿ.ಆರ್. ರಂಗನಾಥ್:-

ಮೌನ್ಯತಾನೆ ಕೇಡರ್ ಆಂಡ್ ರಿಕ್ಲೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರೈವೇಟ್‌ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಪ್ರೈವೇಟ್‌ಸ್ ಮಾಡಿ ಸ್ಕೂಲಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರಲ್ಲಿ ಆಗ ಎಷ್ಟು ಜನ ಫೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಫೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನವರು ಫೋಸ್ಟ್ ಗ್ರಾಜ್ಯೂಲೀಟ್ ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಇದ್ದವರು ಆ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಬಂದರು? ಅವರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಹೊಂಡಿರಿ? ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿದೇ ಬಿಟ್ಟವರು ಎಷ್ಟು ಜನ?

Sri K. PUTTASWAMY:-

It is not possible to supply that information now because several committees have been screening candidates and it is not

now possible to say how many have gone before them, how many have been absorbed and how many have been rejected?

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮೆ ಹಿರೇಮರತಃ:-

ಪೋಸ್ಟ್‌ಗ್ಲಾಡ್ಯುಯೇಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಹಣವನ್ನು ಖಚಿತ ಮಾಡಿದ್ದಿರಾ? ಎಷ್ಟು ಮತ್ತು ಏಕ ಖಚಿತ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವೃಜಿಸ್ವಾಮಿ:-

ನೋಟಿಫಿಸ್. ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಖಚಿತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ:-

ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನೀವೇನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಮೋಷನ್ ಮೂಲಕ ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ 16 ಪದ್ಧೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹೊಳೆದಿದ್ದಿರಾ? ಅಥವಾ ಕ್ಷುಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಇರತಕ್ಕವರು ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇನ್‌ಅಡಿಕ್ಟೇಚ್ ರೆಪ್ಸೆಂಟೇಷನ್ ಆಗಿದೆಯೇ?

Sri K. PUTTASWAMY:-

For higher appointments in the educational cadre the length of teaching experience after one acquired the prescribed qualification is the requisite qualification, according to Indian Medical Council. Therefore, whoever fulfills that qualification will be absorbed.

Sri H. SIDDAVEERAPPA:-

Are there not sufficient number of qualified Professors from the Scheduled Castes who are eligible to be appointed to those courses and if so, why are they not appointed?

Sri K. PUTTASWAMY:-

According to the Cadre and Recruitment Rules, if there are candidates fulfilling minimum qualifications they will be considered by the committee and on their recommendations they will be appointed.

Sri H. SIDDAVEERAPPA:-

May I know why the Screening Committee did not exercise their discretion especially when there were suitable applications and when there were qualified people and see they were appointed in preference to others?

Sri K. PUTTASWAMY:-

The work of the Screening Committee is to recommend the names for promotion. In case of promotion there wont be any reservation for Scheduled Castes and Scheduled Tribes. The reservation can only be made in connection with the direct recruitment. Therefore this Screening Committee cannot give any direction to reserve any posts for Scheduled Castes or Scheduled Tribes or Backward Classes.

Sri H. SIDDAVEERAPPA:-

I remember there was a Government order in which there was a provision even in the case of promotion in case of Scheduled Castes and Scheduled Tribes? Is it not so?

Sri K. PUTTASWAMY:-

I do not think that is a valid condition.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್:-

ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರಿಕ್ಲೂಟ್ ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. 1964ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಂಥ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರಿಕ್ಲೂಟ್ ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲವರನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟ್ ರಿಕ್ಲೂಟ್ ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ 93 ಜನರನ್ನು ಅನೋಸಿಯೇಟ್ ಪ್ರೌಢೆಸರನ್ನಾಗಿ ಕೆಲವು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತೀ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಕೇವಲ 7 ಜನ ಅದರಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಷಾಸ್‌ನವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ 20 ಜನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಕ್ಷಾಸ್‌ನವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಚ್ಚ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಇಬ್ಬರನ್ನಾದರೂ ಅಸಿಸೆಂಟ್ ಪ್ರೌಢೆಸರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮನವಿಗೆ ಪುರಸ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

Sri K. PUTTASWAMY:-

The Committee have gone into the suitability of the persons and made recommendations and those recommendations will be considered by the Government.

Sri K.H. RANGANATH:-

The Hon'ble Minister said the Screening Committee went into the selection of candidates and this was for promotion only. What he said is not correct. All those people who went before the Screening Committee have been appointed but it is not through promotion. There is reservation for promotion at the time of appointing these Scheduled Castes and Scheduled Tribes people, What the Hon'ble Minister says is not correct.

Sri K. PUTTASWAMY:-

This is a question for which it is difficult to answer. There are two kinds of promotions. Promotion from general cadre and promotion from the teaching cadre. The Cadre and Recruitment Committee recommends the names of persons who are suitable for being absorbed in the teaching cadre as well as general cadre. The Hon'ble Member is asking for information about the promotion, and the recommendations of the Screening Committee. That report is before the Government and it is being considered.

Sri K.H. RANGANATH:-

I asked for the total number of doctors belonging to Scheduled Castes and Scheduled Tribes working outside the medical Institutions in the State but possessing qualifications required for being appointed in Medical Institutions. You have answered that the information is not readily available. I have sent this question on 6th February 1968 and you furnished the information i.e., the information is not readily available on 19th March 1968. Will the Minister kindly furnish the information to this August House as early as possible?

Sri K. PUTTASWAMY:-

I have already submitted to the House that every medical graduate is entitled to....

Sri K.H. RANGANATH:-

He is deliberately evading to furnish the required information. I am very specific about that.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋವಾಲಗೋಡ್:-

ಹೊಸದಾಗಿ ಇವರನ್ನು ರಿಕ್ಲೂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಆ ಶೇ. 16 ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ವಯ ಕಲಮನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ರಿಕ್ಲೂಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೇನು ಕಷ್ಟವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಸಿ:-

ಹೊಸದಾಗಿ ರಿಕ್ಲೂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾಲ್ಲೂ ಕ್ರಾಸ್‌ಪೀ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಲ್ಲೂ ಟ್ರೈಬಿನವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ 18 ವರ್ಷಾಂತ್ರ ಮತ್ತು 20 ವರ್ಷಾಂತ್ರಾನ್ನು ನೊಟಿಷ್ಟೆ ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರಮೋಷನ್ ಡ್ಯೂರೆಕ್ಸ್ ರಿಕ್ಲೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರಮೋಷನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಇದೆ. ಅವರು ಸ್ಕೂಲಿನಿ ಮಾಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 10 ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಡಣರನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನೂ 2-3 ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ರಿವ್ಯುನಲ್ಲಿವೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ದಾರೋ ಅಂಥವರಲ್ಲಿ 40 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೀರದವರೆಲ್ಲಾ ಈ ಪ್ರಮೋಷನ್‌ಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ 40 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನೊಳಗಿರತಕ್ಕ ಜನ ಇದ್ದರೋ ಅವರೆಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವಿವರಗಳು ಇಲ್ಲ.

7. ಭಾಷಾ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಲು ಹೈಸ್ಕೂಲು ರಾಜ್ಯದಿಂದ
ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡುವುದು.-1969.*

ಶ್ರೀ ಎ. ಹೆಚ್. ಶಿವಾನಂದ ಶ್ವಾಮಿ:-

ಕಾನೂನು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ
ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡುವರೇ:-

ಅ) ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ
ಸರ್ಕಾರವು ರಚಿಸಿರುವ ಭಾಷಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಮೈಸ್ಟರ್ ರಾಜ್ಯ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು
ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಿಕ ಮಾಡಿದೆಯೇ:

ಆ) ಅಂತಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಅಯ್ದು ಮಾಡಲು ನಿಗದಿಕೊಳಿಸುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ:

ಇ) ಈ ಹುದ್ದೆ ಕೆಂದ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಆರ್ಥಿಕಾಂದ ಖಾಲಿ ಇದೆಯೇ: ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು:

ಈ) ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಹುದ್ದೆಗೆ ಆಹ್ವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ದೂರಕ್ಕಿಂತೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ
ಮಾಡಿದೆಯೇ, ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿವರಗಳು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವೃತ್ತಿಶ್ವಾಮಿ:- (ಕಾನೂನು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ
ಮಂತ್ರಿಗಳು):-

ಆ) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಒಬ್ಬರನ್ನು ನಾಮ
ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಿದೆ: ಅದರ ಇದುವರೆಗೂ ಅದು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ,

ಆ) ಅಂತಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯು ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಸೆಂಟ್ನ್‌ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರ ಸಾಫ್ತೆದಲ್ಲಿದ್ದು
ಇತ್ತಿಚಿಗೆ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಅಥವಾ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಿವೃತ್ತಿ ಪಡೆಯಲೀರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು
ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಥವಾ ಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷಾ ಆಯೋಗ
ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಯೋಧಿಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರತವಾಗಿರಬೇಕು: ಅಥವಾ ಕಾನೂನು
ವ್ಯತ್ಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣ ವ್ಯತ್ಯಿಯಾಗಿದ್ದ ಆ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತವೆಂದು
ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಅಂತಹವನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಣತಿ
ಪಡೆದಿರಬೇಕು.

ಇ) ಹೌದು, ಅಂತಹ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.

ಈ) ಹೌದು, ಶ್ರೀ ಬಿ.ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್, ವಕೆಲರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಇವರನ್ನು
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನು ಖಾತೆ ಅಡಿ ಬರುವ ರಾಜ ಭಾಷಾ
(ಶಾಸಕಾಂಗ) ಆಯೋಗದ ಪೂರ್ವಾವಧಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ (ಕನ್ನಡ) ನೇಮಿಸಲು ಸಲಹೆ

ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ತರುವಾಯ ಅವರು 1968 ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 1ನೇ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಈ ನೇಮಕದ ಅವಧಿ ಕೇವಲ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಮಾತ್ರವಾಗಿರುವ ಕಾರಣದ ಮೇರೆಗೆ ಈ ನೇಮಕವನ್ನು ಒಬ್ಬಕೊಳ್ಳಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾಸ್ವಾಮಿ:-

ಇಂಥಹ ಮಹತ್ತರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಿ ಇಷ್ಟ ನಿರಾನಂದವಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯಚ್ಯಾತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಇದು ಕರ್ತವ್ಯಚ್ಯಾತಿ ಅಲ್ಲ. ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು. ಅವರು ನಮಗೆ ಹೇಳಲ್ಪ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ಜನ ಇನ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ದೊರಕಿದ ಕೂಡಲೇ ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾಸ್ವಾಮಿ:-

ವ್ಯೋಮಾರು ಯೂನಿವೆರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಡಿಪಾಟ್‌ ಪೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜೇಶ್ವರಯ್ಯ ಎನ್ನವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳಿಗೂ ಅವರು ಬದ್ದರಾಗಿದ್ದ ಅರ್ಜತೆ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

Sri K. PUTTASWAMY:-

I am sorry that this has been almost a daily feature in the legislature. The officials begin to act through the members. The person named by the hon. member had approached me and I told him that he is not qualified in view of the fact that the requirements laid down by the Government of India Language Commission, are quite different. For the information of the hon. Members. I would like to read the direction:

"He should be a person who has recently retired or is due for retirement soon as District and Sessions Judge or an officer of equivalent rank preferably associated with the State Language Commission or a Corresponding agency or an eminent person from the legal profession who is otherwise considered suitable for a appointment to the post".

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೊಯ್ಸಾರಾಯಣ ಅಡಿಗಃ-

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಯಾವುದೇ ಅರ್ಹತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಮಹಾಶಯರೊಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ್ನಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಹತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ಅರ್ಹತೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬಹುದೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಪಂಚಾಮಿ:-

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಅರ್ಹತೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅರ್ಹತೆ ಇರುವಂತಹವರು ನಮಗೆ ದೊರಕಿದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಖೋಜನಿಂದ ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಬ್ಬ. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ:-

ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದುದು ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳುವುದು Casting aspersions against the member ಎಂದು ಅಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಸ್ತುತಿಗಳನ್ನು ತಜ್ರುಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲವೇ? ಕನ್ನಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂತಹವರು ಯಾರೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವೇ? ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇ? ಇವರನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಯಾರನ್ನಾದರೂ ನೇಮಕಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದಂಥವರಿಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಲಿ, ಅವರು ಕಾನೂನು ತಜ್ರುದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ. ಜಿ. ಆಗಿದೆ. ಇತರೇ ಅರ್ಹತೆಗಳು ಇವೆ. ಅವರು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೂಸ್ಕರ ನಾನು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಅಂಥವರು ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇ? ಅದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ‘ಕೆಲಸ’ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ:

Sri K. PUTTASWAMY:-

I appreciate the feelings of the hon. Member, I have already pointed out that the qualifications required of the Person to be sponsored are that he should have been engaged in interpreting law or should have practised before a court of law and assisted the courts in interpreting law. It is a question of fixing Kannada equivalents to English terms. The hon. Member seems to be under a wrong impression that it is a question of

translation, if only translators are required the Government of India will go to the open market, advertise and appoint persons as translators, but it is an additional member of the Language Commission who will sit in Judgement over the translation and fix up whether the proposed word in Kannada is equivalent to the English word and gives the same meaning. Therefore, the hon. member seems to be under a wrong impression that it is a question of helping the Government of India to get suitable translators. The Government of India can get suitable translators in the open market, but it is a question of sponsoring a person to be a member of the Language Commission.

Mr. CHAIRMAN:-

How long it will take ?

Sri K. PUTTASWAMY:-

I cannot say just at present what time it will take because we have not been able to come across persons who are willing to go to Delhi.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ:-

ಅಂಥ ಎಕ್ಕೆಪಟ್ಟು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರತಕ್ಕವರು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇ? ಅದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತೀರಾ?

Sri K. PUTTASWAMY:-

Again the hon. Member is making a mistake. It is not my responsibility or the responsibility of this Government to appoint persons, but the Government of India have requested us to sponsor a panel. Even if we do not sponsor a panel it is the responsibility of the Government of India to appoint persons. For a responsibility which has to be discharged by the Government of India I should not be taken to task here.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿ:-

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲವೇ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿ. ನಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

Sri K. PUTTASWAMY:-

That is a different mater altogether. I am not going beyond what I have said. Government will make all-out efforts to find out persons who would satisfy according to the requirements of the Government of India and who are willing to go to Delhi.

Smt. M.R. LAKSHAMMA:-

May I know from the Minister whether they have a panel before them, and if so which are the names?

Sri. K. PUTTASWAMY:-

I HAVE ALREADY SAID THAT THE name of one advocate Sri B. K. Ramachandra Rao was suggested to the Government of India. But he is unwilling to go to Delhi as the term is only for 2 years and he cannot afford to give up his practice here and to there.

Smt. M. R. LAKSHAMMA:-

If any suggestions are forthcoming from members, will the Ministers consider them?

Sri K. PUTTASWAMY:-

I would like to give some more information on this question. I have had discussion on this question with the present Chairman of the Language Commission here. He seems to feel that in his opinion it would be more advantageous to request the Government of India to nominate the Chairman of the Language Commission here or any other member as additional member on the Central Language Commission so that they may be able to get at the same words. All these questions are being discussed and I may say that it is very necessary that the representative of the Government of Mysore discuss this matter with the Law Minister and then come to a decision on this point.

Smt. M.R. LAKSHAMMA:-

My question was different. If any member of this House or the other house were to give names. Will the Minister consider them?

Sri K. PUTTASWAMY:-

I shall be very happy to consider those names.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಿ. ರಾಜಣ್ಣ:-

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸೂಂಚಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ? ಇವರು ಜಲ್ಲಾನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೇ, ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟ್, ಆಗಿದ್ದರೇ ಮತ್ತು ಲಾ ಗಾಜಾಸೇಟ್ ಆಗಿದ್ದರೇ?

Sri K. PUTTASWAMY:-

As far as I know he is a Law Graduate and Hindi Lecturer in Mysore University.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಚ್. ಶಿವಾನಂದಷ್ಟಾಮಿ:-

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾದವರ ಹೇಸರುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತಿರು ಇಲ್ಲವೇ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯರಾದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿರು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಟಿಷ್ಠಾಮಿ:-

ಈಗ ತಾನೇ ಹೇಳಿದೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಲಾಂಗ್‌ವೇಜ್ ಕಮಿಷನ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲಾಂಗ್‌ವೇಜ್ ಕಮಿಷನ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆ ಪದಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನು ಆಗಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನು ಆಗಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ಪದ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡ್ಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ನಂತರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಸಭಾಪತಿಯವರು:-

ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲ ಮುಗಿಯಿತು.

8. ರಾಜ್ಯ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ ಕುರಿತ ಚಚೆ:- 1973-74.*

ಶ್ರೀ ಕ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಬಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ):-

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 1973-74ನೇ ಸಾಲಿನ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜನ್ನು ನಾನು ಮಷ್ಪೀಕರಿಸುತ್ತೇ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾಲಮಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತನ್ನು ಆಡುವುದು ಆವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 1967ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾದದ್ದು ನಮಗೆಲ್ಲಿರುಗೂ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಸುದ್ಯವದಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಡಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುತ: ಅದೇ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದರೆ 1972ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಾದಾಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಆಧವಾ ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತೂ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಸ್ಥಿರವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವ ಸಂಭವವಿತ್ತು. ಈ ಮಧ್ಯ ಇಂದಿರಾನ್‌ನಾ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಬಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ದಿಟ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ನಿಲುವಿನ ದೇಸೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಯಿತು. ಅವರು ದೇಶದ ಜನರ ಮುಂದ ಇಟ್ಟ ಧ್ವೀಯ ಧೋರಣೆಗಳ ದೇಸೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಭದ್ರವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಏರಡು ಭಾಗಕ್ಕಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ, ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುವುದರ ದೇಸೆಯಿಂದ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಾಳಿದರೋ ಆ ಆರ್ಥಿಕ ಧೋರಣೆ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ತಿದ್ದುವಡಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಬಹುತ: ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಆ ದಿಟ್ಟ ನಿಲುವು ತಾಳಿದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಾಳಿದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಹು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 1967 ರಿಂದ 1972ರವರೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆ. ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ, ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಭದ್ರವಾದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬಂದು ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಯಾವ ಆರ್ಥಿಕ ನಿಲುವನ್ನು ತಾಳಿದರೋ ಆ ಆರ್ಥಿಕ ನಿಲುವನ್ನು

ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪನೆಯಾದದ್ದು ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಧೈಯರ್ ಮತ್ತು ಸಾಹಸರಣವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಹೆಚ್ಚೆಯಿಂದ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೃಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 1971ರಿಂದಿಂದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳೆಲ್ಲ ಆಗಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಕೂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ತಿಳಿದ ಜನರ ಬೆಂಬಲವೂ ಕೂಡ ಅತ್ಯವಶಕ್ತ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ದಿಟ್ಟವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳು ಎಲ್ಲ ಪಂಗಡಗಳ ಬೆಂಬಲ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೋ ಆ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಗತಿ ಆಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪವೇ ಅಡಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲೀದೋರಿತು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ ಹದಗ್ಗಿದೆ. ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದ ಜನ ವಾಸಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಭಿಕರ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ದೈರ್ಯದಿಂದ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಂಬಲ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೂರೆತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ. ಅದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಶಬ್ದವಿದೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟದ ಸಹಾರವನ್ನು ಕೆಲವು ಪಕ್ಷಗಳಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ಆ ಮಟ್ಟದ ಸರ್ಕಾರ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ವಿವಾದಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಒಡಕು ಧ್ವನಿ ಅಡ್ಡಿ ಬರಲಾರದು. ಅಡ್ಡಿ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ನಿರಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಭಾಸವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಂತರ ಚಿನಾವಣೆಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಆತಂಕಗಳು ಬಂದವು. ಬಹುಶಃ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದ ಯುದ್ಧ ಬಾರದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚನ ತ್ವರಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿತ್ತು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದುರದ್ವಷ್ಟದಿಂದ ಡಿನಾವಣೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಬಂಗಾಲ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು, ಮಾರ್ಕ ಬಂಗಾಲದ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೇ ಜನ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದರು. ಇದರಿಂದ ರೆಪ್ಯೂಜಿ ಪ್ರಾಬ್ಲಿಂ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಹಣ ಲಿಚ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಯುದ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಾನಂತರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಡಗೊಡದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಾರ್ಕ ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ

ಆದ ಅಂದೋಳನದ ದೇಸೆಯಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಆದ ಪರಿಣಾಮದ ಜೊತೆಗೆ ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಕ್ಷಮೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಪರಿಣಾಮವೂ ಆಗಿದೆ. ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಬಂದು ಒದಗಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲುಪಡಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲುಪಡಕ್ಕೆ ಹಾಗಾದರೂ ಹೊಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿಡಿತಾಟ್ಟು ಇದರ ಬೆಳವಣಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನವನ್ನು ಹೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ನಾವೆಲ್ಲ ಮೆಚ್ಚಿತಕ್ಕ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲವು ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿವೆ. ಅಷ್ಟಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂಬತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಅಂಶಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳೂ ಇವೆ. 1960ರಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂಶ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೂರು ಇತ್ತು. 1970ರಲ್ಲಿ 184ವರೆಗೆ ಆಯಿತು. ಅನಂತರ 1973ನೇ ಜನವರಿವರೆಗೆ 223ಕ್ಕೇರಿದೆ. ಎಂದರೆ 1960ರಿಂದ 1973ನೇ ಜನವರಿಯವರೆಗೆ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡುವಾಗ ಲೇಕದ 125ರಷ್ಟು ಜೀವನದ ವಿಚ್ಛಿನ್ನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. 1970ರ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಲೇಕದ 40ರಷ್ಟು ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿನ ಅಂಶಗಳು. ಇದೇ ರೀತಿ ದಾವಣಗೆ ನೋಡಿದರೆ 1960ರಲ್ಲಿ 100 ಇತ್ತು. 1970ರಲ್ಲಿ 188, 1973ನೇ ಜನವರಿಯವರೆಗೆ 226ಕ್ಕೇರಿತು. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 1960ರಲ್ಲಿ 100 ಇತ್ತು. 1970ರಲ್ಲಿ 191ಕ್ಕೇರಿತು, 1973ನೇ ದಸದರಿಯಲ್ಲಿ 226ಕ್ಕೇರಿತು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 1960ರಲ್ಲಿ ಲೇಕದ್ದು 100 ಇತ್ತು, 1970ರಲ್ಲಿ 188ಕ್ಕೇರಿತು. 1973ನೇ ಜನವರಿಯೋಳಗೆ 231 ಆಗಿದೆ, ಹೀಗೆ ಜೀವನದ ಚಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಆದರ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿಡಿತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲುಪಡಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟ್ವಾಂದು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಲುಪಡಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಒಂದು ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಹಿನ್ನಲೇಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸೌಕರ್ಯರುಗಳಿಗೆ ತುಟ್ಟಿ ಭಕ್ತಿವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಒಂದು ಸಾಹಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹೊಕ್ಕಣದಿಂದ ಸುಮಾರು ಇದು ಶೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖಿಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಹೊಡುವುದರಿಂದ ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ತುಟ್ಟಿಭಕ್ತಿದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶ: ಈಗ ಇದು ಬಂತಲ್ಲ ಎಂದು ತೃತ್ಯಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಂತರ ಪ್ರನ: ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೆಲವಾರು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ವೇತನ ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮುಕವಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಯೋಗದವರು ಈ ತಿಂಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಹೇಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಇನ್ನೂರು ಶೋಟಿ

ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವೇತನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಈ ರೀತಿ ತುಟ್ಟಿಭತ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಿಳವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನಮಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ವರದಿಗಳಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಅವರ ಶಿಫಾರಸ್ಪರ್ಗಳು ಬಂದಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನೋಕರರುಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ತ್ವರಿ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಈಗೇನೋ ಮೆಂಟಿಲ್ ಸಾಟಿನ್‌ಫ್ಯಾಕ್ಟ್‌ನ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಇದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ತ್ಯಾಗಿಕರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಮತ್ತೆ ತುಟ್ಟಿಭತ್ತೆವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿವೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಪುನ್ನ: ತುಟ್ಟಿಭತ್ತೆವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಮತ್ತೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿರಸ್ಯಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಮೊಂದು ಜಟಿಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಬಹುಶ: ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇಮೊಂದು ಬಿಡಿಸಲಾಗದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದು ನನಗಾರರೂ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಚ್ಚು ಕೆಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಮಗೆ ಬದನೇ ಘೋನ್‌ ಕಮಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೊಲಭ್ಯು ಕಿಡಿಮೆ. ಬದನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಅಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಏನು ಬಂದಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಕೊಡು ಬರಲಿಲ್ಲ, ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಗೆ ಅಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನಮಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬುದಕ್ಕೆ ಆಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಆರನೇ ಅಯೋಗಕ್ಕೆ ಏನು ಮೇಮೋರಾಂಡಂ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆ ಮೇಮೋರಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ, ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ಆರ್ಥಿಕ ಅಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಶಾಸನದ 275ನೇ ಆರ್ಡಿನೇಶನ್ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಾನಾದರೂ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಬಹುಶ: ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಆರನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಅಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಾದವನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಉತ್ತಮ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಆರನೇ ಅಯೋಗಕ್ಕೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಮೇಮೋರಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಹುಶ: ಆರ್ಥಿಕ ಅಯೋಗದವರು ಒಷ್ಣತ್ವಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸೊಲಭ್ಯುಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಖಿಂಡಿತ ಆದರಿಂದ ಸುಧಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಬ್ಬಿದು ಆರನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಅಯೋಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮೇಮೋರಾಂಡಮ್‌ನ 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ಹೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ

ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬಹಿರಂಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಸಾಲ ಎತ್ತತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಹಣವೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಖಚು ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಹುಟ್ಟಿವಳಿ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಬೇಕಾದ ಖಚನನ್ನು ಕಳೆದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣವೇ ಉಳಿಯತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದುರಾದ್ವಷ್ಟ, ನಾವು ಎತ್ತತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲದ ಹಣವು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕಂತಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಡಿಗೆ ಖಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಲದ ತೀರುವಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕಂತಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಸಾಲ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬಿಂತಾಜನಕವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಈ ರೀತಿ ಇರಬಾರದು. ಯಾವಾಗಲೂ ನಾವು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಪಡೆದಂಥ ಸಾಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಖಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕು. ಅದರೆ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂದು ಇಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಂಥಕ ಒಂದು ಕರಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ಒದಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಮತ್ತು ಇಂಥಕ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರಾರಥ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಕ್ಷಯಲ್ಲಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೇರವು ಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸಿದಂಥ ನೀತಿ ಕಾರಣವಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 255ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರತಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣ ಹಂಚಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ಕಾರಣವಾದರೆ, ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ತು ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ನೀತಿ ಎರಡನೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಮೇಮೋರಾಂಡುಮ್ ಸ್ಪ್ರಾಕ್ಷವಾಗಿದೆ. ಆ ಮೇಮೋರಾಂಡುಮ್ ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹಣಕಾಸನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪ್ರಾಕ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು, ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಿಂತ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಬಾಬಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಖಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಣದ ಪ್ರಮಾಣ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಖಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಣದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾದಂಥ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗಾಡ (ಹೊಳೆಸರಷಿಪ್ಪರೆ):-

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಲ್ಲಾ ಆಗುವುದಾದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರಿಂದ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವಿದೆ.

ಬಹಿರಂಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೀಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲ, ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಹಣಹಾಸಿನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸಾಲದ ಹಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ ಬಡ್ಡಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಖಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಷ್ಟೂಂದು ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾಗಿ ಸಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮನಿಲವು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ:-

ನಾನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೆಮೆಪ್ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ನಾವು ಪಡೆದಂಥ ಹಣಹಾಸು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಆರನೇ ಅರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಮೆಂಟೇ ಸಾಕು. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತ ಸಾಲಗಳು, ಆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಸಾಲಗಳ ಮರುಪಾವತಿಗೆ ಹಾಕಿರುವ ಪರತ್ತಗಳೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಣಾರ್ಕಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖಚಿತ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಆದರಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ೨-೬ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಹಣ ತೀರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಲ ತೀರಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಈ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಒಂದು ವಾಸ್ತವಿಕವಾದಂಥ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಿಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರನೇ ಅರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದವರ ಮುಂದೆ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ಅವರು ಪುಷ್ಟಿಕರಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೈ. ಹೋರ್ಚಡೆ (ಹಣಹಾಸಿನ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು). - ನಾವು ಏನು ಒಂದು ಮೇಮೋರಾಂಡಪನ್ನು ಆರನೇ ಅರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದಕ್ಕತೆಯಿಂದ ಹಣ ಖಚಾಯಿತು ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ನಾವು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತತಕ್ಕಂಥ ವಾಸ್ತವಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಲ ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಲು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಹೊಸ ಸಾಲ ಎತ್ತುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ಪ್ರಗತಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ವಾಸ್ತವಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಆಯಿತು ಅದು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೇಮೋರಾಂಡಪನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾತ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

Sri H.D. DEVE GOWDA:-

I Want to hear you because you have rich experience in administration. In the past 25 years so far as development is

concerned it is not up to our expectations. That is our charge. What is your opinion?

Sri K. PUTTASWAMY:-

I have already stated that the progress achieved is not to our expectation and I was telling the House the reasons for shortfall in our expectations. I don't want to enter into any controversy with my hon. friend that the Finance Minister,

Sri M.Y. GHORPADE:-

That is precisely what I was suggesting, Let us not try to enter into any controversy over what has happened in the past.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂಡಾರು ಲಿಂಗಪ್ಪಿ:-

ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ಇದೇ ಜಾಣತನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಇನ್ನು ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಹಾಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನನಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಜೀದಾಯಕವ್ಯಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವಂತೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಸಭೆ ಪೂರಂಭವಾದ ಲಾಗಾಯಿತು ಇಷ್ಟಾತ್ಮಿನವರಗೂ ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:-

ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಆದಾಗಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ವಿಶೇಷವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:-

ಸತ್ಯಗ್ರಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಭೋಜನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಆಗುವುದು 2 ಗಂಟೆಗೆ ಆದರೆ ನಾವು ಚಡವಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಬಹುದು. ಅದನ್ನೇ ದೊಡ್ಡಾದು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಾಸ್ತವವಾಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಆವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ (ಹಾಸನ):-

ಸನಾತ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ 1973-74ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಯವ್ಯಯವನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತು ಕೆಲವು ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟುಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಯವ್ಯಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಅಯವ್ಯಯ ಕಾಮದೇನು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಂಥಾ ಅಯವ್ಯಯವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೊಗಳಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಭರ್ಚದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟುಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಯವ್ಯಯವನ್ನು ಕಾಮದೇನುವಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿರತಕ್ಕ ಚೆಚಿತ್ತ ಪನು ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಕೆಲವು ರೈತರು ಹಾಲು ಹೊಡೆದೇ ಇರತಕ್ಕ ಗೊಡ್ಡು ಹಸಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ಹಸಗಳಿಗೆ ಈ ಅಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದ್ದರೆ ಚಿನಾಗಿತ್ತು. ಈ ಅಯವ್ಯಯದಿಂದ ದೇಶದ ಅರ್ಥಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಬರತಕ್ಕಂಥಾ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಸಂಧಿಗ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಬಡ್ಡಿಟನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಚುನಾವಕೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಾಗ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ದಿವಸ ಅವರ ಆಶೋತ್ತರಗಳ ಈಡೇರಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಂತಹ ಬಡ್ಡಿಟನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜನ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 200- 300 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂಸಾರ ಇಂದು 500-600 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿ ಮಾಡಿದರೂ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇಷ್ಟೊತ್ತು ಜೀವನ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಒಂದಕ್ಕೆರಡರವ್ವಾಗಿ ಬೆಲೆಗಳು ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ಕಂಟೆಲೋಲಿಗೆ ತರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಅಳವಡಿಸಿಲ್ಲ. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತ್ತಿದೆ ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪದ್ಧತಿ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ್ವತ್ತಿ 300 ಹೊಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 137 ಹೊಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೇಗೇ ವಿಚಾರಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಉತ್ತರ್ವತ್ತಿ ಬಾರದೆ ಇರುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ವಿಚ್ಯು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ. ಈಗ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕೇಲಸರೂಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದವರಿನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪೃಷ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಇಪ್ಪಾತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಾಂಗಳ್ಳುದೇಶದ ವ್ಯವಹಾರವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಂಗಳ್ಳುದೇಶದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನತೆ ಒಂದೂಗೂಡಿ ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಕೂಗಿ ಬಾಂಗಳ್ಳು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಕೂಡ ಜನತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವ್ಯಾಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯವನ್ನು ಒಳಿಸುಕೊಂಡು ಆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜನತೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೇಲಸರೂಪಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾವ ಒಂದು ಅಡಚಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿಪರ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಅಡಚಣೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ಕೇಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಎಂದಿಗೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

9. ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನೆರೆಹಾವಲಿ ಕುರಿತು - 1973.*

630. Sri K. PUTTASWAMY (Chamundeswari)-.

Will the Minister for Revenue be pleased to state:

- the tanks in Mysore Taluk which breached in the year 1972 due to heavy rain;
- the extent of wet, dry and garden lands damaged and estimated loss on account of floods;
- the estimated loss of standing crop;
- whether any relief is given to those who suffered loss;
- If so, the nature of relief provided?

Sri N. HUTCHAMASTHY GOWDA (Minister for Revenue):-

(a)	1.	Devagahalli Tank
	2.	Rayanakere Tank
	3.	Hosakere Tank
	4.	Doddagowdanakatte
	5.	Maidanahalli Tank
	6.	Yennehole
(b)		Extent
		A--G
	Wet.	36-07
	Dry	83-29
	Garden	13-31
	Total	133-27
		Estimated Loss
		Rs.
		58,100
		37,150
		71,400
		1,66,650

- 131 acres Rs. 1,66,650
- Relief by way of cash grant has been sanctioned in 41 cases amounting to Rs. 16650;
- Vide clause (d)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯುಷಾಂಶುಮಿ :-

(ಅ) ಪ್ರತ್ಯೇಗಿ ಉತ್ತರವಾಗಿ 1 ಲಕ್ಷದ 66 ಸಾವಿರದ 650 ರೂಪಾಯಿ ಜಮೀನು ನಷ್ಟಹ್ಯಾಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರು ಅದರ ಮುಂದಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಗು ಕೂಡ ಏನು ಹೇಳಿದೆಯಂದರೆ ಹೈರ್ಯ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಅದಕ್ಕು 1ಲಕ್ಷದ 66 ಸಾವಿರದ 650 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿರು. ಈ ಎರಡಕ್ಕೂ ಕೋಯಿಸ್ತು ಸ್ವೀಕಾರ ಆಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ವಿನಾದರೂ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಣ್ಣಮಾಸ್ತಿಗೌಡ :-

ನಷ್ಟ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಕನ್ನಾಪ್ರಾವನ್ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಒದಲಾವಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಜಮೀನು ನಷ್ಟ, ಬೆಳೆ ನಷ್ಟ ಎರಡು ಒಟ್ಟಿಗೆ ನೇರಿಸಿ ಹಾಕಿಚಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಎಷ್ಟು ಎನ್ನಪಡನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯುಷಾಂಶುಮಿ :-

ಇದನ್ನು ಪರಿಹಾರ 16 ಸಾವಿರದ 550 ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆಯಂತು ಹೇಳುತ್ತಿರು? ಯಾವಾಗ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದಿರಿ: ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವೇನು?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಣ್ಣಮಾಸ್ತಿಗೌಡ:-

ಇಷ್ಟು ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗೌರವಮಂಟ್ ಆರ್ಕರ್ ಇದ. 1000 ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾದರೆ ಎಷ್ಟು 500 ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾದರೆ ಎಷ್ಟು: 200 ರೂಪಾಯಿ ಒಳಗೆ ನಷ್ಟವಾದರೆ ಆ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಏನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಗೌರವಮಂಟ್ ಆರ್ಕರ್ ಇದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆರ್ಕರ್ ಮಾಡಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯುಷಾಂಶುಮಿ:-

ಯಾವಾಗ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದಿರಿ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಣ್ಣಮಾಸ್ತಿಗೌಡ:-

ಮಂಜೂರು ಆದದ್ದು ನಷ್ಟವಾದ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ತಾರೀಖು ಇಲ್ಲ. ನಷ್ಟ ಆದ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರು ಆಗಿದೆ. ಮಂಜೂರು ಆದ ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಜಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಚಿಕ್ಕಮೊಳೆ ನಷ್ಟವಾದ ಸ್ವಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿ ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ 6 ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಹಣಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಣಾಮಿ:-

ವರ್ಣಗಳು ಸಹಿತ ಆದರೂ ಪರಿಹಾರ ದೋರೆಯದೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು? ಚಿಕ್ಕಹೊಳೆ ಪ್ರಕರಣ ಆದದ್ದು ಮೊನ್ಸೆ ತಾನೇ? ಚಿಕ್ಕಹೊಳೆ ಕಾರಣವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನು ಏನಾದರೂ ಕಾರಣ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಣ್ಣಮಾಸ್ತಿಗೌಡ:-

ಇನ್ನು ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾರಣ ಇದೆ. ಈಮು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರದೇಶದ ರ್ಯತರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಣಕ್ಕೆ ಮೀರದಂತೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರ ಮಿತಿಯೂ ಕೊಡ ಇದ್ದದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಯಿತು.

10. ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುರಿತು - 1973.*

ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಣೀತಿಸಿಸುತ್ತು ಕೆಲವು ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವೇಕ್ಷೇಪಣುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಘ್ರಾಂಥ ಮಾಡಿದಾಗ ಸ್ಥಲ್ ಗೊಣಿದರು. ಅವರು ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲತ್ತಪ್ರಾಗಬಾರದು. ನಾವು ಈ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿ, ಆಡಳಿತ ಉತ್ತಮವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕವರು ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಹೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಗೂ ಕೂಡ ಹಣಕಾಸಿನ ಭದ್ರತೆ ಇಲ್ಲ: ಈಗತನೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಶಾಮಣಿನವರು ಹೇಳಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಗರಸಭೆಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ತನ್ನ ಮೇಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರು ಪುರಸಭೆಗೆ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಗರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ವಾಸ್ತವಾಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ಉಂಟೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಪುರಸಭೆಗಳ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬುದು ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ನಾವು ಯಾರು ಈ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ದಿನಯೇಲ್ಲಿ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪುರಸಭೆಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ನಾಗರೀಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಹೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾಕಷ್ಟು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ, ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮತ್ತೆ ನಗರ ನಿರ್ಮಾಲೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹಣಿವನ್ನು ಅವರೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಏನು ತಾನೆ ಮಾಡಿಯಾರು? ಈ ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಬಹುಭಾಗ ಹಣಕಾಸು ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಆಕ್ಷಯಾನಿಂದ, ಈ ಆಕ್ಷಯಾನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆ ಬೇಡವೇ, ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಜಾಗ್ರತೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಯಾವುದೋ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಒಂದು ಕಂಡಬಾರ ಪದ್ಧತಿ, ಇದು ಜೀಟ್‌ಡೇಟ್‌ಡ್ರೋ ಟ್ರ್ಯಾಕ್‌ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಥಿಕ ತಜ್ಜರೂ ಕೂಡ ಈ ಸುಂಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಸ್ವಷ್ಟವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯವನ್ನು ಹೊಣ್ಣಿದ್ದರೆ. ಇರರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ

* ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕಲಾಪ ದಿನಾಂಕ: 29-3-1973

ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಅದನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಈ ಅಕ್ಷಯ್ಯ ದಸೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪಳು ಹೊಟೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ತಮ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಷಯ್ಯನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದೇ ಅದರೆ, ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಹೊಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಿಸಿದೆಂಥು ಆಧಿಕ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿ ಪರದಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಈ ಸುಂಕವನ್ನು ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟೇ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ವಿಜಾನೆಯ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೇ ಭಾರ ಬರಲಿ, ಈ ಸುಂಕವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಕ್ಷೇತ್ರ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೊಡುವಂತಹ ಕಾರಣ ಒಂದು. ಈ ವಿಳು ಹೊಟೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸುಂಕ, ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ತೆರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಪ್ಪತ್ತಿ: ಸುಂಕದ ಪ್ರಸೂತಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆವಿದೆ. ಸುಂಕ ಸರಿಯಾಗಿ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಬರತಕ್ಕ ತೆರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ದುಷ್ಣಿಧ್ವನಾದಂಥ ಕೆಲಸ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನನ್ನ ತಿಳಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾರ ಬಿಳು ಹೊಟೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ, ಸುವರ್ಣರು ನಾಲ್ಕು ಹೊಟೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ತೆರಿಗೆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಬಿಡ್ಡೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬಳಕೆದಾರರ ಮೇಲೆ ಆಕ್ಷಯ್ಯ ಬಿಡ್ಡೆಖೀಳುತ್ತದೆ. ಅದು ವಸೂಲಾಗುವಾಗ ಹೊಲ್ಲು ಅಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಡುವೆಡೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಡಿಸಿರೂ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿ ವಸೂಲಿವಾಡುತ್ತದೆ. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪಿಳು ಹೊಟೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವಸೂಲು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದು 30 ಹೊಟೆ ಜಂಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ; ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕಾಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ.ಆರ್. ಶಾಮಣಿ:-

ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಸ್ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀತೃಪತ್ನಿಮಿ:-

ಮಾನ್ಯ ಶಾಮಣಿವರು ನನ್ನನ್ನು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಬಲ್ಲವರು. ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಿದ್ದರೆ ಅವಗಳು ಅಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು, ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಜಾನೆಯಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ವಾದ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಪುರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಒಟ್ಟು ಬೊಕ್ಕಸದಿಂದ ಕೊಡಬಹುದು. ಭಾರ ಬೀಳಂತಹ ಬೇಕಾದಂತಹ ತೆರಿಗೆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಕ್ಷಯ್ಯ ಇರದು. ಈ ಅಕ್ಷಯ್ಯ ಸುಂಕದ ತೆರಿಗೆ ತೆಗೆದರೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೂ ವಾಹನಗಳು ಎಷ್ಟು ಕಡೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು, ನಿಂತು ಸುಂಕ ಹೊಟೆ ಹೊಗಬೇಕಾದರೆ

ಎಪ್ಪು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಸುಂಕ ರದ್ದುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇಮ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯು. ಮತ್ತೆ ಈ ಪುರಸಚಿಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋದರೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಾರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದುವರೀಗೂ ಕೂಡ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕೆ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಆದರೂ ನಾನು ಆಕ್ಷೇಪಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕಾಲ ಗತಿಸಿಹೋಗಿದೆ. ಕಷ್ಟ ವಿನಾದರೂ ಇರಬಹುದು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುರಸಚಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಮಾರೇಷನ್ ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಕಾನೂನನ್ನು ತಿಳಿಸು ಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಟ್ಟಣಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಾರೇಷನ್ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆವಶ್ಯಕಿಸಿದೆ. ಕಾನೂನು ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಕಾರ್ಮಾರೇಷನ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಲಾಯಕ್ಯ ಆಗುತ್ತದೆ ಆವಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಅನ್ವಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾಧ್ಯ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಮಾರೇಷನ್ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯ. ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಧಾರವಾಡ ಕಾರ್ಮಾರೇಷನ್‌ಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಯಾವುದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಶ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಮತ್ತೆ ಸ್ಥಮನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಗಳು ಆಗತ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕರು ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಮೈಸೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ 1904ರಿಂದ ಇದೆ, ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ 70 ಪಟ್ಟಣಗಳ ಕಾಲ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಮೈಸೂರು ನಗರ ಸುಂದರವಾದಂತಹ ಪಟ್ಟಣ ಆಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ಮೈಸೂರು ನಗರ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮೊದಲಿರಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪಡೆಯಿರಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕೀರ್ತಿ ಒಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಲ್ಲತೆಕ್ಕೆದ್ದು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ನಗರಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಮೈಸೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಸಂಕೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇತರಕಡೆಗಳಲ್ಲಾ ಆಗಲು ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತಹ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನು ಆಗುವುದು ಆಗತ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಂಗಳೂರು ಬೆಳವಿರತಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣ. ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಕಾಲದ ಬಂದರು ಆಗತ್ಯದೆ, ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಹಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇಂಥ ನಗರಕ್ಕೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಖ್ಯ-ಧಾರವಾಡ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಆದರಂತಹ ಅನೇಕ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ತರುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ತಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಾಗೆ ಬಂಗಳೂರು ನಗರ ಸಮಿತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನು ಎಂದರೆ ಸೋಳಿ, ನೀರು ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಲ್ಲದೆ ಕೊಳಚಿ ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕದು. ಇದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ದಲ್ಲಿ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಾರಂಭಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇದ್ದಂಥ ಪುರಸಚೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಕೊಳಚಿ ಪ್ರದೇಶ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ಯ ಬಂದ ನಂತರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಂತಹ ಜನರು ಯಾವುದೋ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದು ಕೊಳಚಿ ಪ್ರದೇಶ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಕೊಳಚಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಲನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಕಾನೂನು ಆಗತ್ತೆ. 1958ರಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಅಡಚಣೆಗಳು ಬಂದವು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಸುತ್ತಿರು ಕೋಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವರ್ಮಾ ಕೀರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಭೀಯ ಮುಂದೆ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಅದಮ್ಮೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಕಾನೂನು ತಂದು ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೊರತೆ ಎಂದರೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ಮಾಡತ್ತೇವೆಯೇ ವಿನಿಃ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ನಿರ್ಧಾರವಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅದು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದು ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡೇ. ಈಗ ಬಂಗಳೂರು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೂರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವೆ. ಬಂದು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳ, ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮೋರೇಜನ್ ಹಾಗೂ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಅಥಾರಿಟಿ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಅಥಾರಿಟಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇವೇತ್ತಿನವರೆಗೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದಂತಹ ಲೀಗಲ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಕಂಟ್ರಿ ಮತ್ತು ಟೋನ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಅಕ್ಷ್ಯು ಈಗ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಂದು ಡ್ರೂಪ್ಸ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಆಗುವುದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇಮಿಸಿದಂತಹ ದಿವಾನ್ ಮಾಧವರಾವ್ ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಕವಾದಂತಹ ಮೆಕ್ಕೊಲ್ಲಾರ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರಚಿ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್, ಜೀಟ್‌ಲೇ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ಲಾನ್ ಈಗ ಸಭೆ ಅಂಗಿಕರಿಸಿತು. ಆ ಜೀಟ್‌ಲೇ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ಲಾನ್ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಕ್ಷ್ಯೇಪಣಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅಭ್ಯರು ಅದಂಥ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಅದುವರೆಗೂ ಮಾಡಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಷ್ಯೇಪಣಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಭ್ಯರು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಇದುವರೆಗೆ ಒಟ್ಟಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಅಥಾರಿಟಿ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆ ಏನು ಎಂದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಅವರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೆಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದಮ್ಮೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಈ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಭ್ಯರು ಅದಂತಹ ಹುಕುಂ

ಹೊರಡಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಡೆಟ್ರೋ ಲೇ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಪ್ಲಾನ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆಬ್ಯಾಸು ಅರ್ಥಾತ್ ಹೊರಡಿಸಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಗರ ಸಭೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಯಾವ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನಾದರೂ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿದ್ದಿರಾ? ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ನಗರಸಭೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದೇನಾದರೂ ದೂರುಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದವೇ? ಇದರಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಆರ್ಥರು ಮಾಡಿದರೇ? ಇದರ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತೀ? ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾನೂನುಗಳು ಇವೆ, ಕಾಸ್ಟ್ರಿ ಚೌನ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಆಕ್ಸ್, ಸಿಟಿ ಇಂಪ್ರೋಪ್ ಮೆಂಟ್ ಆಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಕ್ಸ್, ಈ ಮೂರು ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಮಿಷನ್‌ಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಓವರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಗ್ರಾಂಟ್ ಆಗುವಂತೆ ಇವೆ, ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಓವರ್ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಗ್ರಾಂಟ್ ಪ್ರಾಮಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೂರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇರಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಆಧಾರಿಟಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಬೇಕು: ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನಗರಗಳಾಸ್ತ ಯಾವ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಅವರು ತೀಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಗರಸಭೆ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಯೋಗಬೇಕಾದುದು ಅವರ ಕೆಲಸ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬೋಡುಗಳಿವೆ. ಇವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ; ಈ ಮೂರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಇರಬೇಕಾದುನು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಈ ಮೂರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಶಾಮಣಿಪವರು ಇಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾಪ ಮಾಡಿದರು, ಅವರು ಹೇಳುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ನಾನು ಒಬ್ಬತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಪುರಸಭೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಸರಕಾರಕ್ಕಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಸಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಸರಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು 9-10 ಪುರಸಭೆಗಳನ್ನು ಅವು ಮಾಡುವ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ವಿಮುಖಿವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಮುನ್ಸೆಂಟ್‌ರಿಕೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಅಗಲಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಅದನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಲು 9-10 ಪುರಸಭೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಸುಮಾರು ತೊಂಬತ್ತುಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟು ಪುರಸಭೆಗಳು ಸರಕಾರದ ವರದಲ್ಲಿವೆ, ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅದ್ವಿನಿಸ್ಯೇಟರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅದು ಸರಕಾರದ ವರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಅವರ ಕಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಇನ್ನು ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿದೆ ಇರುವ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತು ಇದ್ದ ಪ್ರರಸಭೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಒಹುತ: ಅದನ್ನು ಜಾಗ್ರತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ ಬುನಾವಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರಬಂತು; ಅದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೇಳಿದುವ ಪ್ರತಿತ್ವ ಹೇಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಿತಿಯಾದ ತಿಂಬಿಮಾನ ಬರುವಾತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ತಿವರೇ ಹೇಳಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರರಸಭೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಾಗುವುದಲ್ಲಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲಿಯವರಗೆ ಬುನಾವಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಈ ರಿತಿ ಹೇಳುವಾಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರರಸಭೆಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಪ್ರರಸಭೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ಉಬ್ಬ ಮಾಡಿ ನಾಮ ಇಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಡೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಬುನಾವಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಆರ್ಥಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರರಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಬುನಾವಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು 1971 ಸೆನ್ಟ್-ಸೆನ್ಟ್ ಎಂದರೆ ಜನಗಣತಿ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾದ್ಯ ಯಾಗಾಗೆ ಡಿವಿಜನಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಂಗಡಣಯಾಗಿರಲ್ಲಿ ಏಂದು. ಈ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. 1971ನೇ ಜನಗಣತಿ ಪಾಠಾರ ಏಂದರೆ 1972ನೇ

ಇಸವಿ ಮೇರೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಲೈಪ್ಸಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆ ಇದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಅಂತ ಅಂತಗಳ ವಿವರಗಳೂ ಬಂದಿವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಾನು ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ವಿಶ್ವಿಲ್ ತಿಂಗಳನಲ್ಲಿ ಅಂತಗಳ ವಿವರಗಳೂ ಬಂದಿವೆ. ಅಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ನೇರ್ಕೆರ್ರಿಯಾರ್ನಲ್ಲಿ: ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ಎಲ್ಲ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕೆಮಿಷನರ್ ರವರಿಗೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗನ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. 1971ರ ಜನಗಣತಿಯಂತೆ ಘುನರ್ ಚಿಂಗಡಣಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಣಿರುವಾಗ ಈ ಏಳು ತಿಂಗಳನಲ್ಲಿ ಕೆಲಕ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಎಲ್ಲಿ ಕೈ ತಟ್ಟಿದ್ದಿರಿ, ನಿಮ್ಮ ನೇರ್ಕೆರ್ರಿಯಾರ್ ರವರು ಹೊಟ್ಟಿರುವ ಆದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ದೆಷ್ಟುಕೆ ಕೆಮಿಷನರ್ಗಳಾಗೆ ಹೊಟ್ಟಿರುವ ಆದೇಶದಂತೆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆಗದೆ ಇರುವ ಪುರಸ್ಚಿಗಳಿಗೆ ಹೋಸ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಗ್ನಿತ್ವರಲ್ಲವೇ? ಇದನ್ನು ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ನಾವು ಪ್ರಪಂಚಭೂತದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇರಕ್ಕೆ ಜನ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಇರುವ ಅವಧಿ ಮಾರ್ಪಣದೆ ಅಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅನಿವಾರ್ಯ ದಿಂದ ಚುನಾವಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಹೋದರೆ ಕಾನೂನನ್ನು ವಿಸರ್ಜಣೆ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾದುದು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸುಮನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಮುಂದೆ ಯಾವ ಯಾವ ಪುರಸ್ಚಿಗಳನ್ನು ವರ್ತಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಡಿನಿಸ್ತೇಟರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಿರಿ? ನನಗಿರತಕ್ಕ ಅನುಭವ ಪುರಸ್ಚಿಯ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಇಂತಹ ಅನಾನುಕೂಲಗಳಿಂದಾಗಿ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟೇ ಕೇಡು ಕೆಟ್ಟರೂ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಆಡಳಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಡಳಿತಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲು. ಅದರ ಅನುಭವ 1971ನೇ ಇವಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ಕಂಡ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಹಾಕಿದರು ಎನ್ನುವಂತಾಗಬಾರದು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಮಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಹೇಗೋ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಹೇಗಾದರೂ ನಡೆದುಕೊಂಡ ಹೋಗಲಿ ಎಂದಾಗಬಾರದು. ಅಲ್ಲಿಯ ಕೂಗು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಮ್ಯಾನ್‌ಮೋಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊಳೆ ಹರಿದ ಹಾಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳುವವರಿಲ್ಲ, ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ; ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಮೋಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರತಕ್ಕ ನನಗೆ, ಆ ಪುರಸ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದವರಿಗೆ, ಕೆಲವು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕಲಸ ಮಾಡಿರುವವನಿಗೆ ಆ ನಗರದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಸಕ್ತಿ ವಟಿಸುತ್ತಿರತಕ್ಕ ನನಗೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮೋಡಿ ನಾಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವಂತಹ ಅಭಿಮುಕ್ತಾರ, ಇದನ್ನು ನಾನು ಶಾಳೀಯ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದೂ ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಆಡಳಿತ ಬಹಳ ಯಾವಿನಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ, ಮಾದರಿಯಾಗಿ

ನಡೆದಿದೆ. ಆಂಥ ಪುರಸಭೆಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡವೇಲೆ ಸುಂದರವಾದ ನಗರದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇರತಕ್ಕ ನಗರದಲ್ಲಿ, ಅದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ನೇರವಾದ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ, ಅದಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತ್ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವಂತೆ, ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು, ಹೈತ್ಯಾಹವನನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಂದು ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪುರಸಭೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ನಾಕು.

ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ವಿಚಾರ ಕೂಡ ಇದೆ. ಹೋಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಂತಿ ನಗರಗಳಿನಲ್ಲಿನ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಯಾವತ್ತೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಹೋಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ನನ್ನ ಅಧಿನದಿತ್ಯಾಲ್ಲಿ. ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಖಾಮ್ಯಾಲ್ವಿಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸಭೆ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವಂತೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಈಗ ಈ ಹೋಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ನಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು ತವ್ವಿ, ನಮಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವರದಿ ಸರಿಯಾದುವುದಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಬಹುಶ: ನನ್ನಷ್ಟು ಸಂತೋಷಪಡುವರರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೋಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ನಲ್ಲಿ 13 ಜನ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೇಮಕ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು. 13 ಜನರಲ್ಲಿ 5 ಜನ ಆಧಿಕಾರಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಹೋಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಕ್ರೋ ಪ್ರಕಾರ ಎಂಟು ಜನ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದ ಹೊರತು ಅದು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೋಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಅದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡ ಮನ ಹೊಂದಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಸೆ ಇದೆ. ಸರ್ವಾಜ್ಞ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಬೆಂಜಿನೀಯ ಮನರೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕಾತುರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತೇವೇ ಆದರಲ್ಲಿ ಹತನೇ ಬಂದು ಭಾಗ ಜನೋಪಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗಮನಕೊಟ್ಟರೆ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಆಸೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ಹೋಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಜರಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಅದು ಇನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಖಾಸಗಿ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಖಾಸಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾತುರವಾಗಿದೆ. ಪಕೆ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು, ಅವರು ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೇ? ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಯಾವತ್ತು ಕೊಟ್ಟರೋ ಆ ಹೇಳುತ್ತೇ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಬದಲು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ

ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಪ್ ಪೋರ್ ಪ್ಲಾನೀಗ್, ಬೀಎ ಇಂಡಿನಿಯರ್ ಸಿ.ಆಂಡ್ ಬಿ., ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಪ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿನ್, ಮೂರು ಜನ ರಾಜೇನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಾಭವ್ಯದ್ವಿ ಮಂದಲೀಯ ಆಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಲೇಬರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಸಫೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. 13 ಜನ ಸದಸ್ಯರುವ ಕಡೆ ಇವರು ಬಹು ಜನ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ 8 ಜನ ಉಳಿದರು. ಒಬ್ಬರು ಶಾಸ್ತಿಗಿ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜೇನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 7 ಜನ ಅಯಿತು. ಎಂದರೆ ಆ ಸಂಸ್ಥೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಆ ಸಂಸ್ಥೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾವೇ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಕ್ರೋನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಡಿಸ್ಕೋಲ್ಜಿನ್ನು ಆಪ್ ದಿ ಬೋರ್ಡ್ ಸಹ ಮಾಡಬಹುದು. ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೆಟಲಾಂಡ ಕಾರಣಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೂಪರ್ ಸೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಸೂಪರ್ ಸೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕಾನೂನಿದೆ, ರೂಲ್ಸ್ ಇದೆ, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊದಲನೆಯಾದಾಗಿ ರೂಲ್ಸ್ ಮೇಕಿಂಗ್ ಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೂಪರ್ ಸೀಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅಂಥ ರೂಲ್ಸ್, ಬಿನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿರುವ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನಾದರೂ ರೂಲ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಇರಬಹುದು. ರೂಲ್ಸ್ ಫಾರ್ಮ ಸೂಪರ್ ಸೇಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆಕ್ಸ್ ಮಾಡುವಾಗ ಎವ್ವು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ರೂಲ್ಸ್ ಮೇಕಿಂಗ್‌ಪರ್‌ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರೆ ಒಂದು ರೂಲ್ಸ್ ಸಹ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆನಿವಾರ್ಯ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸೂಪರ್ ಸೀಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹೊದಲೂ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ರೂಲ್ಸ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಸೂಪರ್ ಸೀಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕಾರಣವೇನಿದೆ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಿಂದು ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತೆ ಶಾಸ್ತಿಗಿ ಸದಸ್ಯರು ಸಂಖ್ಯೆಯಾದವರು ಎಂಬು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಸೂಪರ್ ಸೀಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗಮನವಾದ ತಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸೂಪರ್ ಸೀಡ್ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರಕ್ಕ ಸೂಪರ್ ಸೇಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ನೋಡಿದರೆ ಮೀರಿದಿಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಕೆಳವಿಕೊಂಡಂತೆ, ಮರ ಕಡಿದು ಮೇಲೆ ಕೆಡವಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಸೂಪರ್ ಸೀಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಅದರೆ ಬಳಸಬೇಕಾದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಬಳಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ವಾಲ್ಪ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದ್ವಿಷಯಿಂದ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೇಗೋ ಏನೋ ನೋಟೀಸ್ ಕಾಡಿ ಕ್ಯಾಗ್ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದರ ಮೂಲ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇದು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರ ಕ್ಷಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಪಡೆದಿದ್ದಲ್ಲ.

ಇದೇನು ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿನಾಯಿ ಉದುರಿಸಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತಪೆಯೇ?

5 per cent of the houses should be allotted to the nomadic, semi-nomadic and denotified tribes.

ಇದರಲ್ಲಿ ಎವ್ವು ಜನ ತಮ್ಮ ಜಾತಿ, ಕುಲ ಗೋತ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಅವರ ಜಾತಿ ಪಂಗಡಗಳನ್ನೇ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ‘ಹಿಂಡೂ’ ಇಲ್ಲವೇ ‘ಮುಸ್ಲಿಂ’ ಎಂದು ಬರಿಯುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ಯೋ ಅದು ಈಗ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂತು. ನಿಮ್ಮ ಲಾ ಏನಿದೆ? ಮತ್ತು ಯಾವ ಕಾನೂನಿನೊಳಗೆ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಿರಿ? ಕಾನೂನು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇರುವಾಗ ನಾವು ‘ಇಂಡಿಯನ್ಸ್’ ಎಂದು ಬರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಿಂದು ಎಂದೂ ಹೊಡ ಬರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾತಿ ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಷ್ಟಿಸುವುದು? 7 per cent for minorities such as Muslims. Jains and Christians. ಇದು ಸಾಕಷ್ಟು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿಮಾಡಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಇರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅನೂಜ್ಞತ ಮಾಡಲು ಯಾವ ಮೊಸ ನೀತಿಯನ್ನು ಅಲಾಟ್ ಮಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅಸುಸಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀಲಿ?

Sri. B. BASAVALINGAPPA:-

Sri I am glad Sri Puttaswamy has raised this issue. It is one thing to preach and another thing to practice. We have been practising the caste system without mentioning it all these days though we openly say we do not observe the caste system. All these 25 years after independence we have seen the working of the administration but the question is, how we have practised it and how we have reacted to it we are wedded to eradicate this caste system in the country but the question is whether we have taken any steps to distribute justice.

ಇದರಲ್ಲಿ ನೋಟಿಷ್ಟೇ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಷೈಕ್ಷಿಕ್ಯಾಲ್ಯೂಲಿ ಕ್ಷಾಸ್‌ಪರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರರಿಗೆ ಸರ್ವಿಫಿಕೆಂಟಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ನಮ್ಮುದ್ದು ಬೆಂದುರು ಎಂದು ಬರೆದು ಹೊಡಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಸೊಲ್ಲಿರು ಎಂದು ಬರೆದುಹೊಡಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಡೀನೋಟಿಷ್ಟ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಎಂದು ಇರುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನೂ ಏಕೆ ನೇರಿಸಬಾರದು? ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಚುರುಪಂಟೋಗವಾಗುತ್ತದೆ? ಶೇಕಡಾ ಪದರಷ್ಟು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡಾಗುತ್ತೀರಿ? ಇದರ ವಿರಳಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಷೈಕ್ಷಿಕ್ಯಾಲ್ಯೂಲಿ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್, ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಎಂದು ಇರುವಂತೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮೈನಾರಿಟಿ ಪಂಗಡಗಳಿವೆ, ಇವರು ಶೇಕಡ ವಿಭಾಗಿ ಇರಬಹುದು. ಇವರಲ್ಲಿ ಜ್ಯಾನರು, ಕ್ರಿಷ್ಟಿಯನ್ಸರು ಹಾಗೂ ಇತರ ಮೈನಾರಿಟಿ ಪಂಗಡಗಳವರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು

ಏನಾಗಿನಿಂದೊದರೆಕೇಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಮುಸ್ಲಿಂಗ್ ಪಾಗ್ಲೋ ಶ್ರೀಯನ್‌ಗಳು ಎನ್ನುವವರಿಗೆ ಇಂಜಾವಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುವಾಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮನೆಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿರೆ? For example, take the Mulims, the Christians, the Parsees and other minorities. Have we given them? How many are given? we have constructed thousands of houses but how many of them are allotted to the Muslims, to the Scheduled Castes and to those who have been pushed to the wall? Taking into consideration all these things which we have done for the last 25 years, I have issued orders fixing priority. what is wrong in doing so?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸೃಜನಾಮಿ:-

ಈವು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಒಣಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡ್ಡಿರಿ ಎಂಬು ಒಂದು ಉದ್ದೇಹಿಂದ ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ನಾನಿಂತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರು. ಇದುವರಗೆ ತಂಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಪುಣಿಗಳು ಬಿಸಿದೆ, ಅವರು ಸ್ವಾ ಮುಸ್ಲಿಮುರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿರಿ, ಶ್ರೀಯಸ್ತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿರಿ, ಇತರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಂಗಡಗಳವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ಥಳೀಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಡಾಟಾ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದೀರಿ.

Sri B. BASAVALINGAPPA:-

Please put a question and I will answer.?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸೃಜನಾಮಿ:-

ಈ ಒಂದು ಮೈಸೂರಿಟಿ ಕೋರ್ಟುಗಳಾದ ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಶ್ರೀಯನ್‌ರು, ಜ್ಯೋತಿ ಮುಂತಾದ ಪಂಗಡಗಳವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಿರುವ ರಿಜರ್ವೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ನೀವು ಕೊಡುತ್ತಿರ್ದೀರುತ್ತಿರುತ್ತಿರೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕಾರ್ನಾಡು ಅರ್ಮಸ್ಟ್ರೋ:-

ಈಗ ನಾವು ಯಾವುದೇ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೇರಿ, ಶೋಭಾಯುತರ ಕೇರಿ, ಮಂಡಿರಮರ ಕೇರಿ, ಶ್ರೀಯನ್‌ನ ಕೇರಿ ಎಂಬುದನಿಗೆ ಇರುತ್ತಿದೆ. ಇಡೆ ಸುತ್ತಿ ಮಾರ್ಗವೆಕ್ಕಾದೆ ಸಾವಭಾಗ ಮೇಲುತ್ತಿರುವಾಗಾ, ಮತ್ತು ಅ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ವಿಷ್ಟಮಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವಾಕ್ಯಾದಃ ಎಲ್ಲ ಜಾಲಿಯವರು ಒಂದೇ ಕಡ ನಾನು ಮಾಡುವ ಚ್ಯಾಟ್‌ಯೂಳ್ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಾನು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ರೂಪದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇರಬೇಕೆಂದು ಪೂರ್ವ ಪ್ರಳ್ಯಾಸ್ಯಾಖಂತುವರು ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯಾದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸೃಜನಾಮಿ:-

ಈ ಕೇರಿ, ಈ ಕೇರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸೆರಿದ್ದು, ಈಗ ಏಷ್ಟು ಕಡಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಱಡಾಡಿಗೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಕೇರಿಗೇನ್ನು ಇರು. ಈ ಬಿಜಾಪುರಗಳಿಗೆ

ಅರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗೆಸಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಅರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ಪಮಾಗಿರುವವರು ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಲ್ಯೂರ್ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕೇರಿ. ಈ ಕೇರಿ ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಈಗ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಣಿ.-

ಒಬ್ಬ ಲಿಂಗಾಯಿತ ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆವರ ಜಾತಿಯವರಿರುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಡುತ್ತಾನೆ. ಇಂದು ಸಹ ಈ ಒಂದು ವಾಸ್ತವಿಕವಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಿಟ್ಟ್‌ನ್ಯಾಂಡ್.-

ಆದು ಹಳೆಯ ಉಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಈ ದಿನ ಹೊಸ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಹಮೀದ್ ಓ.-

ಮುಕ್ಕಿಮ್ಮೆ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಟ್ಟಿಮ್ಮೆ ತಷ್ಟು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಿಟ್ಟ್‌ನ್ಯಾಂಡ್.-

ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡೆನಲ್ಲಿ ಈ ಜನಾಂಗದ ಹಿತ ಕಾಪಾಡಲು 4 ಜನ ಮುಕ್ಕಿಮ್ಮೆರನ್ನು, 4 ಜನ ಕ್ರಿಯರನ್ನು ಹಾಕಲಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಜಾತಿವಾರು ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಪಾಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾಕ್‌ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರೀ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಿರೀ. ಅರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಯಾ ವರ್ಗಗಳವರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಆಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜಾತಿ, ಗುಂಪು, ಪಂಗಡ, ಮತ್ತೆ ಮೇಲೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಸಿಂಧುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಇದನ್ನು ಪ್ರನರ್ಹ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ.-

ಹರಿಜನರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರಬೇಕು, ಬೇರೆಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ?

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ವೃತ್ತಿಗ್ರಾಮ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಿಲ್ಲಾಸುತ್ತಾಳ್ ನಾರೂಯೇಣ್ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದ್ದೀ ಒಂದು ವಿಧಿರವಣಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಿಕ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತೀರಿಗಳನ್ನು ಸೂತ್ರಣೆ ಮಾಡಿ ಅಭಿ ಬಂದೊಂದು ಜಾತಿಯ ಜನರು ಇರಬೇಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವಷಟ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಬಾಧಕೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಸ್ಯರ ಕ್ಷಯದ ಮೇಲೆ ಅವಧಿ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಕಿರೀತಿ; ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ವಾತ್ಮಸ್ವಾ ಮನುಸ್ಯರ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಜಾತಿಯವರು ಹಂತೇ ಪರಾಪ್ರಕ್ರಿಯಾಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ನಿಖಾರದಲ್ಲಿ ಪಾನ್ಯ ಸರಸ್ಯರು ಎಂಬು ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಕಂತಹ್ಯತ್ವ ಕೂಡ ಹಿಂದುಳಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಮೊಂದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥಲಿಗ ಸಸ್ಯ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವನ ಇನ್ನು ತೀವೆಂಬಲ್ಲಿ, ಇಸ್ತೆತಿಗೂ ನಂತರ ನಾನು ಕೂರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನಾಮಿಕರ ಮತ್ತು ಕೆಳದಿಂದ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಮೇಲೆ ಕುಲಿತುಕೊಂಡು ಮೇಂಡ್‌ಬೈ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೆಳದಿಂದ ಇಸ್ತೆತಿಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೆಳದಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ನಾನಲ್ಲಿ, ಅದರೆ ಇಂತಹ ನಾನು ಮಾಡುವುದು ಶಿಖಿಸುತ್ತು. ಇಲ್ಲ, ಬ್ರಹ್ಮಚಿರಾ ರ್ಯಾಚ್ ನೇಲ್ರೋ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

"recovering the cash without postponing, by hile purchase,
by allotting to scheduled castes, by sanctioning corner
buildings by selling to middle income group"

ವಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ? ಇಂಧ್ಯಾರವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹರಾಬು ಮೂಲಕ ಪಿತರನೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಬಂದುಭ ಹಾರ್ಡೆನ್ಸು ರೇತೆ ಕಡೆ ಮತ್ತೆ ಇನ್ ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇಂದು ನಾವು ಹೋಸಿಂಗ್ ಬೆಲೆಸ್‌ರನ್ನು ಅವರಾ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದಿದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯಮ ಪಗಡ ಜಾರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹರಾಬು ಮೂಲಕ ಪಿತರನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಿಂದರೆ ತಿವಿನೇನೂ ಶ್ರೀಮಂತ ಪಗರವಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಬ್ಜಿಕ್ಸ್‌ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಇರುವುಬಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಹಿಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಬೊಳ್ಳುವುದೂ ನವ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಂತರಾರಲ್ಲಿ ಇವರುಗಳಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹರಾಬು ಮೂಲಕ ಪಿತರನೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಬಂದೆಂದ ಪ್ರಜಾಪಿತ ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಪುಡಿಕ್ ಹೋಗಬೇಡಿ. ವಲ್ಲರಬಲ್ ಸ್ಕ್ರೂಗೆ ಈ ಮೂಲಕ ಸಬ್ಜಿಡ್‌ಎಂಬ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಸಬ್ಜಿಡ್‌ಎಂಬ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪಿಣಣನೆ. ಇದೆ ಅದ್ದರಿಂದ ಮಾಡಿಯಿಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಈ ವಿಧಿರವಣಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೂಲಂಕವವಾಗಿ ಪ್ರಿಲೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಹೋಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಒಳೆಯದಿದ್ದರೆ ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ; ಒಳೆಯದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ.

11. ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕ ಕುರಿತ ಚಹೆ 1975-76.*

ఇంకా లక్ష్మీకుర్చే, 1975-76లో నాలిన ఆయవ్యాయ వ్యక్తిగతిస్తున్నాడను కీర్తన దూరుగా తెలుగు భాషలో ప్రచురించాడనే.

న్నాయిచూగి సల్లుబీళెడ శేరెపు డొరిచెయడే ఇరలు యాస్తుదారచు డాట్లుక్కే ఒకాగినిచూచేయే? ఇదరించాగి నమ్మి ఇరకారదచుపే నేరెడస్మీ చిట్టుడిక్కినిచ్చేయేమీ ఎస్తువుచుచ్చన్న రాశు లాగో సేపు ఎల్లరూ వరితీలసే కూడాస్మీచు తత్త్వాన్నికోచు అల్లి దేఖుతేనే.

ఉద్దుక్కరే, తమగో గేతుల్నిడే, ఇదసే వంశాశిన అంయోగిపోవచు కేటట్ట తీవ్రికా
ప్రకార ఫమ్ముదాయక్కే ఆశ్చర్యమాగిదే చుప్పు ఒకళలే తెలుగుప్పులు అగినే ఎండు ఆ
ఘాసిన శర్మస్తురు లాగిలే పమ్ము ఆడాల క్షేత్రప్పులు అగినే ఎండు ఆ
అలింక ఆగ్గాడు నీవ అపెరు ఆగ్గార్చు ఈధ్వేశపువమాగి పుండిగల్కొల్పు
సుపు లిపిక్కు పొడియ్యున్నా ఆచెరంలే పమ్ము దాయక్కే క్షేత్రాను చేపాయినే ఆమ్మాపెరింగ
స్క్రీల్ ఇంద శాఖామండింగ తొండరెగుకొంచ్చు. ఎదసే తింపుతుంది. అంయోగిపోవ
సమగే ఫుషార్చు (25) కేంకిసుమ్మ బంచిన. అపరింట సమ్ము ఆడాలేదు అంయోగిగ
అడ్డి తండుకులాయ్యు కూర్కా కేంందగేగణ ఆచ్చార్. ఐండ తింపుతుండి అంయోగా
సంకులచుచు ఛమ్ము అస్సుల్లు అల్లుట్ట పుర రికుముల్లు కుప్పుల్లు గాములు కుములు,
ఉచును పాపు పిల్లల్లు చూచియ్యుట్టు అస్సు బచ్చల్లు అపెరు ఎండు బంచికూర్కా
కుమోగోగుల్లు భాజుగోళ అడకుపెల్లి పురికపడు కూగు కొడ్డు అండుకుమ్ము అసుపు
ఇచ్చుపెంచు కూగు కూగు దేండ్రు సరుకుపాపుల్లు ప్రొకాస్టో కుర్కుస్తుల్లు
తెల్ముపుచు అస్సుకుపుచు బిపుల్ కుపుసుకుపుచు కుపులు కుపుపుచు కుపులు.
కు కుపు పెంచుచున అంయోగార్చు ఆచు మాడు కుపుపుపుపుపుపుపుపుపుపుపుపుపుపుపు
సంపుకుపుపుపుపు, దేంచించ స్కులు సెలుపెల్లి పుపు జుపుపుపు. కుపు సుపు
ఇంచు కుపుపు ఉడచేసు ఏపు కుపు ఆచు కుపు కుపుపుపుపుపుపుపుపుపుపుపు
సరుకుపుపుపు కేసిరిపుపుకుపు అపెర ఆచు, కుర్కుపు. ఇచ్చు కుపుతు క్షేత్ర
తెలుగుసంచారుల్లు అమ్మాపుల్లు. ఇదు సమ్ము నామ్మ. ఆచునే పుపుపుపుపు కుపులు
బంటిపుప కుపుపుల సుపుపు (510 కేటటి లుప్పు ఉపురు), సంపుసుపు సుపులు
సుపుపు సంపుపు కీగుల్లు. ఇంకు ఎండు చుపుపు హేసుల్లు, సుపు కుపుపు
కుపుపుపు ఇండు సమ్ము పుపు, ఆచుపు కాపుపుపుపుపుపుపుపుపుపుపుపుపుపు
ఇతిర లుల్లు కుపుగుగుగు ఆపు
పెంచుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు
పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు
పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు పుపుపు

ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಷತ್ತು ಸೇರಿದಾಗ ಇದನ್ನು ನಿರ್ದಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಯಾವ ತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಯಾವ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯಕೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೇರವು ಹೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಿರ್ದಾರವಾಗಿಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಆ ಕಡೆಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನವನ್ನು ಸೇಕೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಆಶೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಷತ್ತು ಸೇರಿ ಆ ವಿವರವನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆಶೇ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಆನೇಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೇರವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಣರಾಜ್ಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇಗೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಂತ ವಿದ್ಯುತ್ತಕ್ಕ ಕೊರತೆ ನಮನ್ನು ಕಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕುಂಟಿವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಅಡಚಣೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಗಮನವನ್ನು ಸೇಳೆಯತಕ್ಕದ್ದು ವಿದ್ಯುತ್ತಕ್ಕ ಅಭಾವ. ವಿದ್ಯುತ್ತಕ್ಕ ತಯಾರಾಗುವುದು ಯಾವ ಯಾವ ಮೂಲದಿಂದ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮೂಲದಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ತಕ್ಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿವಲವಾದಂತಹ ಆವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ವಿವರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಆಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ದಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಕುಂಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಪರಿಷ್ಠರು. ನಮಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮೂಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದ್ದುತೆ ಹೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮ ಲೋಕ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕಿದೆ, ಅಥವಾ ಅನು ಶತ್ರೀಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯುತ್ತಕ್ಕ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಖಚಿತ ವೆಚ್ಚ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೇರವು ಹೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಿಲಾರದು. ಇತ್ತೊತ್ತು ಆಹಾರಾಭಾವದಿಂದ ಹೊರದೇಶಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ತರಿಸುವಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪದೇ ಪದೇ ಒದಗಿಸಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರಾಭಾವ ವಿಷಯ ನಮಗೆಲ್ಲಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮಗೆ ಕೃಷ್ಣ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ನಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಬಹುಶ: ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಕೃಷ್ಣ ನದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿನ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಷ್ಠಂದೇಹದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಅಂದ್ರ, ಮದುರ್ಬಾ, ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಕನಾಟಕ ಈ ನಾಲ್ಕು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಇಡೀಪ್ರಾದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆಸೇಕ ಬೇರೆ ಬೇಕಾಗೇನನ್ನು ಕೊಡೆ ಡೆಂಬೆಯಬಹುದು, ಹೆಚ್ಚಿ ಎಷ್ಟು ಬೀಸ. ಇಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೇಕೆಂಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉತ್ತರನ್ನವನ್ನು ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಇಡು ಎಲ್ಲಿಗೂ, ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮಗೆ ಆತಂಕ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಹಣಕಾಸಿನ ಅಭಾವ.

ಅದಕ್ಕೂ ಕ್ರಾಸ್ಟ್ ಸಮಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಉಪಯೋಗ ಕೇಂದ್ರ ಅರಜಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಎನ್ನುವಾದನ್ನು ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಿದ್ದುರೂ ಕಾಲ ವಾಸ್ತವ ಸಾಯಕವು ಏ ಕಡೆ ಗಮನ ಕಡೆಗಳಿಲ್ಲ ಪಕ್ಕಾರ್ಥ ಪರಾಧಾತ್ಮಕ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಮನುಗಿಗೆ ಹಾಲು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾರ್ತಾತ್ಮಕವುಂಟಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಶ್ರುತಿಸ್ತುಮಿಯ್ಯಾ:-

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾರಿ ಈತಿಯ ಶ್ರೀಯೇ ಮುಕ್ತಾರ್ಥಿಯೇ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ?

ಶ್ರೀ ಕ. ಪ್ರಭಾಸ್ತುಮಿಯ್ಯಾ:-

ಅರೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟುಕ್ಕೆಲ್ಲದೇರೆಕೂ. ಮನುಷ್ಯ ಅಭಿವಾದಿರಿಯಿರುತ್ತಾನು. ಇಂಥಾ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಯೋಜನೆಗಳು ಇರುವಾಗ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ನೀತಿಯನ್ನು ಆಸುಸರಿಸಿ ಕೊಳಬೇಕು? ಸಮಗೆ ಪೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಚೂಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಮತ್ತೆಕ್ಕೆ ದೇಖಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಕಳಿದ ನಿರ್ದಾರಣೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮುಕ್ಕಿಂತಿರುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ ಗೂತ್ತಿದ್ದು. ಆಯಾಸ್ಯ ಪರಿಶೀಲನೆ ಪ್ರಾರ್ಥಣೆ, ಅಧಿಕಾ ದೀರ್ಘಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯಕಾರಿ ಪ್ರಾಯನ್ನು ಬಾಳಿ ನಮ್ಮುಕ್ಕಾದರೂ ಅಲ್ಕು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯ್ದು ಅಂತೇ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪ್ರಭಾಸ್ತುಮಿಯ್ಯಾ:-

ನಮಗೆ ಬರಗಾಲಿದಲ್ಲಿ ಬಂದಂತ್ತೇ ನಾಕ್ಕಿಯಾಗಿ ೧೧ಕಿಂದೆ.

ಶ್ರೀ ಕ. ಪ್ರಭಾಸ್ತುಮಿಯ್ಯಾ:-

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರಭಾಸ್ತುಮಿಯ್ಯಾ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. 1973-74ರೇ ಇಸಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಮಗೆ 35:46 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾತ್ಮ ಆಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ೧ ಕೋಟಿ 46 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಳಿನವಿ ಪ್ರಾಚೀನೀಗೆ 14 ಕೋಟಿ 59 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು 59 ಕೋಟಿ 81 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವಗೌಡ:-

ನನೇ ಪ್ರೊಸ್ನಾನ್ ಕೆಲಿಷನ್ ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮುರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವತೆ ಬಿಡ್ಡಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಏಷ್ಟು ತಂಡಿಕೆಳ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಏಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿರ್ಣಾರೆ. ಅದರೇ ನನೇ ಪ್ರೊಸ್ನಾನ್ ಕೆಲಿಷನ್ನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಬಿಡ್ಡಿದ್ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಮಗೆ ವಣಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟು ಮಾರ್ಪಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಈ 14 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೂ ಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿ.

ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತು ಶಿವ

ಹರಿಹರ್ಷ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಇದೆ. ಈಗ ಮನೋದೂ ಒಂದು ಹಳೆ ಗೂಡೆಯ ನಿಂತ ಸೆಲ್ಲದ ಗೂಡೆಯೇ ಎಂದು.

ప్రాణు సమయపు క్రితంగ్రహి విలింపులుగారే, నుట్టి మొదటి తారం ఒగ్గు వాతశాసనాలకి సాక్షీ లిపిదశగి ఉండుచ్చేసి, ఈ స్వేచ్ఛక్కి బింబానికి పిల్లియించి, ఆ స్వభావించ చేసి ప్రాణు క్రితంగ్రహి అంటే అంటే క్రితంగ్రహి లిపిదశగి ఉండుచ్చేసి, ఈ స్వేచ్ఛక్కి బింబానికి పాగోచేసి, గాద్యుల్లి ఒకాడు రిచర్డులో కిందమితోణి యారోల జ్ఞానా అణ్ణకుమ్మిటిసు పుట్టేక్కుద్ది నేపాలాపలో ఆణ్ణకుమ్మిటిల్లి, ఆణ్ణకుమ్మి చింపుల్లిగా దిచ్చాడు. ఆప్యా కుచ్చోక్కు క్రితంగ్రహి కిందమితోణి చుట్టూ ఉండుచ్చేసియిందు. ఆప్యా కుచ్చోక్కు క్రితంగ్రహి కిందమితోణి చుట్టూ ఉండుచ్చేసియిందు. ఆప్యా కుచ్చోక్కు క్రితంగ్రహి కిందమితోణి చుట్టూ ఉండుచ్చేసియిందు. ఆప్యా కుచ్చోక్కు క్రితంగ్రహి కిందమితోణి చుట్టూ ఉండుచ్చేసియిందు.

3.30 ମୁ. ମେ୦.

ಬ್ರಹ್ಮ ಹೇಬ್.ಡಿ. ಡೇವೇರ್ಪಾಡು:-

ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನ್ವಯಪೂರ್ವಿಕೆಯಿಂಬಲ್ಲಿ ಮಣಿಸು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ, ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಂತ್ರ್ಯ ಅರ್ಥಿಸ್ತು, ಕೊಡುತ್ತುವೆನಿಂಬು ಹೇಳಿ 72-73ರಲ್ಲಿ ಕಾಳಿ ಸಮಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಎಷ್ಟು ತೊಕ್ಕೆ ಬಂತು? ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಏನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದು ಸುಮಾರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ప్రో సి. తిట్టమానామి:-

ನೀವು ಹೇಳುವಂಥ ವಾಸ್ತವಿಕ ಪಿಂಚಾರವನ್ನು ನೋಡುವ ದೃಷ್ಟಿ ಬೇರೆ ಇದೆ. 4ನೇ ಪಂಚಮಾರ್ತಿ ಕ್ಯಾಲೇಜನೆಯ ಕೊನೆಯ ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕೇವಲ ಸರಕಾರ ಕೂಡಬೇಕಾದಂಥ ಯಣಕ್ಕಿಂಥ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಸೈಫಲ್ ಅಕಿಸ್ಪ್ಲ್ಯಾನ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಚಾಳಿ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವ ಧರ್ಮ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಒತ್ತಾಯವು ಸದು ಇರಲಿಲ್ಲ, ನಮಗೇನೇ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರೆ ನಾನು ಅನ್ಯಾಯ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಪಕ್ಕಾದರೆ, ನಮಗೆ ಯಣ ಒರಲಿಲ್ಲದೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಕಾಲೀನಿಂದ ನಮಗೆ ಹೀಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗಿಂಧರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಆ ರೀತಿ ಯಣ ಕೊಡುವುದೇ

ಇವರು ಅನ್ನಾಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ, ಹಾಗೂ ಇವರು ಮೇಹರ್ಬಾಬಾನಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರೇನೂ ನಾವು ಮೇಹರ್ಬಾಬಾನಿ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಯೂ ಸರಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೇಹರಬಾಸಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ದಾಕ್ಷಿಣಾವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವ ಸೈಫಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಕೊಡಲಿ, ಸೈಫಲ್ ಆಕಾನಾಡೆಷನ್ ಕೊಡಲಿ, ಅವರು ಯಾವುದೇ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಏನೇ ಕೊಟ್ಟಿರೂ ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಕೊಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಮಾಡುವುದಾಗಲೀ, ತೆಗಳುವರೇ ಆಗಲೀ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ? ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ತೆಗಳುವ ಮಾತು ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:-

ನೀವು ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನ. ನಿಮಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಅಲ್ಲಿರುವವರೆಗೂ ಅಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಅದೊಂದು ನಮೂನೆಯ ಆಹ್ವಾನ. ನನಗೆ ಪಕ್ಕತೀತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನಡೆನ್ನಡಿ, ನೀವು ಹೇಳತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಜನರು ಒಪ್ಪಿ ನಿಮನ್ನು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ನಾನು ವ್ಯಾಧಿಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬಹಳವಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬಂಧುಗಳೇ ಯು ಡಿಸ್ಟ್ರೀ ಬ ವಾಂಟ್ ಯು ಟು ಡಿಸರ್ಟ್. ಅದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರೂ..

Sri H. D. DEVE GOWDA:-

So. what you deserved Government of India gave it.

Sri K. PUTTASWAMY:-

No, that is not the question. It is our right to receive and they gave it. We may deserve something more according to principle of devolution of finances. ನಮ್ಮಹಕ್ಕು ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಬಂದಿದೆ.

Sri. H. D. DEVEGOWDA:-

I would like to know whether the some principle with regard to devolution of finances was applied when they have given special assistance to U.P. and Maharashtra?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:

ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸೈಫಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ತಿಪರು ಕೆಲವ್ನೇ ನಿಯಮಗಳಿಗೊಳಿಸಬೇಕು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಶಾರತಮ್ಮೆವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸೈಫಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವಾಗ

ಅದರಲ್ಲಿ ವಿನಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ವಿಶೇಷ ಹಣ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಹಾಗೇನಾದರೂ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ನಾನೂ ಸಹ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:-

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರತಿಸ್ಪಾತಿಕೀಯವರು ಒಹಳ್ಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟೇರಿಯನ್ನು. ಅವರೂ ಸಹ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಸುಮಾರು 10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇದ್ದರು. ಅಂತಹವರು ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಲಿ. ನನಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಿಂಶಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತರಿಸಿಕೊಡಲಿ. ಯಾವೂವ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೇಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಅಂತಿಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ನನಗೆ ಅವು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತಿಸ್ಪಾತಿಕೀಯ:-

ನೀವು ಹೇವರೋನಲ್ಲಿ ಒಂದುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದರೆ ನಾರ್ಮಲಾಗಿ ಸಂಟುಲ್ಲಾ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್, ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೇಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿರೋ ಅವೇ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದಿರಂಗವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತು ಒಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ಯಾಯಿಸುವ ಕ್ರಮವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಅನ್ಯಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ವಿನಾದರೂ ಒಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಿಂದು ಅವರು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯು. ಹಿ. ಮತ್ತು ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಪ್ರಸಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಒಂದಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಿಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಒಂದ ಸಂತರ ನಿಮಗೆ ಸ್ವಿತ್ವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sr H. D. DEVEGOWDA:-

As leader of Opposition I must come to certain conclusions only on the basis of Press reports. If the information that has appeared in the Press is correct then my charge against the Goverment of India is also correct.

Sri. M. Y. GHORPADE:-

We have sought clarification in the matter. But before it is clarified it is not proper to assume things.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:-

ಈ ಸಭೆಯ ಸೀನಿಯರ್ ಮೆಂಬರ್ ಅಗಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕಡೆಯವರನ್ನು ಬ್ರಿಲ್ಪ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಆಗ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಅವಕ್ಕತೆ ಏನಿದೆ? ಏಕೆಂದರೆ ಘಂಡಮೆಂಟಲ್ ಸರ್ಕಾರವೇ ಅವರ ಕೆಲಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಅವರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ೒೧೯೮ ವಿನಂತಿ. ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಅಂತಿಮಗಳನ್ನು ನಾನು ಯಾವ ಕಚೇರಿಯಿಂದಲೂ ತಂದಿಲ್ಲ. ಯಾರನ್ನೇ ಆಗಲೇ ಕೇಳಿಯೂ ತಂದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ್ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ೫೯೬ ಘೇನಾನ್ ಕಮಿಷನ್ ಅಪರು ೨೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈಗ ೫೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅವರಿಂದ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಾಕೇದು ಎಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ನಾವು ಅನೇಕರು ಓದುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಓದಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:-

ಆದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜೀಎಂಎಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮೂಗಿನ ನೇರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ನೀವು ಹೋಗುವ ದಾರಿಯೇ ಬೇರೆ. ನಾವು ಹೋಗುವ ದಾರಿಯೇ ಬೇರೆ.

ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇನ್ನಿಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಆಪಾದನೆಗಳು ಅವರು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಆ ನಮೂನೆಯ ಆಪಾದನೆಗಳಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನು ಸಲ್ಲಬೇಕೋ ಅಷ್ಟುನ್ನು ಮೂರಣವಾಗಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಭಾಜ್ಞನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೋಂದು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಜೋರು ಮಾಡಿದರೆ ಇವರಿಗೂ ಆ ವಿ. ಪಿ. ನಾಯ್ಕರ ಗತಿ ಅವರಿಗಾದ ಹಾಗೆ ಇವರಿಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಈ ಬಡ್ಡೆಂಟನ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಏನೋಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ನನಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಒಂದು ಫೆಡರಲ್

ಸ್ವಕ್ಷರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಧಿನವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಈ ಪರಾದಿಯ ಪುಟ 4 ಮತ್ತು ಕರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಹಳ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

"The National Development Council has not yet met to determine the quantum of Central assistance and the formula for its distribution to all States.

ಹಿಂದೆ ಆ ಗಾಳಿಲ್ಲಾ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಗ 2 ವರ್ಷಗಳು ಕೆಳೆದರೂ ಅದರಂತೆ ಇನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗಿಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದ ತೊಂದರೆಗಳು ಎಷ್ಟಿದೆಯೋ ಹಾಗೇ ಆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೂ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋದ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ನಾಯಕರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Sri H. D. DEVEGOWDA:-

The draft Fifth Plan has gone to cold Storage.

SRI K. PUTTASWAMY:-

There are many more things which are not in our hands or in the hands of Central Government. There are certain other things which take their own course.

ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದವರಿಗೆ ಆ ರಿಸೋಸೆಸ್‌ಗಳು ಎಲಾಷ್ಟಿಕ್‌ಗಾಗಿರುವವವು ನಮಗೆ ಎಲಾಷ್ಟಿಕ್‌ ಆಗಿಲ್ಲ. ಸಾಲದ್ದುಕ್ಕೆ ನಮಗಿಲ್ಲಿ ಹಣಾದ ಒತ್ತಡ ಒಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

In the Finance Minister's Speech it is stated as follows:-

"This should be done as soon as possible in order to end uncertainties and ensure that both the Centre and States share the burden of development equitably. No doubt the centre has its own problems, but the fact remains that the revenues of the Centre are far more elastic than those of the States".

I would like the hon. the Leader of the Opposition to note this. That is the song of this House, this Government. Every now

and then you have elastic resources ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೂ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಅಮೇರಿಕಾದವರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಾಭ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ.....

Sir H. D. DEVEGOWDA:-

With that we have raised our resources to Rs. 119 crores.

Sri K. PUTTASWAMY:-

They have also raised their resources. But they have other commitments also. ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಆತ್ಮ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಎಂದು: ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದವರು ಅಮೇರಿಕಾದವರಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಾಭನ್ನು ಇಷ್ಟ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸುಮಖ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಪ್ರಾಂಗಣ ಬಂದರೆ ಆ ಪಾರ್ಲಿಯಂಟ್ ಆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಡತಕ್ಕ ಸ್ತೋತ್ರಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೋತ್ತಾದವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆ ಒಳಪಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ಲಾಸೆ ನಾಗಿದೆ.

Sri H.D. DEVEGO WDA:-

We know what the implications are.

Sri K. PUTTASWAMY:-

I concede that the Leader of the Opposition is more alive to these things than some of us. ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಹೊಟ್ಟಿ ಹಸಿವು ಬಹಳ ಜಾಗ್ರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಬಹಳ ಮಾರ್ಚಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:-

ನಾನು ಹಳ್ಳಿಗೌಡ ಒರಟಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಧ್ಯ ಸಚಿವರು ನವಿರಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

K. PUTTASWAMY:-

It is further stated as follows:

" and it is only right and proper that the States should get their due share in the increasing resources of the Centre."

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಮಗೆ ಬ್ಯಾಂಕೀನಿಂದಲಾದರೂ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"Apart from this, I would urge the Central Government to give us a measure of freedom to raise more funds from

commercial banks for viable projects like Kali which, judged by any standards are eminently bankable".

I request the hon. the Leader of the Opposition to mark the following:-

" I am aware that while assessing the total resources for the national plan, the planning commission takes into account the availability of funds from the banking institutions also".

ನಮಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯಲುವದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಿಕ್ಕಪ್ಪ ಅನ್ನು ಕೊಡ, ಭಿಕ್ಕ ಮಾಡಲುವಕ್ಕೂ ಬಿಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಬೇಕು?

Finance Minister is aware of these facts also. He is not blind to this fact. He has already taken note of it.

ಇದನ್ನೇ ಪಂಚಮಾಣ್ಣಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಪದು ಸಾಮಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಯಾವ ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತೆ, ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಯಾವ ಬಾಬಿನಿಂದ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಬ್ಬೇ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

" While this may be so from the macro angle, Credit planning as it now obtains in the country does not adequately take note of the requirements of high priority projects" ಎಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಖಿದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೂ ಇವರು ಹೈಪ್ರಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಾಚೆಕ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಣ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. This is a very powerful argument.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:-

ಹಾಗೆ ಜೋರಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಆ ವಿ. ಪಿ. ನಾಯಕರಿಗಾದ ಗತಿಯೇ ಇವರಿಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಲುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಂದ ಇನ್ನೇನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಲುವದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? That is his right to say. If he do not say that much, what other arguments has he against this budget?

Kali and Krishna Projects are definitely high priority projects according to me. There are several other high priority projects

like Mangalore Harbour, Chemicals and Fertilisers. Iron ore Project is also a High Priority project. ಇವೆಲ್ಲ ಹೈ ಶ್ರಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಾಚೀಕೃತಗಳು. ಇವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತದ್ವಿಷಯಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಅದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. Reluctantly they will have to help us.

" I do hope that the Government of India and the Planning Commission will give serious consideration to this matter. Similarly while utilising the World Bank assistance and international finances connected with oil, projects of national significance such as Kali, and Krishna project should be kept in view and given the attention they deserve". ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ವಲ್ಲೋ ಬ್ಯಾಂಕು ಸಾಲದ ವಿಚಾರ ಅಭ್ಯರಪು ಹೇಳಿದರು, ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಏರಿಯಾ ದೇವಲಪ್ ಮೆಂಟಿಗೆ ವಲ್ಲೋ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರಯಾರಿಟಿ ವಿಚಾರ ನಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರೂ ಹೇಳುವರು. ಅದರೆ ವಲ್ಲೋ ಬ್ಯಾಂಕು ಸಾಲವನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ದೇವಲಪ್ ಮೆಂಟಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಕಾಳಿನದಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕೋ, ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥು ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಕಾಳಿನದಿ ಯೋಜನೆಗೆ, ಅಪ್ಪರ್ ಕ್ರಷ್ಣ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಸ್ವಲ್ಭ ಹಣವಿದ್ದರೆ ಮಳಿ ಬಂದು ನೀರು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಮನ ಕಟ್ಟಬೇಕೋ? ಅದುದರಿಂದ ಹೈ ಶ್ರಯಾರಿಟಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ ಸರಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಶ್ರಯಾರಿಟಿ ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಸಚಿವ ಸಂಪೂರ್ಣಿತವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಹೇಳೋ ಅವರದೇ ಹೈ ಶ್ರಯಾರಿಟಿ. ಇಡಗಿಬಾರದು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಚಾರ. ಈ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಏಕೆ ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬೇಕು? ಎನ್ನಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ರಾಜಕೀಯರಮೂರ್ತಿಯವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿಸಬೇಕು, ಅವರೂ ಸಹ ಇದು ಸರಿಯೆಂದು ಒಷ್ಟಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಮನೋಭಾವ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ನಾವು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದೇವು, ಬರಗಾಲವಿತ್ತು, ಕ್ಷಮ ಬಂದರೂ ಹೋಗಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲ್ಲಿ, ಅದರೆ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಗುಲ್ಗಾಫ್, ಬಿಜಾಪುರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಲಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ 70-80 ಮೈಲಿಗಳಿಂದ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ಎಂಥ ಭೀಕರವಾದ ಕ್ಷಮ ಬಂದಿತ್ತಂಬಿದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದು. ಆ ಕ್ಷಮ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಅದರ ನಿರಾಕಾರಕೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿದೆ? ನಮ್ಮ ರಿಸೋರ್ಸ್‌

ಮೊಬಿಲ್‌ಫೋನ್‌ ವಿಕಾರ ನೋಡಬಹುದು. ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದ ಅಪ್ಪಾಯಿಮಾನವಾಗಿದೆ. 51 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. 73-74ರಲ್ಲಿ, 74-75ರಲ್ಲಿ, 99 ಕೋಟಿ, 75-76ರಲ್ಲಿ, 119-120 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ರಿಸೋರ್ಸ್‌ಸ್‌ ಮೊಬಿಲ್‌ಫೋನ್‌. ಇಷ್ಟು ಹಣ ತಂದು ಏನು ಮಾಡಿದರು? ದುರ್ವಿನಿಯೋಗವಾಯಿತು, ಸರಿಯಾಗಿ ಖಚುವಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಹಣವನ್ನು ಇಂಥ ಕರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಖಚು ಮಾಡಲು ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಮತ್ತುತ್ತಕ್ಕ ವಿಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. 21 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬಿರುತ್ತದೆ, ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದಿದ್ದರು. ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಬಚೆಗ್‌ ಮಾಡುವಾಗ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:-

ಕರೆಸ್‌ಸ್‌ಎಂಟ್‌ ಮ್ಯಾಚಿಂಗ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರಬೇಕೇ? ಬೇಡವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ:-

ಕೊಡುವುದು ಬಿಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಅಧಿಕಾರ ಬೇಡವೇ? 21 ಕೋಟಿ ನಿರ್ಬೇಕ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಿರ್ಬೇಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗ ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿಸಬಹುದು. ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು 21 ಕೋಟಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಕವ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:-

ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ, ಬಿಹಾರ, ಯು. ಟಿ. ಮತ್ತಿತರ ರಾಜುಗಳಿಗೆ ಮ್ಯಾಚಿಂಗ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವಾಗ ಯಾವ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅಪ್ಪೇ ಮಾಡುವರೋ ಅದನ್ನೇ ಕನಾಟಕಕ್ಕೂ ಅಪ್ಪೇ ಮಾಡಬೇಕು, ನಾವ ಅನಾಥ ಶಿಶುವಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ:-

ಅದು ಸರಿ. ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳೊಬ್ಬರು ಬಿಹಾರಿಗೆ ಸರಕಾರಿ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರು, ವಲ್‌ ಹೆಲ್‌ ಆರ್‌ಸೇಫೇಷನ್‌ನಿನವರು ಕರುದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೇಳಿವುದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಲು ಬಹಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗ ಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿಸಂದನಾರ್ಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕು. ಇದು ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಕಾರ.

ನಾವು ನೀವು ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕಾದ್ದು. ಇಂದಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಕಾರ. ಕಾಳೀ ನದಿ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯಬೇಕು ಎನ್ನಬುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ 1973-74ರಲ್ಲಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಏಳೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಣವನ್ನು ನಿರ್ಬೇಕ್

ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ವರ್ಷ 39 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು, ಅದರೂ ನಾವು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ವಿಚ್ಛಿನ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ 24 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 15 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಾಶ್ನೆ ಕೊಡಿದೆ ಇಲ್ಲ. 24 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಾಳೀ ನದಿ ಯೋಜನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬಿಡ್ಡಳಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಡೆದಿರುವುದು, ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಭದ್ರವಾಗಿರುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ:-

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೂ '20' ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನಿ:-

ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ. ವಿದ್ಯಾವಂತ ತರುಣ ತರುಣೇಯರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದೂ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಯ್ಯ:-

ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮದ್ದರಾಜ ಅವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನಿ:-

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಧನೆಯಾಗತಕ್ಕ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಸ್ವಾಷಾಧಾರಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇದನ್ನು ಮನಸಾರೆ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ, ತಾವುಗಳು ಏನೋ ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿಯಿವರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ, ಬಹಳ ಸಮೋಽರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರೂ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ; ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಯ್ಯ:-

ಕಾಲಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಮರಗೋಲು ಕೊಟ್ಟು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾನಿ:-

ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು, ನಮ್ಮ ಇಂಟರ್ವನಲ್ ಡೆಮಾಕ್ಸೀಗೆ. ಇಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವ್ಯಾಯ ಅನೇಕರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಘರ್ಷಣೆಯಾಗುವಂಥ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬಹುದು, ಆನಂತರ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ

ತೀಮಾರ್ಕನಕ್ಕೆ ನಾವು ಬರುತ್ತೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ತೀಮಾರ್ಕನಗಳು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಫರ್ಮಣಕೊಯಾಗಿ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿ, ಅಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕವು. ನಮ್ಮ ಫರ್ಮಣಕೊಗಳು ಪಶ್ಚಿಮಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ:-

ಅಲಿಂಗನಾವಸ್ತೇಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ:-

ನಮ್ಮ ಒಳಗಡೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಲೀ, ಇವರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದು ನಿಮ್ಮ ಆಶೆ. ಇದು ವಾಸ್ತವ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಏನೂ ಆಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ವೆಲ್ ಡೆಮಾಕ್ಸೆಸಿ ಇದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ರೀತಿನೀತಿಗಳಿಗೆ ಬದ್ದರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ನೀತಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡತಕ್ಕವರು. ಅದರೆ ಅಡಳಿತ ಸದೆಯವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳು ಇದ್ದರೆ, ಅಪ್ಪಾಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಬಾರದು ಎಂದು ಯಾರೂ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೋಷಗಳನ್ನು ನೀವು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ:-

ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿದವರಾದ ಹೇಳ್ಕೆ ಅಬ್ದಲ್ಲಾ ಅವರನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ:-

ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನೀತಿಯನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ನೇರವಾದಂಥ ಆವಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆವಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸ್ವತಂತ್ರರು. ಅವರು ಹತ್ತಿರ ಅಂತಿಂಶಗಳು ಇರುವಾಗ ಅವರು ಆ ರೀತಿಯ ಅರೋಪಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿದೇ ಹೋದರೆ ಅವರು ತಪ್ಪಿತಸರೂಗುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು? ಅವರು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಸನಗೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗೂ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಸಾಂಪಾದಿಕ ವಿನಿಯೋಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ, ಅವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಡಳಿತ

ಪಕ್ಷದ ರೀತಿ ನಿತಿಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ನಾವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ ಏನಹ ಸ್ವತಂತ್ರರಲ್ಲ. ನಾವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಎಂದು ಒಟ್ಟಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಂತಿಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಹೊಂದಿಕೊಂಡೇನೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಕಡ್ಡಾಯಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನೇ ಸೇಮಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಸರ್ಫಿಯರರು ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಉಂದು ಹೇಳಿ ತಾವು ಆದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ, ಇ ಪ್ರೇಸ್‌ನ್ಯಾಮ್ ದಟ್ ಯು ಹಾವು ನೂ ಎವಿಜೆನ್‌. ದಟ್ ಈಸ್ ವ್ಯೇ ಪ್ರೇಸ್‌ನ್ಯಾಮ್‌ವ್ಯಾಷನ್. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ನಿಮಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿರುವುದ್ದಿಂದ ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಆಡಳಿತ ಸದಸೆತಕ್ಕವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದ್ದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮ ಸೈಕಿತರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ಸಾರಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಯಾರೋ ಕೆಂಪಾರಿರು ಒಂದು ಒಂದು ಲಾಯರ್ ಸೋಟೀಸ್ ಶೂಡಿಕಿದರು. ಸೋಟೀಸ್ ಸೋಟಿದರೆ, ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಹೇಜು ಇದೆ, ಆದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಚಾರಷ್ಟು ಸ್ವಾಷಾವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಮುಗುಂ ಆಗಿಕ್ಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಿಷ್ಯೆಲ್ ಸೋಟೀಸ್ ಕೊಡಿ ಎಂದರು, ಆಗ ಲಾಯರ್ ಅವರು ಒದನೋಡಿ, ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬನ್ನಿ ಸೋಟೀಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು; ಅಮೇಲೆ ಅವರು ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಂಟೋನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು, ಏಕೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಮುಗುಂ ಸೋಟೀಸ್‌ಗೆ ನನ್ನ ತಗುಂ ಜವಾಬು ಎಂದು. ಆದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಮಗೆ ತಗುಂ ಉತ್ತರ ಎಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತಾವು ನಿಮ್ಮ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಇಟ್ಟಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನು ರಿಹಾರ್ಡ್ ಏನು ಇವೆ, ಅದನ್ನು ಇಡಿ. ಪ್ಲೇಸ್ ಯುವರ್ ರೊಕಾಡ್‌ರ್?

ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದು ಯಾವುದು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಈ ರೀತಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಜೀಬಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರಗಳೇನು ಅಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರಗಳೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ವಿಷಯ ಜಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥದ್ದಲ್ಲ. ಅದು ಎಲ್ಲಾ ರಿಹಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ರಿಹಾರ್ಡ್ ನಮಗೆನೂ ಸುಳ್ಳ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಲ್ಲ, ರೊಕಾಡ್‌ ವಿಲ್ ನೇವರ್ ಲೀ. ಯು ಟೋಕ್ ಇಟ್ ಪ್ರಮ್ ಮಿ. ಅದರ ಮೂಲಕ ನಿಮಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಏನೂ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ಜವಾಬು, ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ, ಸಮಯ ಎಂದರೆ ಸನಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಯಾರೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬುಸಪ್ಪನವರು. ಆವರಿಗೆ ನಾವು ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಘಾರ್ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಎನ್ನುವ ಬದಲು “ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಘಾರ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಟ್ ಆಕ್ಸ್‌ ಅಟ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಟ್ ಟ್ರೇಮ್” ಅಂತಹೇಳಬಹುದು. ಏತಕ್ಕಂದರೆ ಅವರು ಸುಮನ್ನೇ ತಮಾಣಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಸರ್ಭೀಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗುರುತರವಾದಂಥ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಜಡಪೆಂಟನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬರೆದರು. ಆದರೆ ಅಪರೇಟ್‌ವ್ ಪ್ರೋಷನ್ - ಇಲ್ಲ, ಶರಾವತಿ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿ

ನೋಡಿದಾಗ ದಂಗು ಬಡಿದು ಹೋಗಿತ್ತು. 136 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿ ಹೋಯಿತೇನೋ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿಟ್ಟಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಹಿ ಈಸ್ ಘಾಂಟ್ ಅಥವ್ಯಾಸೀನಿಂಗ್ ವೈಟ್ ಪೇರಲ್. - - - ಅದರೆ ಅವು ಭಾಕ್ತಾನ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿ ಕಾಲ್ ದೇವ್ ವೈಟ್. ಹಿ ಸೇವರ್ ಟುಕ್ ಎನಿ ಖ್ಯಾಕ್ನ್. ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಆ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅವರಿಗೆ “ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೆಟ್ ಆಕ್ನ್ ಅಥವ್ಯಾಸೀನ್ ಪ್ರಿಂಟ್” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗುಲ್ಬಿಸುವುದು. ನೀವು ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುವಾಗೆ, ಆ ಅಪಾದನೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಂದರೆ ಏನು ಏನ್ನುವುದನ್ನು ನೀವು ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಡ್ಯಾರೆ. ಇ ಡೋಂಟ್ ನೋ ವೆದರ್ ದ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೆಟ್ ಟ್ರೇವ್ ಪ್ರಡ್ ಕವ್ ನಿತ್ಯಾನ್ ಎ ರಿಜನ್ಬಿಲ್ ಟ್ರೇವ್ ಅಟ್ ಅಲ್.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಡಿ. ದೇವೀಗೌಡ:-

ಒಂದೇ ಒಂದು ಕ್ಷಾರಿಫಿಕೇಷನನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಆಗ್ನ್ಯಾಸೆಂಟನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಮಗುಂ ಜವಾಬಿಗೆ ತಗುಂ ಜವಾಬು ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಮ್ಮದು ಇಂಟರ್ನಾಲ್ ಡೆಮಾಕ್ಟಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಡೆಬಾಡಿಕೊಂಡು ಇವನ್ ಡೆಮಾಕ್ಟಿಸಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೇರಿ, ಬಂದಾಗ ಕಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಆಗ್ನ್ಯಾಸೆಂಟನ್ನು ನಿಮ್ಮೇ ತಿರುಗಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರಟಿಕ್ಷಾಮಿಯವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಯಮಾಡಿ ಅಡಕ್ಕಿ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು, ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಯರ ಸೇಮಿತ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವೀಕರ್ ರವರು ಅಡ್ಡರ್ಹ್ ಮೆಂಟ್ ಮೋಣಸ್ ನ್ನು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಇಡೀ ಸಭೆಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೇರಿ, ನಾನು ಬಡ್ಡೆಟ್ ನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನೋಡಿದಂಥ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನವೇ ಬೇರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನೀವು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗ್ನ್ಯಾಸೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವೃಷ್ಟಿಕ್ಷಾಮಿ:-

ದ ಅನಾಲಜಿ ಸ್ಟ್ರಾಟ್ ಸಮ್ವೇರ್, ಇವತ್ತು ಬಹುಶ: ಭಾಸ್ಯರ ಸೇಮಿತ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದ ಸ್ವೀಕರ್ ವಾಚ್ ಕ್ಷೇಂಟ್ ಎನಫ್ ಟು ಗೀವ್ ಆನ್ ಅಪಾರ್ಡ್ಸಿಟ್ ಟು ಸ್ಟೀಟ್. ನಾನು ಈಗ ಹೇಳುವುದೇನು ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹಾಸನ ಕೇಸ್ ನಲ್ಲಿ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಇ ದು ನಾಟ್ ವಾಂಟ್ ಟು ರಿಪೀಟ್. ಇ ಯಾವ್ ನಾಟ್ ರಿಪೀಟಿಂಗ್. ಹಾಸನ ಅಥವಾ ಸೊಂಡೂರಿನ ಕೇಸಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ದೇರ್ ವಾಚ್ ನೋ ಅಪರ್ಸನಿಟ್ ಘಾರ್ ದಟ್ ಮ್ಯಾಟರ್ ಟು ಗೋ ಬಿಪೋರ್ ಎ ಡುಡಿಷಿಯಲ್ ಪರ್ ನನ್. ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೂ ಅದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪಿ:-

ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ವಿಷಯ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮಿ:-

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ನಾಕಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತೀಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪವರ್ ಹೋಸ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಗ್ ಸೈಫನ್ ----- ಇರೆಯಲ್ಲ ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನು ಬಂತು ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೇ ವೀರ್ ಹ್ಯಾವ್ ಟು ಕರ್ಮ್ ಟು ಎಸಿಷನ್.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮಿಯು:-

ನಿಮ್ಮ ಪವರ್ ಹೋಸ್ ನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡನ್ನರರೇ ಇಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮಿ:-

ಇನ್ನು 'ಬಿ' ಡಬ್ಲ್ಯೂ 'ಡಿ' ತಿಫೇನರ್ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರಿಗೆ ಏಸೋಂಡು ಹ್ಯಾಮೋಹ, ಯಾವುದಾರರೂಂದು ಮಾತನ್ನು ಎತ್ತಿದೆ ಉಗ್ರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಉಗ್ರವಾದಂಥ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ಮಾಡಲೂ ಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಪ್ಪಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಶಿಕ್ಷೆಯೇ ಹೊರತು ಉಗ್ರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆ ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂಥ ಹಾಜರ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೊಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಏನು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಏನೊಂದು ಅಂಶ ಅಂಶಗಳು ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಈ ಸಚಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಆ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಚಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವೇಕ್ಕ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಚಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿತಕ್ಷಂಥ ವಿಚಾರದ ಮೇಲೆ ಆಗತಕ್ಷಂಥ ತೀಮಾನದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇರಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಲಿ...

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:-

ನಿಮಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲಪೊದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದು ನಿನ್ನ ತಕ್ಷಂಥ ಇನ್ಹರೆಂಟ್ ದಿಫೆಕ್ಟ್.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮಿ:-

ಇನ್ಹರೆಂಟ್ ದಿಫೆಕ್ಟ್ ಇರುವುದರಿಂದ ನವ್ಯಲ್ಲ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಒಂದು ಹಿತವಚನವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವೇಕ್ಕಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏಸೆಂದರೆ ನೀವು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ; ನೀವು ಹೇಳಿದನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯದಾರ್ಯಂತ

ಜನ ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತು ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನೀವು ತಾಳಿದಂಥ ನಿಲವು ಜನ ಮೆಚ್ಚಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ದಿವಿದೆಂದ್ 1977ಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ನಿಲವು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನೀವು ತಾಳಿದಂಥ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಜನ ಮೆಚ್ಚಿದೇ ಇದರೆ ದಿವಿದೆಂದ್ ಸಿಕ್ಕುಪಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಹೇಳುವಂದ ಒಷ್ಟುತ್ತೇವೆಯೋ ಬಿಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅವ್ವಾಗಿ ನೀವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ನಾನು ಹೇಳುವಂದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಆಖ್ಯಾರಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವವರು ಹೊರಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನೀವು ಯಾವುದೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಈ ಸಭೆಗೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಜನತೆಗೇ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಇದರೆ ಬಚ್ಚಿಡರೇ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಹೇಳಬಿಡಿ. ನಿಮಗೆ ಗೂತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:-

ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರಗಳು ಜನರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡೇ ತಮ್ಮದ್ದು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರಿ:-

ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರಿಗೇನೂ ನಾನು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಶಾಸನವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡೆಬೇಕಾದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡಾ ಅದನ್ನು ತೂಕ ಮಾಡುವವರು ಹೊರಗಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ನಿಲವನ್ನು ತೂಕ ಮಾಡುವವರು ಹೊರಗಡೆ ಇದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ರಿಸೋರ್ಸ್ ಮೊಬೈಲ್‌ಫೋನ್‌ನೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಳ್ಟೆ ಕೇಳಬೇಡ ನಿನ್ನ ಗಿಳ ವಾಗೆ ಸಾಕುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಅವರು ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರ ಬರಲೀ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲಾ, ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲಾ, ಇದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಟೋ ಪ್ರಾವಿಷಣ್ಣ ಮಾಡಿದರು ಆ ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಲ್ಲಾ, ಇದರ ಕೆಲಸ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಸ್ ಆಗಲಿಲ್ಲಾ, ಇದು ಕುಂರಿತವಾಗುತ್ತ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಕಾಳೀನದಿ ಕೆಲಸ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು 10 ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲಾ, ಅವರು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಸ್ ಕಡೆ ಏನೂ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲಾ, ಇನ್ನು ಕಾವೇರಿ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಏನೂ ಘಲಿಸಲಿಲ್ಲಾ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಆವಾದನಗಳು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೋ ಎಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರೆ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಅದಕ್ಕೆ ಕಂಡಾಯ ಹಾಕಲೇ ಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಲೇ ಬೇಕು. ಯಾವ ತೆರಿಗೆಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವರು ಎನ್ನುವ ಬ್ರಹ್ಮಮೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದರೆ ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ

ಒದಲಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಯಾವುದೂದರೂ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಗ್ಂ ಇದೆಯೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕುಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ತೆರಿಗೆ ಬುದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದು, ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಸೋಣಿಯಲಿಸಂ ಮೇಲೆ ಪುಸ್ತಕ ಒದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಪುಸ್ತಕದ ಜಳಿನ ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿಗಿ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದದ್ದು ಆವರು ಇವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಬುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ತಾವು ಯಾರೂ ಕುಪಿತರಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಪರೋಕ್ಷವಾದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಘ್ರಾಮುಖಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಆವರು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಬಹಳ ಅಳ್ಳಾಯಿವಾಯಿತು. ಪರೋಕ್ಷವಾದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾವರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ಇದನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಇದೆಯೋ ಆವರವರ ಶಕ್ತಿನುಸಾರವಾಗಿ ಬೀಳತಕ್ಕಂಥ ತೆರಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾನು ಒಂದು ಕಾರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ 8 ಪಸೆಂಟ್ ಆಫ್‌ವಾ 12 ಪಸೆಂಟ್ ತೆರಿಗೆ ಇದೆ. ಮೂರುವರೆ - 4 ಪಸೆಂಟ್ ಸೇಲ್ಸ್‌ಟ್ರೆಟ್ ಬೀಳಿತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೆರಿಗೆ ಬೀಳಿತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಅಟಿಕಲ್‌ ಏನು ಇದೆಯೋ ಆದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಬೀಳಿತ್ತದೆ. ಕಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪಟ್ಟೆಲ್ಲಿನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಬೀಳಿತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಏನಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಕ್ಕಾಗೂ ಗೂಡ್ಲು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅಟಿಕಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ 7-8 ಪಸೆಂಟ್ ತೆರಿಗೆ ಬೀಳಿತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಯಾರು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅಟಿಕಲ್‌ನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತ್ತಾರೋ ಆವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಬೀಳಿತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಬೀಳಿತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ 100 ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಬೀಳಿತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದಂಥ ತೆರಿಗೊಂಡು ಸೋಣಲಿಸ್ತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಏನೂ ನೆಂಟು ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ತೆರಿಗೆ ಎಂದರೆ ನೇರವಾದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಇದೆಯೋ ಆಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ:-

ನಾನು ಹೇಳಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೆಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ತೆರಿಗೊಂಡು ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷವಾದ ತೆರಿಗೊಂಡ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಇವೆಯೆಲ್ಲಾ ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಮಾಜವಾದೀ ಕಲ್ಪನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ತೆರಿಗೆಯಾಗಲಿ, ಪರೋಕ್ಷವಾದ ತೆರಿಗೆಯಾಗಲಿ, ಇರಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ತೆರಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತು ಇರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಇ ಹ್ಯಾವ್ ಅಬೋಸ್‌ನ್ಯೂಲಟಲಿ ನೊ ಕ್ಕುರಲ್ ವಿತ್ತ ದಟ್ಟ ಶಿಫ್ಪಿಪಲ್. ನೇರವಾಗಿ ಡೈರಕ್ಟ್ ಟ್ರಾಕ್ಸೇಷನ್ ಹಾಕತ್ತುಂಥಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಯಾವುದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶ: ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹೋದರೂ ಸಹ ಜನ ಗೊಣಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕಲ್ಯಾಣಕರವಾದ ಒಂದು ಸಮಾಜವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ವೆಲ್ಲಾಫೇರ್ ಸೈಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕಂಡಾಯ ಹಾಕಿ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಂಡಾಯ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣಾದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಂಡಾಯವನ್ನು ಹಾಪುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನದ್ವಾರಾ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯ ಇದೆ, ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಏನು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಹಣ ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಅನ್ನಪುದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದಂಥ ಹಣ ಮೇಲು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕತ್ತುಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಕಳೆದು ಹೋದಿಗೆ ಅನ್ನಪುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದೇರ್ ಲ್ಯಾನ್ ಯುವರ್ ಡ್ಯೂಟಿ, ಈ ಹಣ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಅವವುಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿಮಗೂ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಹಣ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲಾಗುತ್ತು ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದುರಿಂದ ಈ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಪುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೋಲಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೋ ಕಾರ್ಮೋರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದೂ ಇಷ್ಟೇ. ಈ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ? ಮತ್ತು ಈ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಮಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವಷ್ಟಿ ಇರಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ಅಧಿಕಾರವಾಗ್ತಿಯನ್ನು ತಾವು ಮೊಟ್ಟಕು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕೋ ನೀವು ಕಾರ್ಮೋರೇಷನ್ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ವಾಟ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರಿ. ಈ ಕಾರ್ಮೋರೇಷನ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖಿಚುವಾಡಿದೆ, ಏನು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ ಅದನ್ನು ನೀವೇ ನೇರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಏನು ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಚಚ್ಚಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀಮಾನ ಕ್ಷೇಗೆಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಅಂತಿಮ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಘಲಪುದವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಣ ಮಾತ್ರ ಯಥೇಚ್ಚವಾಗಿ ಖಿಚುಗಿದೆ. ಆ ಖಿಚು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಈ ಸಭೆ ಒಷ್ಟಿಗೆ ದೊರಹತ್ತು ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಅದುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಯವೈಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಆಗುವಾಗ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಅವರವರ ಅಧಿಕಾರ ಘ್ಯಾಪ್ತಿಯೋಳಿಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅವು ಏನು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಾಷಾಧಂಧ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಚೆಳಿದುಬಂದಂಧ ಸಂಪೂರ್ಣಾಯ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವನ್ನಂತಹ ಮಾಡಿದೆ. ನಾನು ಅನೇಕ ಮಿಶ್ರತರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯವಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಆದಂಥ ಚರ್ಚೆಯಾಗಲೀ ಮತ್ತು ಬಡ್ಟಣ್ಣ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಆದಂಥ ಚರ್ಚೆಯಾಗಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನೂ ಯಾವ ಯಾವ ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದೂನೋ ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೋ ಅದಕ್ಕೆ ಅಯಾಯ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಮತ್ತು ನಾವು ಏಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು? ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಪ್ಪಿ ಕಲ್ಪನೆ ಇರಬಹುದು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಆದಕ್ಕೆ ನೀವೇನೂ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯವಾಲರ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದೆ ರೀತಿ ಬಡ್ಟಣ್ಣ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಗೆ ವ್ಯೋಮನ್ಯಾಸ ಮಿನಿವ್ಯಾಸ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಆಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಜಿರಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟೋ ವಿಚಾರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೂ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪ್ರೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ 14-15 ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೂ ಇಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಗುರುತರವಾದ ಹಾಗೂ ಗಹನವಾದ ಆಕ್ಷೇಪನೆಗಳು, ಆಗಿಂದಾಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಬಾರದು. ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೂ ಇದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಸಮ್ಮಾನಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ದಿನ ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಿಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಗುರುತರವಾದ ಆಕ್ಷೇಪನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದರೆ ಆದರಿಂದ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ತಪ್ಪಿ ಭಾವನೆ ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಮ್ಮಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಜಿರಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬಹುದು. ಆದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಆಗಾಗೆ ನಮ್ಮೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಆಕ್ಷೇಪನೆಗಳೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರತಿಫಲ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳು ಬರುವುದು ಬೇಡ. ಆದಷ್ಟು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆಗಳು ಬಂದಿರುವಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ

ಕೊಡುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ದಿಮ್ಮಾಂಡುಗಳು ಬಂದಾಗ ನಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಆಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಿ ಕಾಡ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ತಾವು ತೀವ್ರಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಯ್ಯ:-

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಿರಿಯರು ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಹಿತ್ಯ ಸಮಾನವಾದವರು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸಾಧ್ಯವನೆಯಿಂದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪದೇ ಪದೇ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಭದ್ರವಾದ ಸರಕಾರ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಸಾಕಷ್ಟು ಭದ್ರವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:-

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವವರು ಒಬ್ಬರು ನಿರ್ಗಮಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಮಾನ್ಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಮಿತ ಆವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ತಾವೇನಾದರೂ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು ಬರಿ ಬ್ರಹ್ಮ.

ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು:-

ಶ್ರೀ ಚಿನ್ನಬಿಸಪ್ಪನವರು ಹೊರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶ್ರೀ ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಪುನರ್ಬಾರಜನೆ ವಿಚಾರ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದುದು. ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಭರವೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಎಷ್ಟು ನಾರಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬದಲಾವಣೆಯಾದರೂ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿರುವವರು ಯಾರೂ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾರೂ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಆವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

**12. ಮೈಸೂರಿನ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಮಿಲ್ಸ ಕಾರ್ಮಿಕ
ಸಂಘಗಳ ಫರ್ಮನ್ ಕುರಿತು - 1975.***

ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಂಥ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಭಾಗವಹಿಸುವ ಮನಸ್ಸು ಉಳ್ಳವನು ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ ರವರು ಮೈಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಮಿಲ್ಸನಲ್ಲಿರುತ್ತಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಫರ್ಮನ್ ಏನಿದ, ಆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ಘವಿಸಿರುತ್ತಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಅಲ್ಲಿರುತ್ತಂಥ ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಗಿರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 30 ಫರ್ಮಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟವಾಗಿ ಆಗಲೇ ಆಧವಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಮಾಲೀಕರಿಗೂ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಆಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದುರಾದ್ವಷ್ಟವಶಾತ್ ಕಳೆದ ಒಂದು ಫರ್ಮದಿಂದ ಇಂಥ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ಘವವಾಗಿದೆ. ಒಂದೂವರೆ ಫರ್ಮದಿಂದ ಈಗಿಗೆ 2-3 ವೇళೆ ಅಲ್ಲಿ ಬೀಗಮುದ್ದೆ ಹಾಕುವಂಥ ವಿಶೇಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಘೇಬುವರಿ 14ನೇ ತಾರೀಫಿನಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಕೂಡ ಆ ಕ್ರೊರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಗಮುದ್ದೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕ್ರೊರಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಆ ಮಾಲಿಕ ವರ್ಗದವರು ಲಾಕ್‌ಡೋಟ್ ತಿಗೆದು ಕೆಲಸ ಪೂರುಂಬಮಾಡುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಉಂಟಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಫರ್ಮದ ಹಿಂದೆ ಸಾಫ್ಟಿಪ್ ವಾದಂಥ ಒಂದು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗೆ ದೂರವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯವಾದಿನಿಂದ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಘಾಷ್ಟರಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದು ಮೈಸೂರು ನಗರದ ಹೋರಗಡೆ ಇದೆ. ಹೋಲ್ ಗೇಟಿನಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಮೈಲಿ ದೂರಾದೆ. ಜನ ಸಂಚಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಂಥ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ಎರಡು ಮಾರು ಷಿಫ್ಟ್ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥವರು ಬರತಕ್ಕಂಥವರು ಏಟುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಹೋಲೀಸರಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಪ್ಪು ಫಿರ್ಯಾದು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಹೋಳಲಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮೇಲಿರತಕ್ಕ ದೂರು ಅದರೂ ಏನು? ಹೋಸದಾಗಿ ಪೂರುಂಬವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಇತರ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸೇರಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಫಿರ್ಯಾದೆ. ಯಾರು ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲಫೇ ಆವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಏಟು ಬೀಳುತ್ತಿವೆ, ಹೋಲೀಸರಿಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರುವುದು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಬಡ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಯಾರೂ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಫರ್ಮದ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿದ್ದಂಥ

* ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಕರಾವ ದಿನಾಂಕ: 29-3-1975

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಬೋನಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಲೀಕರ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಒಂದು ತೀವ್ರಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡಲಾಯಿತು, ಆವರು ಏನು ತೀವ್ರಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದಾಯಿತು. ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆಯಾಯಿತೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ, ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ತೀವ್ರಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಬೋನಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ತೀವ್ರಾನವಾಗಬೇಕಂಥಾದ್ದು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಕೂಡ ತೀವ್ರಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. 1973-74ನೇ ಇವಿಯ ಬೋನಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಒಂದು ಆದ್ದು ಕೂಡ ತೀವ್ರಾನವಾಗಲು ಎರಡು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನಾಯವಾಗಿ ತೀವ್ರಾನವಾಗದೆ ಇದೆ. ನಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ದಯವಾಡಿ ಲೇಬರ್ ಕರ್ಮಾಣದರ್ಶ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ, ಈ ವರ್ಷದ ಬೋನಸ್ ಏನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಂದು ತೀವ್ರಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಗತವರ್ಷದ ಬೋನಸ್ ಅನ್ನೂ ಕೂಡ ತೀವ್ರಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆವರು ತಮಗೆ ವಹಿಸಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು 1973-74ನೇ ಇವಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಬೋನಸ್ ಅನ್ನು ತೀವ್ರಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಜಿಜಾಸ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳು ಎಂದರೆ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೋನಸ್ ಅನ್ನು ತೈತ್ತಿಕರವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅದಮ್ಮೆ ಜಾಗ್ರತ್ತೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಜಿಜಾಸ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ, ಅದು ಡಿ. ಎ. ವಿಚಾರ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿ, ಒಪ್ಪಂದ ಪ್ರಕಾರ 1-1-75 ರಿಂದ ಜೀವನದ ವೆಚ್ಚದ ಅಂಶವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಆವರು ಡಿ. ಎ. ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಲೀಕರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕರಿಗೂ ಮಧ್ಯ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಒಪ್ಪಂದ ಕರಾರಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು ಆವಶ್ಯಕ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಕಾರ್ಯ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್ ಆವರು ಸರ್ಕಾರ ಪಕ್ಷಪಾತೆ ಮಾಡಿನೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅರೋಪವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಲಾಕ್ ಡೈಟ್ ಆದಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿತಿ ವಹಿಸಿ ಯಾವ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಿಜಾಸ್ತಿ ಬಂದಿತ್ತೋ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಲಾಕ್ ಡೈಟ್ ಅನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಒಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ, ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಒಂದು ಜಿಜಾಸ್ತಿ ಬಂದಿತ್ತೋ ಅದೇ ಪ್ರನಃ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಮಿಕ

ಸಂಭವ ತಳೆದಿರತಕ್ಕ ನೀತಿ ವನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಳೇ ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಮಧ್ಯ ಉದ್ಘಾಟಿಸಿರುವ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒತ್ತಾಯದ ಮೂಲಕ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ವಿವೇಕ ಹೇಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಇವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಕುದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಆಗದೇ ಇದ್ದಂಥ ಹಾಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಲಾಕ್‌ಡೈಟ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಈಗ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳು ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಮುಂದ ಹೊಗಿರತಕ್ಕವು. ಡಿ. ಎ. ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಚೋನಸ್ ಕೊಡುವುದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವ ಸೂಚನೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಸೈಹಿತರಾದ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಆರೋಪಕ್ಕೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗೆ ಗೂತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬಹುಶ: ಅವರು ಯಾರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೋ, ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ನಾನಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವತ: ಅರಿತವನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಳೆದ ಏರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕರಿಗೆ ಜಿವಕ್ಕೆ ಭಯ ಬರುವಂಥ ಪ್ರಾಣ ಭಯ ಬರುವಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಸೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಜನನಿಯಿದವಾದಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಪ್ಲೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವ್ವಾದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಯ ಪೋಲೀಸೆರು ಸರಿಯಾದಂಥ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಗರಾದರೂ ವ್ಯಾಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು 15 ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಗಿರಣೆಯ ಕಾಲೋನಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮನೆಯನ್ನು ನುಗ್ಗಿ ತಮ್ಮ ಸಂಭಕ್ತಿ ಸೇರದೇ ಇರುವವರ ಮನೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಅವರ ಮನೆಯ ಹಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೋಲೀಸರಿಗೆ ಫಿರ್ಯಾದೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಫಿರ್ಯಾದೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೂ ಮೋಲೀಸರು ಮಾಡಿದ ಕ್ರಮ ಏನೆಂದರೆ ಯಾರು ಫಿರ್ಯಾದೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅವರಣ್ಣೆ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಅವರನ್ನು ಮೋಲೀಸ್ ಸೈಂಪಣ್ಣನಿಂದ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಅಸ್ತ್ರೀಗೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಅಸ್ತ್ರೀಯಿಂದ ಪೋಲೀಸ್ ಸೈಂಪಣ್ಣನಿಗೆ, ರೈಲ್ವೇ ಸೈಂಪಣ್ಣ ರೋಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತು ಕೇಗೆ ಬೇಡಿ ಹಾಕ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದನ್ನು ನಾನೇ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇದು ಯಾರೂ ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಾರದು ಅಂತ ನಾನೇ ತಕ್ಷಣ ಡಿ. ಐ.ಜಿ. ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಈ ರೀತಿ ಅವಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ಕಾಲ್ ಅರೆಸ್ಟ್ ನೋಡಿಸ್ ಅನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಬಂದು ವಾರದ ಮೇಲಾಯಿತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸವಾಬಾರ

ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಉತ್ತರ ಹೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾವರು ಯಾರು? ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖಿಂದರು ಯಾರು ಅನ್ನವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಎನಾ ಇದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇತರಕ್ಕಂಥ ನಿರಪರಾಧಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತುಂಬಾ ವ್ಯಾಸನದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ ರವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಏನು ಪಕ್ಷ ಪಾತದ ಆರೋಪಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಲ್ಲ ಅದೂ ಕೂಡ ತುಂಬಾ ವ್ಯಾಸನವಾಗಿದೆ, ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಘಾಕ್ಕರಿಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಆ ಘಾಕ್ಕರಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾವರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಾದ ತೋಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್:-

ನಾನು ಅವರನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಯೂನಿಯನ್‌ನವರು ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರು ಅಂತಲೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಯೂನಿಯನ್‌ನವರು ಉಂಟೇ ಇಲ್ಲವೇ ಅನ್ನವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್:-

ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ಆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನವುದೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಇವ್ವಬಿಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದರೆ...

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಮಿ:-

ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮಾತತ್ತಿದರೆ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಣ ಮಾಡುವಂಥ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟಡಾಳಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್:-

ಆದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಎನ್ನ ಸಿಂಹಿಕೊಂಡೇ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Mr. Deputy Speaker:-

There is nothing against the Hon. Member.

Sri M.S. Krishnan:-

I represent one Union and if he Speaks about that Union I totally reject it. There are the People to Judge and not the Hon. Member.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೆನರಸಿಂಪುರ್):-

ಮಾನ್ಯ ಉಪಸದಸ್ಯಾಪತಿಗಳೇ. ಈಗ ಕಾರ್ತಿಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಸ್ವೇಂಹಿತರಾಗಿರತಕ್ಕಿಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣ್ನಾರವರು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ.ಬಿ. ಶಿವಯ್ಯನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಎಲ್ಲ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಣಿಕ್ಯಾಗಳನ್ನು ನಿರಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿಯಾದ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ.ಫ್ರಾಂಸ್‌ಸ್ಟ್ರೋಮಿಯವರೂ ಈಡ ಈಗ ನಡೆದಂಥ ಒಂದು ವಾರಮೀಕ್ಯತ್ವದ ಫಟನೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ದೂರ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ. ಕೇವಲ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಕ್ಷಾರವಾಗಿ ರಾಜಕಾರಣಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ವಾತಾವರಣ ನಾವೇ ನಾವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಮಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಏಕೀಕರಣ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ.ಬಿ. ಸಯನಕಾರವರು ಇವಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಯೂನಿಯನ್ ಸಾಕು ಎಂದರೆ ಆ ರೀತಿ ಅದನ್ನು ಬಿಡಲಿಕ್ಕಾ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ವಿಧಾನ ಮಂಡಳದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಉಪ ಸಮಿತಿ
(1998-1999)

ಶ್ರೀಯುತ್ಯರುಗಳಾದ

1. ಬಿ.ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ	ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
2. ಶ್ರೀರಂಗದೇವರಾಯಲು	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
3. ವಸಂತ ಕಮಲಾಕರ ಅಮೋಃಜಿಕರ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
4. ಶಶಿಲ್ಕ. ಜ. ನಮೋಶಿ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತ್ ಸದಸ್ಯರು	
5. ಡಾ॥ ಮಹಾದೇವ ಬಿಂಕಾರೆ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತ್ ಸದಸ್ಯರು	
6. ಕೆ.ಮಿ. ಪುಟ್ಟಣಿದ್ಧೇಪ್ಪಿ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತ್ ಸದಸ್ಯರು	

(1999-2000)

ಶ್ರೀಯುತ್ಯರುಗಳಾದ

1. ಬಿ.ಬಿ. ಶಿವಪ್ಪ	ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
2. ಕಾಕಾಸಾಹೇಬ .ಪಾಂ. ಪಾಟೀಲು	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
3. ಹಿರಾಜ್ ಲೇಖ್	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
4. ಪ.ಎಂ. ರಂಗನಾಥ್	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
5. ಎನ್. ಹಂಪಂಗಿ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು	
6. ಡಾ॥ ಏ.ಎನ್. ಆಚಾರ್ಯ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತ್ ಸದಸ್ಯರು	
7. ಡಾ॥ ಎಚ್.ಎಲ್. ನಾಗೇಗೌಡ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತ್ ಸದಸ್ಯರು	
8. ಕೆ.ಮಿ. ಪುಟ್ಟಣಿದ್ಧೇಪ್ಪಿ	ಸದಸ್ಯರು
ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತ್ ಸದಸ್ಯರು	

